

Årsrapport 2008

Fylkesmannen i Vestfold

Innhold

Kapittel 1 - Om embetet	Side 3
Kapittel 2 - Sentrale politiske føringar	Side 11
Kapittel 3 - Resultatområder	Side 16
Kongehuset	Side 16
Miljøverndepartementet	Side 16
Landbruks- og matdepartementet	Side 22
Kunnskapsdepartementet	Side 32
Barne- og likestillingsdepartementet	Side 39
Justis- og politidepartementet	Side 41
Kommunal- og regionaldepartementet	Side 44
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	Side 50
Helse- og omsorgsdepartementet	Side 51
Statens Helsetilsyn	Side 60
Samferdselsdepartementet	Side 62
Utenriksdepartementet	Side 62
Kultur- og kirkedepartementet	Side 62
Fomyings- og administrasjonsdepartementet	Side 63

Kapittel 1 - Om embetet

1.1 Tilstanden i embetet og fylket – generelt

Kommunenes situasjon

Kommunal tjenesteproduksjon avhenger av stabile inntekter. Fylkesmannen peker i rapporteringen på noen prinsipper som synes mer og mer viktige i forhold til kommunal finansiering og tjenesteyting.

Kommunenes kjerneoppgaver er i sin natur er relativt faste og forutsigbare over tid. Oppgavens omfang og nivå er i stor grad relatert til for eksempel folketall, befolkningsstruktur og rettighetslovgivning. Finansieringen bør derfor også følge dette mønsteret og være mest mulig knyttet til utviklingen i disse størrelsene, innenfor rammene av et inntektssystem som oppfattes som rettferdig.

Store svingninger i de kommunale inntektene fra år til år – uten sammenheng med tilsvarende endringer i de faktorene som er avgjørende for utgiftsnivået, vil lett være uheldig og skape en situasjon der forbruket og tjenesteproduksjonen innefor sektoren ikke er samfunnsøkonomisk optimalt. Betydelige økninger i inntektsnivået kan føre til driftstiltak som ikke er bærekraftige over tid eller investeringer som ikke har langsiktig finansiering og begrunnelse.

Kraftige reduksjoner i inntektsnivået fører ofte til lite gjennomtenkte innsparingstiltak som rammer mottagerne av tjenestene. Først rammes mottagerne av de direkte følgene av kuttet, dårligere kvalitet eller et utilstrekkelig omfang av tjenesten. Over tid rammes brukerne også indirekte gjennom de negative virkningene denne typen korreksjoner har på den kommunale organisasjonen. Konsekvenser som redusert fagmiljø innenfor viktige yrkesgrupper og økt gjennomtrekk, vil gi negative konsekvenser for brukerne over hele spekteret av kommunale tjenester.

Basert på erfaringen her i Vestfold er derfor konklusjonen helt klar; for brukerne og for de kommunale organisasjonene er et jevnt og forutsigbart tjenestnivå klart å foretrekke, fremfor de betydelige svingningene vi har kunnet observere de siste årene.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Fylkesmannen vurderer det slik at samarbeidsklimaet og den generelle tilstand innenfor fagfeltet samfunnssikkerhet og beredskap er godt i Vestfold.

Vi samarbeider fra Fylkesmannen med kommunene innenfor ”Beredskapsnettverket i Vestfold”, og med alle de viktigste beredskapsaktørene i fylket i Vestfold Beredskapsforum.

I 2008 har vi slutført revisjonen av vår Fylkes-ROS fra 2002 med en meget bred prosess med deltagere fra de fleste viktige beredskapsaktører både fra offentlig og privat sektor.

Revisjonen av Fylkes-ROS har dannet et meget godt grunnlag for kommunenes revisjon av sine ROS-analyser, noe som igjen vil danne grunnlag for oppdatering av aktuelle kriseplanverk og kriseorganisering for å stå best mulig rustet når uønskede hendelser skulle oppstå.

Fylkesmannen og alle de 14 kommunene i Vestfold er i front i landet når det gjelder IKT-bruk innenfor fagfeltet samfunnssikkerhet og beredskap ved at alle benytter systemet CIM (Crises and Issue Manager). Her foretas ROS-analyser og aktuelt kriseplanverk legges inn, og når en hendelse skulle oppstå føres aktuell kriselogg i det samme systemet.

Ved tilsyn og øvelser i kommunene understreker vi viktigheten av at kommunene har øvet kriseorganisasjon og planverk for å kunne møte de uønskede hendelser som måtte oppstå.

Skulle vi komme med en generell påvisning av et forbedringspunkt for kommunene så måtte det være at ressursbruk til fagfeltet er i minste laget. Det er variasjoner mellom de ulike kommuner, men spesielt de minste kommunene har noe mindre med ressurser enn vi kunne ønsket oss. Dette blir påtalt fra vår side ved tilbakemeldinger etter øvelser og tilsyn.

Helse og sosialområdet

Bølger i velferdsstaten

”Alt flyter” sa Heraklit. Om han fikk en gjestevistitt i Norge 2008 kunne han ha fortsatt; ”og det kommer i bølger”. I løpet av året så vi konturene av minst tre større bølger i helse- og velferdsstaten. Den øremerkede, mangeårige opptrappingsplanen for psykisk helse ebbet ut på vei mot status som fast driftsoppgave. NAV - reformen gikk mot en topp og samhandlingsreformen for helsetjenesten var i ferd med å forme seg.

Opptrappingsplanen for psykisk helse har hatt virkning for mange selv om det gjenstår uløste oppgaver. Kommunene har bygget ut sin psykiske helsetjeneste takket være en langvarig varslet og gjennomført økonomisk styrking. Psykisk helse skifter når fra øremerket finansiering til del av den ordinære rammebevilgningen. Dette truer omfanget av tjenestene fordi Vestfoldkommunene er blant kommunene med lavest frie inntekter i forhold til landsgjennomsnittet. Det er svært uheldig at en skjev økonomisk fordelingsmodell risikerer å gi en nedtur for arbeidet med psykisk helse.

NAV - reformen skal sikre at innbyggerne får ett møtepunkt ved behov for hjelp. Det er naturlig med omstillingsproblemer i en så stor reform. Vi har erfart at det fremdeles gjenstår mye arbeid for å sikre felles kompetanse og kultur for ansatte fra kommunal og statlig sektor.

Samhandlingsreformen i helsevesenet er i ferd med å heve seg i horisonten. Den er etterlenget fordi kommunetjenesten, inkludert antall fastleger har ligget etter sammenlignet med utviklingen i sykehusene de siste årene. Helsetjenesten i kommunene må styrkes, spesielt på kompetansekrevene medisinske oppgaver, rehabilitering og allmennlegetilbudet. Vi tror reformen blir best dersom den legger vekt på ledelse. Økonomiske insentiver alene løser ikke alle utfordringer.

Helse i Plan

Folkehelsearbeidet fikk en annen retning med Folkehelsemeldingen 2002/2003 (St.mld.16). Nå skulle det arbeides mindre på prosjekt og kampanjenivå, og mer mot samfunnsstrukturer og levekår som påvirker befolkningens helse på kort og lang sikt. Helsehensyn skal vurderes i alle planer etter Plan og bygningsloven, og det ble iverksatt en nasjonal satsing for å øke kompetansen for aktuelle aktører. Denne satsingen ble kalt ”Helse i plan”. En slik tenkning omkring folkehelsearbeid tilsier at de fleste løsninger for gode levekår befinner seg i mye større grad utenfor helsevesenet enn innenfor, og tverrfaglighet er avgjørende for å lykkes.

Vestfold har deltatt i den nasjonale satsingen på ”helse i plan” siden starten i 2006, som en forberedelse til de nye vedtatte endringene i Plan- og bygningsloven. Arbeidsgruppen som har drevet frem arbeidet har hatt representasjon fra fylkeskommunen, fylkesmannen, 2 kommuner, høyskolen og den interkommunale miljørettede helseverntjenesten. Det er utarbeidet en veileder, en sjekkliste og et statistikkhefte med en kort oppsummering av hver kommune. Materiellet ligger tilgjengelig på www.vlg.no Parallelt med dette, har det blitt bygd opp et ”helse i plan”-studium til 15 studiepoeng ved Høgskolen i Vestfold. Det tredje kullet starter i 2009. Kommunenes studieplasser dekkes av folkehelsemidler. Deltakere er både plan- og helsepersonell. Arbeidsgruppen avholder et årlig fagseminar med relevante temaer, for 2008 var det ”statistikk og analyse”.

Det er laget en handlingsplan for implementering frem t.o.m. 2010 som er den nasjonale satsingens varighet. Alle kommuner som står foran planrevisjon inviteres inn til et samarbeid, med særlig oppfølging på temaet helsehensyn i plan. 4 kommuner er til nå invitert inn.

En viktig erfaring er at deltakelse fra den interkommunale miljørettede helseverntjenesten viser seg å være effektivt for å oppnå synergieffekter i implementeringen, idet de bistår 12 av kommunene i innspill med helsehensyn i kommuneplanleggingen.

For Vestfolds del ansees forankringen gjennom plan som det viktigste strukturelle folkehelsegrepet som vil kunne gi effekter på lengre sikt, og det regnes som sannsynlig at arbeidet bør holde frem, muligens utover den angitte perioden.

Barn og unge

Det har i de seinere år vært et økende antall ungdommer som faller ut av skolen, nasjonalt så vel som her i Vestfold. Fylkesmannen er bekymret for utviklingen av flere årsaker, kortfattet kan bekymringen oppsummeres slik:

1. Stort frafall fra utdanning og arbeid skaper store velferdsproblemer. Dette fører i mange tilfeller til utvikling av ensomhet, helseproblemer, rusmisbruk og kriminalitet.
2. Med dagens velferdssystem og den sterke økningen i bruk av offentlige tjenester (trygd, sykepenger, sosialtjenester, helsetjenester osv) kan det være et tidsspørsmål hvor lenge samfunnet vil klare å finansiere ønskelige tilbud og tiltak.
3. Det er betydelig mangel på arbeidskraft i helsevesenet, eldreomsorgen og deler av det private næringsliv.

Målsettinger:

1. Fylkesmannen har derfor tatt initiativ til et bredt samarbeidsprosjekt kalt "Handlingsprogram 2008-2018 God oppvekst", der målsettingen er at innen 2018 skal *95% av de som påbegynner videregående utdanning fullføre utdanningen.*
2. Videre er fylkesmannen bekymret over leseferdighetene slik de framkommer av ulike målinger. Fylkesmannen har derfor prioritert arbeidet med å følge opp lesing og tidlig innsats. Innenfor prosjektet 2008-2018 er derfor målet at innen 2018 skal *leseferdigheten på 5.trinn i Vestfold være innenfor de fem beste fylkene i landet.*
3. Fylkesmannen ser også sammenhengen mellom gode oppvekstvilkår, familiens levekår og den enkelte unges mulighet for å gjennomføre videre utdanning eller kvalifiseres til arbeidsliv. Prosjektet har som en siste hovedmålsetting at innen 2018 skal *levetårindeksen være over landsgjennomsnittet.*

Hva barnehagedekning angår, konstaterer fylkesmannen at alle kommuner har nådd regjeringens målsetting om full dekning. Det arbeides også godt med kompetanseutvikling ute i barnehagene, dette skyldes i stor grad den nasjonale satsingen med tilførsel av kompetansmidler. Fylkesmannen vil spesielt i året som kommer ha fokus på kommunens rolle som barnehagemyndighet.

Gjennom rapporteringer og tilsyn med barnevernstjenesten er vi bekymret for flere forhold. Det synes som om barneverntjenestene generelt opplever seg underbemannet, og bekymringen til Fylkesmannen er knyttet til konsekvenser dette måtte ha for saksbehandlingen. Vi ser også utfordringer i kommunene i forhold til henleggelse av meldinger og undersøkelser. Videre ser vi av statistikk at det er grunn til å mistenke en underrapportering av bekymringer fra barnehage og skole til barnevernet. Fylkesmannen vil utfra dette føre tilsyn med henleggelse av meldinger og undersøkelser i barnevernet. Fylkesmannen vil videre ha fokus på plikten til å melde bekymring i forhold til skoler og barnehager.

Landbruksområdet

Å bremse arealavgangen er en av de aller viktigste oppgavene våre som grunnlag for framtidig landbruk og matproduksjon. Vi føler et spesielt ansvar siden vi tilhører de beste klimatiske dyrkingsområdene i landet. Avgangen på over 850 daa i 2007 var derfor ille, og det er samferdselstiltak (E18) som tar mest areal. Bedre vei og færre av-/påkjøringssteder skaper videre stort press på arealer langs veien.

Kommunene under ett i Vestfold tar ikke så mye dyrka mark til eget bruk, selv om det er store forskjeller og alle kan forbedre seg. Vi velger å tro at fylkesmannens innsats som "tidlig, tydelig og forutsigbar" inn i planprosesser er en medvirkende årsak.

Antall søkere om produksjonstilskudd pr. 31.07.08 var 1616 mot 1640 i 2007, en nedgang på 2,4 % mot 3,8 % forrige år. Det er en økning i fylkets melkevoteprosent fra 2007 til 2008 på 2,5 % selv om antall produsenter synker litt til 89. Kjøttproduksjon på ammeku er stabil både antall produsenter og antall kyr og fylket har tilnærmet likt antall ammeku og melkekuer, vel 2600.

Det er større bekymring knyttet til svineproduksjonen med en nedgang på 23% i antall avlspurker fra toppåret 2004 til 2008. Antall produsenter er i samme tidsrom redusert med 1/3. Det er derfor behov for å stimulere denne produksjonen, skal vi beholde vår andel. Kraftfokrevende produksjoner er viktige hos oss hvor vi har stor kornproduksjon og behov for husdyrgjødsel. Svineproduksjonen er også viktig som råvareleverandør til næringsmiddelindustrien i Vestfold. Den sysselsetter direkte og indirekte mange mennesker i fylket.

Avvirkningen i skogen er høy, faktisk overavvirkes gran, mens lauvet kan utnyttes bedre. Lauv omsettes i dag hovedsakelig som ved og noe flis. Bondevarmeleveranser i form av flis er avventende på grunn av usikker lønnsomhet. Interessen for å produsere flis er der, bare det finnes en fornuftig avsetning til riktig pris. På grunn av

større og tyngre biler for uttransport av tømmeret er det behov for kraftig opprusting av veinettet, bla bruene. Undersøkelse i en skogkommune viser at 1/3 av veinettet ikke holder tilfredsstillende standard, og det grunn til å tro at det er det samme i de andre kommunene fordi mye av veinettet er bygget for mange år siden.

Med bakgrunn i redusert bemanning i kommune og en del nye personer, laget vi en oversikt over kommunens landbruksoppgaver etter modell av embetsoppdragene og sendte kommunenes administrasjon og ordfører.

Miljøområdet / Klima og energi

Vegtrafikk og industri er de viktigste kildene til utslipp av klimagass i Vestfold.

Vi har følgende prosentvise fordeling:

Vegtrafikk	38 %
Industri	36 %
Landbruk	10 %
Luffart / båt	7 %
Avfallsdeponier	5 %
Husholdninger	4 %

Vestfold energiforum er et samarbeid mellom 13 av fylkets 14 kommuner, Statens vegvesen, Fylkeskommunen, KS, fylkesmannen og det private næringslivet. Fylkesmannen er i dag leder av forumet. Forumets målsetting er å gjøre Vestfold til et foregangsfylke for miljøvennlig energibruk. Satsningsområdene er informasjonsspredning og bistand til etablering av tiltak.

Ved hjelp av midler fra DN i forbindelse med KS prosjektet livskraftige kommunene, har forumet en betydelig satsning på veiledning og kompetanseoppbygging i kommunene.

Det er viktig at arealplanleggingen i kommunene bidrar redusert transportbehov og at utbyggingsprosjektene er basert på miljøvennlige energiløsninger.

I forbindelse med godkjenning og tilsyn av industri og avfallsplasser et utslipp av klimagasser også et fokusområde.

Det er behov for klarere statlige planretningslinjer eller styringssignaler når det gjelder regional oppfølging av klima tiltakene

Stat / Næringsliv

Stat/Næringsliv samarbeidet har pågått i snart 10 år i Vestfold, initiert av Fylkesmann i samarbeid med partene i næringslivet. Formålet er å øke servicegraden overfor næringslivet og bidra til at offentlig forvaltning er en god partner og et konkurransefortrinn for lokalt næringsliv. I 2008 er følgende etater med: Arbeidstilsynet, NAV, Politiet, Skatteetaten, Statens Vegvesen og Fylkesmannen samt Høyskolen i Vestfold. En helhetstanke og ønske om å levere stadig bedre kvalitet i tjenestene fra offentlig sektor er fundamentet i samarbeidet og målet er å finne tiltak som bidrar til økt forståelse og synlige resultater. I de etablerte brukerfora møter næringslivsrepresentanter jevnlig etatsledere til diskusjon rundt praktisk orienterte problemstillinger. Slik fanger etatene raskere opp hva som opptar lokalt næringsliv og i tider med svingende konjunkturer er det svært nyttig med jevnlig innspill. Gjennom kunnskapsdeling og erfaringsoverføring gir arbeidet i Stat/Næringsliv en positiv effekt for holdningen til embetsverket generelt. Det bidrar til økt gjensidig respekt og forståelse for både roller og rammevilkår og fremmer utvikling av felles initiativ og prosjekter som f.eks. Etablerernettverket START og Handlingsprogrammet for Barn & Unge. Samhandling i arealforvaltning samt arbeid for å styrke miljøaspektet i offentlige innkjøp i tråd med regjeringens foreslåtte handlingsprogram er fokusområder videre inn i 2009.

Etablerernettverket START

START ble etablert i 2006 som nok et initiativ fra Fylkesmannen i Vestfold og med utspring i Stat/Næringsliv samarbeidet. Fire kommuner, Vestfold fylkeskommune, regionale statsetater og diverse kommersielle hjelpere utviklet et forsterket kommunebasert tilbud til nyetablerere og småbedrifter i endring. START bygger på et konsept der etablerere via en lokal START koordinator, tilbys gratis bistand og rådgivning fra et nettverk av offentlige og kommersielle hjelpere. Det er etablert 6 kontorer med egen START-koordinator. I 2008 ble nettverket betydelig utvidet og til sammen deltar nå 12 kommuner i START-programmet. Kommunene ble også i løpet av 2008 eiere av prosjektet og prosjektleder fra Fylkesmannen var leiet inn for å bistå videre i drifts- og utviklingsfasen. Det mottas stadig positive tilbakemeldinger på arbeidet så langt, både fra etablerere og hjelpere. Etablerernettverket START har egen nettside: www.startivestfold.no

1.2 Rapportering på ressursbruk

Fylkesmannen holdt forbruket innenfor budsjettrammen for 2008. Vi fikk bla økt andel av budsjettrammen på grunn av økte prosentandeler i budsjettfordelingsmodellen.

Vi mener likevel at det må gjøres grep for å stabilisere budsjettmodellen, og rdeusere tilfeldige fluktasjoner fra år til år. Det der vår oppfatning at gjeldende fordelingsmodell pendler for mye.

1.2.1 Embetet som helhet

Vi har en viss uballanse mellom avdelingene som følge av at tunge pålagte arbeidsoppgaver ikke finansieres fullt ut.

Vi vi spesielt nevne følgende:

Det er bare en brøkdel av lønna til fylkemann og assisterende fylkesmann som tildeles gjennom basistildelingen, resten blir i praksis et spleiselag fra øvrige departementsområder.

På helse og sosialområdet brukes det mer penger enn det som tildeles i budsjettfordelingsmodellen. Avdelingen har tunge pålagte oppgaver i et fylke med stor befolkning i forhold til tildelingskriteriene, og av den grunn relativt stor saksmengde.

Skjevhetene forsterkes gjennom at vi nå har foretatt beregninger på faktiske kostnader og ikke bare på fordeling av stillinger.

Departement	FMVE		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Kongehuset	2		2	0
Foryings- og administrasjonsdepartementet	10		10	0
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	93	36	93	36
Barne- og likestillingsdepartementet	178	0	178	0
Helse- og omsorgsdepartementet	247	160	247	160
Statens Helsetilsyn	255	0	255	0
Justis- og politidepartementet	270		270	0
Kommunal- og regionaldepartementet	242		242	0
Kultur- og kirkedepartementet	10		10	0
Kunnskapsdepartementet	302	101	302	101
Landbruks- og matdepartementet	612		612	0
Utenriksdepartementet	2		2	0
Samferdselsdepartementet	2		2	0
Miljøverndepartementet	549	50	549	50
Administrasjon	599	95	599	95
Embetsledelse	88		88	0
Sum:	3461	442	3461	442

1.2.2 Det administrative området

De administrative funksjonene inkluderer ikke rapportering på statens park.

Dette gjelder kantiner renhold og ett årsverk i administrasjon. Vår andel av kostnaden kommer til uttrykk i driftsbudsjettet, og vår andel til renhold strøm og kantinedrift som er de tunge postene utgjør ca 2,2 mill. og ca 1,5 årsverk på FM når kantiner og administrasjon service fordeles på alle etatene på området.

Område	FMVE		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Embetsledelse (FM og ass. FM)	88		88	0
Administrativ ledelse (adm sjef el. tilsvarende)	22		22	0
Arkiv	221	36	221	36
Regnskap og lønn	150	25	150	25
Personal	52	8	52	8
IKT	77	13	77	13
Informasjon	0		0	0
Ekspedisjon/forværelse	77	13	77	13
Statens hus (vaktmester, kantinge, sentralbord, renhold mm)			0	0
Landsdekkende oppgaver på administrativt område			0	0
Sum:	687	95	687	95

1.3 Andre forhold

Budsjett 2008

Budsjettåret 2008 ble normalt. Vi fikk økning i bevilgningen i 2008 (Økt prosentandel objektive kriterier). Dette sammen med stillingskutt i 2007 gjorde at vi hadde rimelig samsvar mellom finansiering og forbruk.

Vi opplever likevel variasjonene i budsjettfordelingsmodellen som tilfeldige og uberegnelige, og de skaper helt unødvendige styringsproblemer lokalt. For 2009 har tildelingen falt igjen. Variasjonen er etter vår oppfatning mer et uttrykk for tilfeldige svingninger i statistikken foregående år enn reelle endringer i arbeidsoppgaver og omfang.

Rapportering

Det er positivt at alle fylkesrapportene ligger ute på FM-nett. Rapportkravene er rimelige sett i forhold til den omfattende virksomheten som ligger hos fylkesmannen, men vi opererer fortsatt med avvikende perioder og rapporteringssystemer på miljøområdet

Saksbehandlingstid og rettstrygghet

Vi har fortsatt som hovedmål å holde saksbehandlingstidene på et meget akseptabelt nivå. På de fleste av våre saksbehandlingsområder ligger målsettingen under 30 dager. Vi måler dette på alle relevante saksområder, og har en måloppnåelse i størrelsesorden 80 til 100 %.

Når det gjelder rettstrygghet måler vi medhold i saker behandlet av sivilombudsmannen. Vår målsetting er 80 % medhold i slike saker. Resultatene har gjennomgående vært bedre en denne målsettingen.

Ledelse og personalpolitikk

Forvaltningsreformen

Vi avventer situasjonen med hovedvekt på å opprettholde produktivitet og ro i organisasjonen.

Personalpolitikk

Vi har følgende målsetting for personalpolitikken ”Fylkesmannen skal gjennom konkrete tiltak fokusere på livslang læring, likestilling, etikk og inkluderende arbeidsliv”.

Vi har utviklet en mer livsfaseorientert personalpolitikk gjennom konkrete tiltak, og vi har vedtatt en lokal likestillingspolitikk, seniorpolitikk, og lokal lønnspolitikk. Ledelse, likestilling og inkludering er sentrale elementer i vår overordnede lokale personalpolitikk, og på delpolitikkområdene. Når det gjelder de enkelte delpolitikkområdene har vi løpende revisjoner, og et gjennomgående prosessfokus på disse, i ledergruppen og i samarbeidet med organisasjonene. Det prosessuelle fokuset på områder som likestilling og inkludering vil medføre en gradvis organisatorisk implementering og kunnskapsbygging på disse områdene. Når det gjelder inkluderende arbeidsliv har vi hatt høyt fokus på tilrettelegging for å forebygge og å tilbakeføre fra sykefravær. Vi har høyt fokus på å motivere folk til å stå lenger i arbeid, ved å ta aktivt i bruk seniorpolitiske tiltak som ekstra fridager, tilrettelegging av arbeid, og kompetanseutvikling for seniorer. Vi legger også til rette for bruk av velferdspermisjoner i forbindelse med ansattes ivaretagelse av eldre og syke familiemedlemmer. Det å ha en prosess på de personalpolitiske områdene medfører også at ting kommer på plass litt etter hvert. Når det gjelder rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn, vil det etter hvert også komme på plass tiltak og måltall for dette.

Likestilling

Likestillingsperspektivet er implementert i de ulike personalpolitiske områdene som; rekruttering, lønn, og kompetanseutvikling. Målsettinger og tiltak nedfelt i våre personalpolitiske områder ivaretas gjennom vår virksomhetsplanlegging, medarbeidersamtaler, ledelsens rapporteringsrutiner, og i våre rutinedokumenter. Fylkesmannen er av den oppfatning at vårt likestillingsfokus er solid forankret i vår personalpolitikk og i våre rutiner for løpende håndtering av denne.

Lønnsstatistikk for året 2008

Hos Fylkesmannen i Vestfold var det ved utgangen av 2008 91,25 årsverk fordelt på 52 % kvinner og 48 % menn. Prosentandelene menn er gått opp med ca 7 prosentenheter fra 2007.

Nåe det gjelder lønnsutviklingen har vi sett på tilsvarende grupperingene som i fjorårets rapport. I tabell 1 er gjennomsnittstallene for kvinner og menn splittet opp i lønnsstrinnintervaller. I intervallene opp til ltr 45, er det kun kvinner som er tilsatt, og dette dreier seg i hovedsak om merkanfile stillinger.

Tabell 1 fordeling av årsverk på lønnsnivåer

Lønnstrinn	Antall kvinner	Antall menn	Lønn kvinner	Lønn menn
35 - 39	1,58	0	299830	-
40 - 44	10,70	0	319843	-
45 - 49	6,33	0	348576	-
50 - 54	5,56	6,60	378984	414497
55 - 59	16,99	15,39	415842	424558
60 - 64	6,21	8,58	461105	459497
65 - 69	1	2,92	534293	488663
70+	2	6,98	779663	603824

Tabell0 1 viser tilnærmet samme situasjon som i forrige års rapport, men med en forskyvning oppover i takt med lønnsutviklingen. Øvre del av saksbehandlersjiktet og ledelsen domineres av menn, for stillinger under ltr 50 er kun kvinner representert..

Når det gjelder avlønning i de ulike lønnsstrinnsintervallene ligger lønningene for kvinner lavere i intervallene fra 50-59 og høyere i intervallene fra 60 +.

Tabell 2 fordeling av årsverk og lønnsnivå i utvalgte stillingskoder

Stilling	Antall kvinner	Antall menn	Lønn kvinner	Lønn menn
Konsulent	13,62	0	319148	-
Førstekonsulent	6	1	350082	341848
Ingeniørkoder	3,13	4,55	408071	393139
Rådgiver	10,44	4,67	393700	404724
Seniorrådgiver	11,5	18,63	449974	449565

Ser vi på et utvalg stillingskoder varierer lønnen noe mellom gruppene, men det kan vanskelig påvises systematiske forskjeller. For seniorrådgiver er lønna tilnærmet matematisk lik for kvinner og menn.

Sykefraværet

Fylkesmannens IA-målsettinger oversendes NAV når ledelsen har vedtatt målsettingene.

I Fylkesmannens IA-målsettinger for 2008 fremgår; totalt sykefravær ikke skal overstige 5 %, vi skal legges til rette for at ansatte med redusert arbeidsevne kan fortsette i arbeidet, forebygge overgang fra arbeid til uføreytelser, og tilstrebe å engasjere eller tilsette minst 1 arbeidstaker med redusert funksjonsevne. Fylkesmannen skal videre aktivt legge til rette for at ansatte i størst mulig grad står i jobb fram til pensjoneringsalder 67 år.

Resultater i 2008:

- Totalt sykefravær i 2008 er innenfor måltallet på 5%.
- Målet om å ansette minst 1 arbeidstaker med redusert funksjonsevne er ikke nådd.
- Vi har arbeidet målrettet og i samarbeid med NAV for at ansatte med redusert arbeidsevne har kunnet fortsette i jobb, samt forebygge overgang fra arbeid til uføreytelser.
- Fylkesmannen har vært med i forsøket med redusert arbeidstid for ansatte i fylkesmannsembetene over 62 år. Econ Pöyry har fått tilsendt månedlige rapporter over ansatte over 62 år som slutter. Fylkesmannen har i løpet av 2008 ikke inngått avtale om ytterligere 6 seniordager fra fylte 62 år.

Lærlinger

Fylkesmannen har en lærling på IKT-området. Kontrakten gjelder i 2 år fra august 2007, og utgår i august 2009. I tråd med våre målsettinger om lærlingkontrakter vil det ikke bli inngått ny lærlingkontrakt direkte etter at denne utgår.

Elektronisk forvaltning

Saks- og arkivsystem

I 2008 ble det etablert et felles testsenter for Ephorte lokalisert hos Fylkesmannen i Oslo og Akerhus. Erfaringene med dette har vært overveiende positive, spesielt vil vi nevne at nye versjoner av Ephorte er mer stabile enn tidligere. Henvendelser fra embetene blir besvart. Det er viktig å være oppmerksom på sårbarheten på at kompetanse.

Overgangen til fullelektronisk saksbehandling gjør saksproduksjonen i embetet sårbar da det ikke eksisterer manuelle rutiner. Vi er avhengige av datasystemene fungerer. Fylkesmannen i Vestfold har iverksatt tiltak for å bote på data. Vi er nå i stand til å takle problemer med strømbrudd ved at vi har installert dieseldrevet aggregat for strømforsyning. Videre har vi iverksatt tiltak som gjør dataservere robuste mot havari og andre driftsforstyrrelser. Vi vil i 2009 søke å etablere en reserveinstallasjon av våre datasystemer i et annet bygg for å ta høyde for en ødeleggende brann eller andre forhold som ødelegger datarommet.

Elektroniske tjenester

I 2008 har vi satt i gang systemet for fullelektronisk saksbehandling av fri rettshjelp og partistøtte. Dette er et lovende prosjekt, og vi venter at pågående felles prosjekter vil utvide porteføljen med saksområder som kan behandles fullelektronisk. Det ligger et stort potensial i å flytte informasjonsutvekslingen mellom kommunene og embetene fra papir til elektronisk utveksling. Utover dette tilbyr Fylkesmannen bare et begrenset antall elektroniske tjenester gjennom nettstedet fylkesmannen.no/vestfold. Eksempler: Elektronisk søknadsskjema for stillinger ved embetet, elektronisk påmelding til kurs og konferanser, tildeling av turnusleieplasser i kommunehelsetjenesten.

Nettbasert informasjon

Embetet drifter følgende nettsteder:

Fylkesmannen.no/vestfold: Embetets offisielle nettside. Vi er fornøyde med Trippelnett løsningen for felles publiseringsverktøy og drift. For embetene samlet medgår det mye mindre ressurser og kroner enn om alle drev hvert sitt nettsted. Vi er bekymret over at FAD ikke tilfører løsningen tilstrekkelig med midler for videreutvikling. Kravene spesielt til interaktivitet med nettbrukerne øker. Embetene skårer gjennomgående lavere nå i norge.no's kvalitetsvurderinger. Det har vært en stabil produksjon av nyhetssaker, og mediene følger regelmessig opp.

www.tommeliten.no er et nettsted utviklet av Fylkesmannen i Vestfold. Nettstedet skal være et ressursenter for elever og lærere i barneskolen, men også for barn i sin alminnelighet. Tommeliten.no er i første omgang tilpasset Vestfold og Telemark, men er tilrettelagt for å bli et landsdekkende ressursenter om landbruk. I 2008 hadde nettstedet 64 413 besøkende totalt.

www.vestfoldmat.no er et nettsted utviklet av Fylkesmannen i Vestfold. Vårt mål er å fokusere på mangfoldet av råvarer produsert av Vestfoldlandbruket. Ønsket er også å gjøre det enklere å finne en lokal produsent eller tilbyder av lokal produsert mat. Vestfoldmat er iferd med å bli et begrep - en merkevare.

Kart og stedfestet informasjon

Embetet har vært uten fast ressurs på teknisk GIS-rådgiver i 2008. Vi har kjørt tilsettingsprosess, men på grunn av et svært stramt arbeidsmarked måtte vi gjennomføre to runder. Ny GIS-rådgiver er nå tilsatt og begynner i mai 2009. Utviklingen av GIS-løsninger har av den grunn vært begrenset i 2008. Vi har benyttet noe innleid hjelp til nødvendig vedlikehold.

Informasjonsnett (FRI)

FRI har etablert seg som en svært god løsning for datakommunikasjon mellom embetene og som vert for felles tjenester. Fjernaksess for lesing av e-post og hjemmekontor, sikker kommunikasjon med eksterne parter og mellom embetene og virus/spamkontroll av e-post er eksempler på gode løsninger. Ved separate løsninger i hvert fylke ville ressursbruken og kostnader vært langt høyere. FRI bidrar også til å styrke samarbeidet mellom it-gruppene i fylkene. Nye løsninger for videokonferanser og andre typer fjernmøter vil også kunne bidra til å styrke samvirket mellom

Kapittel 2 - Sentrale politiske føringer

2.1 Generelle samordningsoppgaver. Fornyning av offentlig sektor

Innledning

Et viktig utgangspunkt for samordningen og det kommuneretta arbeidet til Fylkesmannen i Vestfold er at fylkets hundretalls lokalpolitikere som daglig deltar i kommunalt styre og stell er en hjørnestein i folkestyret på norsk. Landets demokrati bygges hver dag gjennom deres virksomhet i partilag og representative organer. I takt med at kommunene er blitt store profesjonelle organisasjoner, gjennom framveksten av velferds-staten, har politikerrollen endret seg; de tidligere lekmannspolitikere som hadde styring med det meste i sine lokal-samfunn, helt inn i detaljene på tjenestenivå, har måttet vike plassen for en mer strategisk orientert styring, med vekt på rammer, mål, resultatet og oppfølging. Men både før og nå; - så har den folkevalgte rolle som ombud for sine velgere ligget til grunn. Slike perspektiv ligger til grunn for Fylkes-mannens samhandling med kommunene og embetet prøver å tilføre de øvrige statsetatene den samme forståelsen av kommunenes betydning.

Samspeilet med kommunene er helt avgjørende for at nasjonale velferdsordninger skal gi likeverdige tjenester i hele landet, slik Stortinget forutsetter. Dessverre fører dagens inntekts-system til en betydelig skjevfordeling av ressursene. Uansett forutsetter effektive tjeneste-løsninger lokalt et tilgjengelig rom for lokal tilpasning, prioritering og politisk mobilisering. Kommunenes "gjøren og laden" kan derfor **ikke** ses isolert fra statens virksomhet eller vice versa. Velferdsstaten har medført at kommune og stat har blitt stadig tettere innvevd i hverandres funksjon og måloppnåelse. Det forutsetter tett kommunikasjon mellom nivåene og i den spiller Fylkesmannen en nøkkelrolle.

Den norske velferdsmodellen baserer seg på at nasjonal politikk i stor grad settes i verk gjennom kommunene. Innbyggerne er her, via sine valgte representanter, med på å transformere sentrale vedtak til lokal virkelighet. På denne måten tilføres systemet merverdi, ved at velferds-staten får lokal forankring, legitimitet og et tilskudd av lekmannsskjønn. Samtidig påvirkes den nasjonale politikken konstruktivt gjennom de erfaringene som gjøres lokalt, og som registreres og formidles til nasjonalt nivå, via en observant observatør og systematisk rapportør (om virkningene av politikken).

Kommuneretta samordning

Tilbakemeldingene er fortsatt at Forventningsbrevet tjener sin hensikt, å være "en håndbok i statlige styringssignaler" for kommunenes strategiske ledelse. Ved et skarpt skille mellom "må" (lovpålagte) og "bør" signaler, tydeliggjøres det lokale handlingsrommet. Samtidig poengterer Fylkesmannen eksplisitt områder der spillerrommet er betydelig og/eller utnyttet, og embetet identifiserer oppgaver der kommunal måloppnåelse må forbedres, basert på foreliggende rapportering, Kostra o.a. Forventningsbrevet tjener også tverretattlig og -sektoriell samordning gjennom de mange bidragsytere fra andre deler av regional stat.

Fylkesmannen har, så langt kapasiteten strekker til, i 2008 videreført sitt systematiske informasjons- og formidlingsarbeid overfor Vestfold-kommunene om lov- og regelverk og god saksbehandlingsskikk, samt om sentrale utfordringer på de ulike fagområdene. Det er vår erfaring at kommunene etterspør dette, samtidig som våre sentrale oppdragsgivere anmoder om det. Denne virksomheten retter seg både mot fagnivået – kyndighetsdialogen, og mot administrativ ledelse og politisk nivå – myndighetsdialogen. Vi treffer kommunene både enkeltvis og kollektivt. Pga Vestfolds beskjedne geografi og tette befolkning er det rimelig å møtes personlig. Dette komparative fortrinnet søker vi å utnytte gjennom forholdsvis hyppige kontakter. Vår erfaring er at det styrker tilliten og bereder grunnen for felles initiativ, jf som et eks. Handlingsprogrammet for barn og unge, er redegjort for i kap. 1.

Samordning i regional stat

Samarbeidet mellom statsetatene i stat – næringslivssatsningen er kort omtalt i kapittel 1.

Fylkesmannen i Vestfold samarbeider videre både med embetene rundt Oslofjorden om felles problemstillinger og har dessuten et fast nettverk med kollegene i Vest-Agder, Aust-Agder, Telemark og Buskerud, som treffes to ganger i året, (region Sør). Høsten 2008 var Vestfold vertskap for møtet. Dagen ble brukt til en grundig gjennomgang av samsone mellom embetene og hhv Bufetat og Kriminalomsorgen, de to stats-etatene som har sitt regionale hovedsete i Tønsberg. Møtet dekket et stort informasjonsbehov.

Situasjonsanalyse

Fylkesmannen ser Forventningsbrevet i nær sammenheng med Tilstandsrapport for kommunene i Vestfold. Dette dokumentet er en del av Fylkesmannens samlede arbeid med innsamling av data, utarbeiding av analyser og kommunikasjon med kommunene i Vestfold. Analyse-arbeidet skal være med å utvikle Fylkesmannens rolle som formidler av nasjonal politikk, lyttepostfunksjonen og rollen som utvikler og samordner i Vestfold-samfunnet. Arbeidet legger grunnlag for en helhetlig fremstilling av informasjon, både innad og utad. Målet er å klarlegge utviklingstrender i fylket, som grunnlag for å vurdere innsats-områder og prioritere tiltak (ROS). Fylkesmannen har opprettet en analysegruppe som jobber med å sette sammen en samlet tilstands-rapport for fylket. Materialet benyttes både som et verktøy i dialogen med den enkelte kommune og som et verktøy for et samlet oversyn over fylket. Prinsippene som ligger til grunn er:

- I første omgang å basere seg i mest mulig grad på statistikk som allerede finnes, KOSTRA og fagstatistikk – mindre på spesielt utviklet/innsamlet statistikk.
- Arbeidet skal inn i en større sammenheng, stikkord er for eksempel bruk i forhold til enkeltkommuner og bruk i forhold til vurderinger som gjelder hele fylket.
- Fylkesmannens analysearbeid skal koordineres med det øvrige arbeidet som skjer i forhold til rettssikkerhet, kommunerettet tilsyn og Fylkesmannens fornyingsarbeid og dialog med kommunene.

Rapporten blir i utgangspunktet oppdatert gjennomgående en gang i året. Deler av den kan likevel bli oppdatert utenom dette dersom ny og viktig statistikk blir tilgjengelig på deler av de områdene rapporten dekker.

Vestfold har p.t. ingen kommuner i Robek, men ser at dette kan endre seg, bl.a. under trykket av den internasjonale finanskrise. Det er imidlertid en rettesnor for arbeidet vårt å forebygge, heller enn å reparere i etterkant. Derfor har vi i 2008 fulgt noen kommuner svært nøye, ikke minst Stokke. Også Re har vi hatt tett kontakt med. På anmodning innledet fylkesmann Mona Røkke for Res kommunestyre, i forkant av budsjettbehandlingen for 09, om behovet for langsiktig robust økonomi-styring, balanse og formuesbevaring. Samtidig ga hun et bilde av de kommunaløkonomiske utsiktene og situasjonen i Re, slik den så ut fra Fylkesmannens ståsted. Andre kommuner igjen, som for eksempel Tjøme, har fått fornyings-midler til å understøtte analyse og prosess for et ambisiøst økonomisk omstillingsprogram, der de politiske hovedalternativene etter hvert ble utkrystallisert som et valg mellom skolestrukturreform og eiendomsskatt.

Fylkesmannen har ved gjentatte anledninger kommentert Vestfold-kommunenes lave inntektsnivå gjennom skatt og inntektssystem, og de betydelige utfordringene dette medfører i forhold til å kunne gi et likeverdig tjenestetilbud. Dette forsterkes gjennom den betydelige ulikheten det er mellom fylkene i tildeling i tildeling av skjønnsmidler. Ingen vesentlige konsekvenser av det lave inntektsnivået i Vestfold lar seg korrigerer gjennom tildeling av skjønn. Til det er rammen for begrenset.

Med et inntektsnivå i bunnsjiktet har Vestfoldkommunene lang erfaring i å økonomisere med og prioritere sine ressurser. Knappe ressurser og strenge prioriteringer fører til at tjeneste-nivået for grupper av innbyggere er lavere her enn i andre kommuner. De aller fleste av Vestfolds kommuner ligger under landsgjennomsnittet på SSB's levekårsindeks. Når denne vanskelige situasjonen sammenholdes med det lave inntektsnivået, blir bildet både tydelig og problematisk; kommuner med dokumentert betydelige utfordringer knyttet til levekår gis **ikke** en reell mulighet til å iverksette korrigerende tiltak eller forebygging i forhold til utfordringene. Til tross for inntektsituasjonen og dokumenterte levekårsutfordringer, er Vestfold også på et bunnivå i fordeling av skjønnsmidler, med en av de laveste tildelingene, både i kroner totalt og i tildeling pr innbygger. Det er fortsatt Fylkesmannens oppfatning at dette er klart urimelig, og må rettes opp. Inntil så skjer, vil det fortsatt være sånn at Stortinget og Regjeringens uttalte målsetting om et likeverdig tjenestetilbud ikke vil kunne la seg realisere i Vestfold.

Rapporteringen til Kostra fungerer i Vestfold, og har gjort det noen år. Vi følger derfor opp med bistand til kommuner ved behov og forespørsel, men setter ikke i verk store felles tiltak, fordi det ikke er indikasjoner på et slikt behov.

Vi har videreført samarbeidet med KS-V om informasjon rundt kommuneproposisjonen og statsbudsjettet.

Ellers viser vi til kap 1, der vi understreker de store problemene for kommunal styring som følger i kjølvannet av at tjenestene som produseres som regel er uttrykk for stabile og lang-siktige behov, mens inntektene kan variere fra det ene året til det neste, apropos departementets oppfatning av risikohåndtering i kommunene.

Tilsyn og samordning

Primo mars 2008 sendte Fylkesmannen et brev til alle Vestfoldkommunene om kap. 10 A i kommuneloven og den betydning disse bestemmelsene ville få for tilsynsvirksomheten; inklusive rutiner for samordning av reaksjoner, osv. Brevet varslet også en felles tilsyns-kalender hvor det fremgår hvilke etater som planlegger hvilke kommune-rettete tilsyn i løpet av året. Kalenderens hensikt er å gi oversikt, hindre møtekollisjoner, unngå overbelastninger for den enkelte kommune og muliggjøre felles tilsyn fra to eller flere etater/ avdelinger, om dette anses tjenlig. Kalenderen ble kort etter lagt ut på: <http://fylkesmannen.no/hoved.aspx?m=3492>

Kalenderen er dynamisk, og blir supplert/justert etter hvert som nye kommunerrettede tilsyn blir planlagt. Ikke alle tilsyn føres opp, slik som hendelsesbaserte, uanmeldte, osv. Men målet er å favne de større planlagte tilsynene, enten de er felles, enkeltstående, eller samtidige, med særlig vekt på slike som vil involvere kommunal ledelse.

På hjemmesiden vår er det også en lenke til databasen for tilsyns-rapporter, der disse er samlet. Basen er historisk, dvs. at det kan søkes etter tidligere rapporter/status etter ulike kriterier, blant annet tid, tilsynsobjekt og lovgrunnlag. Rapporter etter tilsyn fra Helsetilsynet i Vestfold finnes under Helsetilsynet.

Fylkesmannen har også tatt inn i kalenderen det vi nå kaller for veiledningssamtaler med kommunene om samfunnssikkerhet og beredskap, som er gitt i oppdrag av Direktoratet for samfunnssikkerhet, selv om disse p.t. ikke er lovhjemlet. Disse samtalen er derfor markert med annen farge i kalenderen.

På tilsvarende måte har vi håndtert Landbruks- og matdepartementets anmodning gjennom Statens Landbruksforvaltning (SLF) om å styrke oppfølgingen av kommunene; dvs. se på kommunenes systemer, rutiner og saksbehandling på utvalgte områder knyttet til tilskudds-ordninger i landbruket.

Vi har altså med også disse to områdene i kalenderen, fordi aktivitetene metodisk har en planlagt "tilsynskarakter" og forutsetter en viss involvering fra kommunenes ledelse og således er viktig å få/ha en samlet oversikt over.

Brevet orienterer videre om de viktigste sentralt fastlagte tilsynsoppdrag og om gebyrinn-kreving for tilsyn på forurensningssiden. Formålet er en enkel tidlig og generell orientering om Fylkesmannens rolle for samordning av statens kommunerrettede tilsyn og grunnlaget for embedets egne tilsynsaktiviteter gjeldende år. Erfaringene våre tyder på at det tidligere har vært en del misforståelser og uklarheter om tilsyns-virksomheten, som vi på denne måten har søkt å rydde av veien. Fylkesmannen ba samtidig kommunene formidle brevet til kontroll-utvalg og revisjon, fordi vi ser at kommunenes egenkontroll/ forvaltnings-revisjon stadig oftere dekker sammenfallende tema og problemstillinger med statens tilsyn, (oppfyller definerte tjenester myndighetskrav, osv?). Her er også et samordningsbehov som Fylkesmannen forsøker å forbedre ved en aktiv kontakt med kontrollutvalgene. Flertallet av Vestfold-kommunene har felles kontrollutvalgsekretariat (VIKS).

Fylkesmannen fortsatte i 2008 å bygge ut en mer systematisk kontakt og dialog med kommunene og øvrige tilsyn, for å drøfte videre forbedringer og, ikke minst, for å hente ut læringspotensialet fra de, etter hvert, omfattende tilsynserfaringene. I desember 08 gjennomførte embedet sin årlige erfaringskonferanse for tilsyn, med vekt på erfarings-utveksling, drøfting av tilsynsmetodikk og annen dialog med sikte på bedre samordning og stadig forbedring av det statlige kommunetilsynet.

Tilsynsprosjektet

I 2007 tok embedet et initiativ for å utvikle embedets kunnskapsgrunnlag for tilsyn, bl.a. i samarbeid med Høgskolen i Vestfold, med en søknad til KRD om støtte til et utviklings-prosjekt, i forlengelsen av de nye bestemmelsene i kap. 10 A. Hensikten er først og fremst å fremskaffe systematisk kunnskap om hvordan tilsyn oppfattes og virker hos objektene, dvs kommunene og virksomhetene. Dernest å drøfte tilsyn som begrep og praksis, mellom alle involverte aktører, gjennom en serie dialogkonferanser. Målet er kunnskap og en felles plattform for å sikre tilsynets relevans, for å forbedre treffsikkerheten til virkemidler og metoder. Det paradoksale er at mens tilsynsmyndighetene drøfter slike spørsmål med betydelig intensitet seg i mellom, så er det ikke tilsvarende stor oppmerksomhet omkring kommunenes erfaringer og oppfatninger. Høsten 2008 fikk embedet endelig klarsignal fra Kommunaldepartementet og er nå i gang. Horten, Sandefjord og Lardal kommuner er med i prosjektet. Oppstartsmøter ble avholdt tidlig på høsten med samtlige 3 kommuner og kontaktpersoner utpekt.

For oss i Vestfold handler samordning av tilsyn med kommunene om nettopp relevans og nytte. Sviktende samordning er primært et problem dersom det svekker tilsynets effektivitet, altså gjennomslagskraften overfor kommunal praksis. For eksempel fordi kommunene irriterer seg over en uoversiktlig stat. For hva er egentlig utfordringen? Jo, hva skal til for at kommunene og virksomhetene gjør de rette tingene på rett måte. Våre forestillinger om tilsyn bygger på en tanke om å avdekke kommunale feil og mangler i forhold til lov- og myndighets-krav - som i sin tur kommunene skal rette opp. Tilsyn handler om gjennomføring av nasjonal politikk ved å påvirke kommunal atferd, slik at lovers formål og myndighetskrav blir oppfylt og etterlevd, av lokalpolitikere og ansatte, administrasjon og fagfolk.

Korreksjoner, eller atferdsendring, forutsetter to ting: motivasjon og/eller kompetanse. Feil begås enten fordi aktørene ikke vet bedre, eller ikke vil bedre, f.eks fordi gjeldende praksis synes mer bekvem. Hovedspørsmålet for prosjektet er derfor – hvordan øke sjansene for lokal etterlevelse av nasjonale krav gjennom tilsyn? Med dette spørsmålet som rettesnor fortsetter prosjektarbeidet i 2009.

Fornyning

Kommunene i Vestfold er omstillingsorienterte, både fordi økonomien kontinuerlig krever mer kostnadseffektive løsninger, fordi de har betydelige politiske og faglige ambisjoner om å utvikle mer treffsikre og bedre tilpassede tjenester og fordi det over tid har festet seg en kultur for fornyingsarbeid. Embetet bruker prosjektskjønn aktivt og samtlige kommuner søker å utnytte mulighetene. I Vestfold gir vi felleskommunale prosjekter prioritet. Både store (12K), men også andre, mer avgrensede interkommunale initiativ tas. Tjenesteutvikling står sentralt, men styring, (økonomi og kvalitet) hører likeledes med i porteføljen. Vestfold har flere med i kvalitetskommuneprogrammet og vi har brukt fornyingsmidler til å støtte prosjektene deres, (Horten, Re, Sande, Nøtterøy). Holmestrand avsluttet sitt modellkommuneprosjekt i 2008.

Re, Tjøme og Lardal har fått støtte til gjennomgang av økonomi og økonomistyring.

Vestfold-kommunene har fått støtte til en felles ROS-analyse, med Re som vert og de utreder ytterligere utvidelse av brannsamarbeidet mellom kommunene i fylket.

Flere kommuner har fått støtte til arbeid med implementering av system for kvalitetsstyring. Horten, som er en av Vestfold-kommunene i Kommunaldepartementets kvalitetskommune-program tar sikte på å avslutte sin ambisiøse satsing på utvikling av et helhetlig digitalisert kvalitetsstyrings- og internkontrollsystem i løpet av inneværende år.

IKT står fortsatt sentralt i flere prosjekter, også i Sande og Svelvik, som sammen med andre kommuner i Drammenregionen utvikler DrammenIKT. Vestfold og Fylkesmannen i Buskerud følger opp ”hver sine deltakere” i Drammenregionen.

Flere kommuner følger opp utviklingsarbeid rettet mot barn og unge; enten direkte utviklings-arbeid i forhold til skole/barnehage eller mer eksplisitt i forhold til særlig utsatte grupper. Handlingsprogrammet som er omtalt i kap. 1 illustrerer et langvarig fokus på denne tematikken, også ved bruk av fornyingsmidler.

2.2 Velferd, helse og personleg tenesteyting

En av de største utfordringene for Vestfoldkommunene er å sikre tilgang på stillinger og personell i kommunal omsorgstjeneste. Fylkesmannen har arbeidet aktivt i forhold til kommuner og fylkeskommunen for å øke rekrutteringen og utdanningskapasiteten. For 2008 hadde kommunene en samlet planlagt økning på 109 årsverk. Resultatet fra SSBs personellstatistikk foreligger ikke ennå. Planene for 2009 gir likevel grunn til bekymring, det er kun planlagt en økning på 2.55 årsverk for hele fylket, basert på innrapportering fra kommunene. Det vises til egen rapport om Kompetanseløftet.

Fylkesmannen deltar i en rekke fora der formålet er å bygge nettverk og samordne innsatsen på de ulike tjenesteområdene. Dette gjelder blant annet samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene innen somatikk, psykisk helse, rus og tilbudet til barn og unge. Fylkesmannen deltar dessuten med i en gruppe som følger gjennomføringen av NAV-reformen i fylket, NAV-forum.

Opplæringen om nytt kapittel 4a i pasientrettighetsloven har vært organsiert ved et internt prosjekt som har gjennomført undervisningstiltak i alle kommuner og for faggrupper. Ved innledningen på 2009 konstaterer vi at legene har vært lite oppmerksomme på innføring av nye bestemmelser som vil virke inn på deres deres ansvar. Undervisningssykehjemmet er benyttet som hjelpende kanal for å formidle de nye bestemmelsene i de møtene de har med sykehjemmene i fylket.

Heleforskjeller knyttet til ulihet i sosiale levekår har hatt oppmerksomhet i møte med enkeltkommuner. Det har dessuten vært et sentralt element i arbeidet med Helse i Plan, både via utdanningen ved Høgskolen i Vestfold og en felles arbeidsgruppe med medlemmer fra fylkesmannen, fylkeskommunen og kommunene.

For de flere av temaene som er nevnt under oppdragpunkt 2.2 er det avgitt egne rapporter som utdyper innsatsen

2.3 Oppvekst, barnehagar, utdanning og likestilling

Fylkesmannen har i 2008 sammen med KS Vestfold tatt initiativet til *Handlingsprogrammet 2008-2018 - God oppvekst i Vestfold*. Kommunene, fylkeskommunen, Psykiatrien i Vestfold, NAV Vestfold, NHO og LO deltar i programmet som legger særlig vekt på tverrfaglig og tverretattlig samarbeid om tilrettelegging av forebygging og støtte for barn og unge. En egen arbeidsgruppe har som oppgave å komme med forslag til bedre struktur for samarbeidsavtaler og samarbeidsrutiner. Internt i fylkesmannsembetet er det opprettet en egen samarbeidsgruppe som skal sørge for at tiltak rettet mot barn og unge i Helse og sosial-avdelingen og Oppvekst- og opplæringsavdelingen blir koordinert.

Det er gjennomført tilsyn med barneverninstitusjonene i samsvar med kravene i forskrift. Kopi av tilsynsrapportene er oversendt BUF-etat. Fopphold som er gjennomgående for flere institusjoner er tatt opp i møter med BUF-etat. I et av møtene var også virksomhetslederne for institusjonene til stede.

Fylkesmannen analyserer løpende kommunenes rapporter om barneverntjenesten. Når rapporter har indikert at det kan være problemer knyttet til utførelsen av tjenesten, er det avholdt separat møte med vedkommende kommune. Fylkesmannen gjennomførte opplæring om internkontroll i 2007. I 2008 har fylkesmannen stått til disposisjon for råd og veiledning.

Det er avholdt fire fellesmøter med kommunene der faglige og administrative spørsmål tas opp til drøfting. Fylkesmannen har gjennomført en todagers konferanse med stor tilsutning fra kommunen om temaet *Riktige tiltak i barnevernet*. Fylkesmannen gjennomførte i januar en kartlegging av kommunenes erfaringer knyttet til ventetider og egnethet i forhold til plasseringer i fosterhjem og institusjoner. Kartleggingsrapporten ble drøftet på et felles møte med BUF-etat og kommunene.

Fylkesmannen har holdt seg løpende orientert om utbyggingsplanene og situasjonen for barnehagedekningen i kommunene. Det har dette året ikke vært nødvendig med særreiser med enkeltkommuner. Barnehageutbyggingen har vært tema i flere av de nettverksmøtene Fylkesmannen har hatt med kommunene. Alle kommunene i fylket nådde Regjeringens mål for barnehagedekning i 2008. Det vil fortsatt være nødvendig å ha oppmerksomhet rundt dette spørsmålet, ikke minst på grunn av det store antallet midlertidige plasser som finnes i enkelte kommuner.

Fylkesmannen har hatt et godt samarbeid med kommunene og Høgskolen i Vestfold om kompetansetiltak. Dette har resultert i flere fellestiltak som har gjort at de relativt beskjedne statstilkuddene kommunene har fått til kompetanseheving, er blitt utnyttet på en effektiv måte.

Barnehagetilsynet har vist at kommunenes rolle som barnehagemyndighet er blitt betydelig styrket i forhold til forrige år. Det gjenstår imidlertid fortsatt en god del i enkelte kommuner før denne myndighetsutøvelsen har struktur og rutiner som er tilfredsstillende.

Det har vært et godt samarbeid med skoleeierne om tilsynet på utdanningsområdet. Skoleeierne har gitt uttrykk for at tilsynene har vært nyttige og lærerike. Og skoleeierne har vist god vilje til å rette de feil og mangler som er påpekt. Til tross for at grunnopplæringen i hovedsak gjennomføres i samsvar med lovverket, gjenstår det fortsatt en god del før alle skoleeierne har et system som sikrer dette.

Fylkesmannen har utviklet et system for overvåking og analyse av utdanningssektoren som er med og danner grunnlag for en risikobasert innretning av de egeninitierte tilsynene.

I Vestfold er Lederforum for oppvekst og opplæring en arena der Fylkesmannen møter KS, kommunene, fylkeskommunen, Høgskolen og lærerorganisasj for å informere om, og drøfte, utfordringene i Kunnskapsløftet. Forumet har gitt opphav til en rekke fellestiltak knyttet til blant annet nasjonale prøver og kompetanseutvikling. I tillegg har Fylkesmannen arrangert egne dagskonferanser om nasjonale prøver/Pisa og om forebyggingstiltak.

2.4 Arealdisponering og byggjesaker

Arbeidet med plansaker prioriteres høyt i Vestfold, særlig oppfølging av fylkesplaner/delplaner, kommuneplaner/delplaner og tyngre reguleringsplaner. Det legges også stor vekt på faglige råd i dispensasjonssøknader i strandsonen. Våre hovedfokus er rettet mot særlig strandsoneforvaltning og samordnet areal- og transportplanlegging, herunder handelsetablering og kjøpesenterproblematikk. Fylkesmannen har også engasjert seg i prosjektet "Vestfoldbyen", hvor siktemålet er å komme frem til avtalefestede areal- og transportpakker med kommunene. Videre prioriteres jordvern og samfunnssikkerhet høyt, bl.a. gjennom aktiv samordning i embetet. Universell samordning og barn og unges interesser formidles i uttalelsene. Helse i plan-samarbeid er etablert i et samarbeidsprosjekt.

2.5 Landbruksbasert næringsutvikling, naturressursforvaltning og miljøvern

Landbruksbasert næringsutvikling

Vårt arbeid er forankret i Regional plan for landbruksrelatert næringsutvikling 2007-2009 og har som strategi kostnadseffektiv og lønnsom produksjon av spesielle varer, begge tilpasset markedets ønsker.

Bygdeutviklingsmidlene. Forbruket går fram av tabeller lenger bak i rapporten. Som det framgår er det god etterspørsel etter midlene, selv med økning i INs pott på 40% pga inntrukne midler, er så godt som alt brukt opp. Gjennomsnittsinvesteringen bak støttet prosjekt er oppe i 3,6 mill kr og gjennomsnittlig gjeldsbyrde etter utbygging er på hele 5,2 mill kr. Dette stiller store krav til både det å kunne tjene penger og disponere de riktig. Med så høy gjeldsbyrde blir rentestøtteordningen viktig.

Interessen for utvikling av mat i fylket er stor. Størst fokus er det på å utvikle nye spesialiteter innen kjøttbearbeidende bedrifter. Det er relativt få gårdsmatprosjekter, mens antall matprosjekter som omfatter større deler av verdikjeden er desto flere.

Mat og reiseliv og/eller tjenestetilbud har vi fokusert en del på. Blant annet ble det sommeren 2008 presentert mat og opplevelsesmuligheter via en torgvogn på Torp flyplass Sandefjord. Dette gav noe innblikk i de reisendes mål og ønsker med turen via Torp. Vi har videre i regi av Vestfold bondelag et prosjekt under oppseiling knyttet til utmarksbasert reiseliv og fiske.

Det er store strukturendringer i grønt- og veksthussektoren. Førstehåndsverdi hos bonden i de intensive grøntproduksjonene, som utgjør bare 8 % av arealet, står for mer enn 50% av førstehåndsverdien i kroner Det er brukt en del midler til rettede kompetansetiltak og til organisering av leverandør/eierforhold.

Skogbruk. Etableringen av to nye lauvtresagbruk de siste ti årene tror vi skal bedre utnyttningen av lauvtømmer, ikke bare ved og flis. Bondevarmeleveranser i form av flis er avventende på grunn av usikker lønnsomhet. Interessen for å produsere flis er der, bare det finnes en fornuftig avsetning til riktig pris. Fylkesmannen har i samarbeide med skogeiersamvirke satt i gang et treårig prosjekt "kvalitetsskog for framtida". Et av målene i prosjektet er å lage tilbudspakker der skogeierne ved avvirkningstidspunktet også gjør avtale om framtidig tilplanting og ungsogpleie. I tillegg er målsettingen å kunne beholde en stabil stab av godt kvalifiserte skogsarbeidere.

Regionalt program for landbruket i Vestfold er rullert og sendt SLF til godkjenning.

2.6 Samfunnstryggleik og beredskap

De krav som er stilt opp i embetsoppdraget for 2008 er i hovedsak gjennomført som forutsatt. Også for 2008 har vi valgt å gi de 14 kommunene i Vestfold noenlunde lik oppmerksomhet i forhold til tilsyn, kommuneøvelser og oppfølging av deres planarbeid med kommuneplaner og reguleringsplaner.

Kommunene i Vestfold arbeider i hovedsak godt innenfor området samfunnssikkerhet og beredskap, men i noen kommuner vurderes personellressursene i minste laget innenfor fagområdet for å kunne gjøre en fullgod jobb. Dette har vi påpekt i våre tilbakemeldinger til de aktuelle kommuner etter tilsyn.

Alle kommunene i Vestfold benyttet IKT-fagsystemet CIM(Crises and Issue Manager)med tilhørende moduler for ROS-analyser, kriseplaner med mer. Fylkesmannens beredskapsgruppe benytter samme system.

Fylkesmannens faggruppe for samfunnssikkerhet og beredskap samarbeider med kommunene og øvrige beredskapsaktører i etablerte nettverk som Beredskapsnettverket i Vestfold for kommunene og Vestfold Beredskapsforum for øvrige aktører og herunder også det sivilt/militære samarbeidet ved at HV01 deltar. Møteaktiviteten i begge nettverk har vært god med et godt samarbeidsklima.

En viktig arbeidsoppgave i 2008 har vært å revidere vår Fylkes-ROS fra 2002. Her har vi kjørt en meget bred samarbeidsprosess med involvering av sentrale aktører innen privat og offentlig sektor som direkte eller indirekte har roller innenfor beredskapsarbeidet i fylket. Arbeidet med Fylkes-ROS er nå slutført og Vestfold Beredskapsforum som styringsgruppe for arbeidet vil sluttbehandle prosjektrapporten i februar 09.

Som vi bebudet i årsrapporten for 2007 har Fylkesmannen tatt initiativ til et utredningsarbeid tilknyttet et mulig utvidet samarbeid innenfor området brann- og redning i Vestfold. Med innleid utredningskonsulent og etablert prosjektgruppe har det blitt utredet et mulig utvidet formalisert samarbeid mellom de aktuelle brannvesen i fylket, og det er også utredet et mulig felles brannvesen for de fleste kommuner i fylket bortsett fra Sande og Svelvik som samarbeider mot Drammensregionen og Lardal og Hof som samarbeider med Kongsberg kommune.

Konklusjonen fra prosjektarbeidet har blitt at det i denne omgang ikke var stemning for et felles brannvesen, men i starten på 2009 vil et formalisert samarbeid blir utredet videre med sikte på endelig beslutning i brannvesenenes styrende organer. Om 3-4 år vil dette samarbeidet bli evaluert, og et mulig felles brannvesen skal også vurderes på nytt.

Kapittel 3 - Resultatområder

Kongehuset

Resultatområde 00.1 Kongelige besøk

Ingen besøk fra Kongehuset i 2008

Resultatområde 00.2 Tildeling av ordener og medaljer

8 godkjente medaljer - 1 St. Olavs Orden, 1 Kongens fortjenstmedalje i gull og 6 Kongens fortjenstmedalje i sølv.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMVE	Sum
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 00.1 og 00.2	2	2 0
Sum:	2 0	2 0

Miljøverndepartementet

Resultatområde 01 Naturens mangfold og friluftsliv

01.1 Bærekraftig bruk og beskyttelse av leveområder

Resultater 2008

Arbeidet med forvaltningsplaner for våtmarks- og skogreservater har fått et løft - faglig grunnlag for 6 planer utarbeidet. Høring for to lokaliteter med frivillig skogvern gjennomført. Arbeidsgruppe etablert med sikte på økt forståelse og bruk av RAMSAR-området på hver side av Tønsberg by. Revitaliseringen av Holmen naturcenter videreført fra 2007. Holmen naturinformasjonssenter fungerer etter vår vurdering svært bra ikke minst pga av et godt samarbeid med SNO. Samarbeid med Tønneby og Nøtterøy kommune fungerer også bra

Naturtypekartleggingen har fått et løft på land og i sjø. På land har FM etablert prosjekter i fem kommuner, i sjø et nettverk med kystkommuner m.fl. og felles finansiering av lokale prosjekter knyttet til det nasjonale programmet.

Utfordringer 2009

Vi er svært fornøy med at rammene til forvaltningsplanarbeidet er økt. Utfordringen for oss blir å lever gode planer i løpet av året

Ferdigstille forvaltningsplaner og naturtypekartlegginger og initiere nye, kvalitetssikre og følge opp planlagte skjøtsels- og tilretteleggingstiltak. Videreføre arbeidet med å fastsette grenser for og merke nye verneområder. Videreføre arbeidet med frivillig skogvern.

01.2 Bærekraftig bruk og beskyttelse av arter, bestander og genressurser

Resultater 2008

Arbeidet når det gjelder fik -og viltforvaltning går bra. Oppgavene er utført i henhold til embetsoppdraget.

Vilt -og fiskeinteressene blir fokusert i våre innspill til arealplanene, både kommunaleplaner og vegplaner. Vi oppnår forståelse for våre synspunkter og planene blir justert i henhold til våre innspill

God løpende dialog med regional rovviltnemnd.

Gjenfunn av antatt regionalt utdødd bille-art (eremitten) i Tønsberg, og forvaltningsmessig oppfølging i den forbindelse.

Utfordringer 2009

Utarbeiding av handlingsplaner for trua arter på oppdrag fra DN.

Statusgjennomgang for viltdata på oppdrag fra DN.

Løpende oppdatering, formidling og bruk av kunnskap om rødlistearter mv. i arealsaker og annen forvaltning.

01.3 Fremmede arter og GMOer

Resultater 2008

Arbeidet er tidlig i sin oppstart fase. I 2008 er følgende prosjekter gjennomført:

* SNO har tatt ut gran i Nevlungstrand naturreservat. Gran er en fremmed art i svartorskogen

*Uttak av amerikansk Hemlock i Ormø Færder landskapsvernområde (Burøy). Saken er avklart med grunneierne.

Når det gjelder GMO (genmodifiserte organismer) er det ingen aktuelle prosjektet i Vestfold.

Utfordringer 2009

Øke kunnskapen om fremmede arter i og utenfor verneområdene, med vekt på arter som truer stedegent biologisk mangfold.

Planlegge og iverksette tiltak mot kjente forekomster av fremmede arter i verneområder som truer stedegent

biologisk mangfold.

01.4 Friluftsliv

Resultater 2008

Vi er fornøyd med at forvaltningsplanene for friluftområdene ble fulgt opp med økning av tilskottsrammene.

Flere strandeierdommer er også blitt sikret gjennom tilskott fra Direktoratet for naturforvaltning.

I tråd med forventningene i embetsoppdraget (kommuneundersøkelsene) er tre kommuners håndtering av såkalte sjikanøse stengsler vurdert. Undersøkelsene viser at kommunene ikke at tilstrekkelig fokus på dette arbeidet..

"Tilsyn" (kommuneundersøkelse) etter friluftsloven gjennomført i Tjøme kommune, med fokus på hvordan kommunen arbeider for å fjerne ulovlige stengsler i strand-sonen.

Samarbeidet med de øvrige regionale etatene er godt.

Vi har dessverre av ressursmessige årsaker sett oss nødt til å prioritere ned arbeidet innen friluftsliv i 2008

Utfordringer 2009

Resurssituasjonen gjør det vanskelig å prioritere dette arbeide i det omfanget vi ønsker. Vi vil fokusere på en god tilskottsforvaltning samt svare på de henvendelser og forespørler vi mottar

Arbeidet med fjerning av ulovlige stengsler i strandsonen fungerer ikke godt nok. Kommunene håndterer de henvendelsene de mottar, men har ingen samlet strategi for dette viktige arbeidet

Resultatområde 02 Bevaring av kulturminner

Ingen aktuelle oppgaver for miljøvernavdelingen

02.3 Kulturmiljø

Ingen aktuell oppgave for miljøvernavdelingen

Resultatområde 03 Rent hav og vann og giftfritt samfunn

03.1 Helhetlig hav- og vannforvaltning

Fylkesmannen i Vestfold (FMVE) har pva Vannregionmyndigheten i region 2 (FMBU) hatt prosjektansvar for fullkarakterisering og lokal tiltaksanalyse for Numedalslågen. Materialet ble overlevert FMBU 01.11.08 som forutsatt, og inngår i forslag til Regional forvaltningsplan som ble sendt på høring den 15.01.09 .

Arbeidet har fungert bra ikke minst pga grunn av et god samarbeide med de aktuelle kommunen området.

Utfordringen i 2009 vil være å sette i gang arbeidet i øvrige vassdrag i Vestfold. Arbeidet i Farris Siljan vassdraget

vil bli prioritert

03.2 Overgjødning og nedslamming

Arbeidet med slam og avløp er greit i rute. Vi har tatt opp med Statens forurensningstilsyn at veiledningsmateriell, om tidspunkt for når et eventuelt krav om sekundærrensing skal regnes fra, ikke er oppdatert. Kontrollaksjonen er gjennomført og enkeltsakene følges opp. 7 renseanlegg ble kontrollert, og ingen store avvik ble avdekket. Deler av næringsmiddelindustrien (Nortura, Prior, Ine og Findus) har for store utslipp av organisk materiale i forhold til konsesjonene, og dette følges opp som egne saker.

Larvik, Sandefjord og Tønsbergfjorden Avløpsutvalg ligger i gråsonen for mulig krav til sekundærrensing, dette vil følges opp videre i 2009.

03.3 Oljeforurensning

Deltatt på øvelser i regi av Kystverket.

Når det gjelder oppdatering av MOB-kart er dette gjennomført for sjøområdene, men ikke for landområdene. Manglende GIS-kompetanse ved embetet har medført at dette arbeidet har stoppet opp. Vi har imidlertid levert inn et forslag til metodikk for denne kartleggingen, som vi avventer videre behandling i Statens forurensningstilsyn.

03.4 Miljøgifter

Tiltaksplan for Sandefjordsfjorden er på godt spor. Tiltaksplan er laget, og samarbeidet med Statens forurensningstilsyn, kommunen og industrien i området er bra.

Vi opplever en stor økning i antall søknader om mudring og dumping. Samtidig har vi dreid fokus mer over på naturfaglige konsekvenser av mudringen, også som en følge av den marine kartleggingen. Dette har medført flere avslag i år, men disse er ikke påklaget. Vi har også avholdt møte med Statens forurensningstilsyn, nabofylkene og noen kommuner for å sikre lik og god praksis i disse sakene.

Grunnforurensningsarbeidet er ikke prioritert av ressurskontroll, dette innebærer at databasen ikke er ajourført.

Kontrollaksjonen gjennomført, ingen graverende avvik funnet.

4 skipsverft er gitt pålegg om undersøkelser, og alle har levert rapporter.

For 2009 vil vi fortsette å prioritere arbeidet med sedimenter. Målsettingen er å gjennomføre konkrete tiltak i Sandefjordsfjorden. Det er et stort behov for å viderformidle kompetansen fra dette prosjektet til andre sedimentprosjekter i området. Både i Tønsberg og i Horten har havnesjefene tatt initiativ til lignende prosjekter, og Fylkesmannen ønsker å bidra inn i disse. Vi ønsker også å få satt mudre/dumpesakene mer i system, blant annet gjennom kartfesting av analyseresultater.

03.5 Avfall og gjenvinning

Innenfor avfallsektoren er det stor aktivitet og mange kompliserte saker, samtidig som vi har hatt mye utskifting av personell på fagfeltet. Dette har gjort at saksbehandlingstiden har vært uakseptabelt lang, med søknader som har gått over flere år. De eldste sakene prioriteres å ferdigstilles i starten av 2009. Dette inkluderer også deponitillatelser. Vi opplever at den faglige støtten fra Statens forurensningstilsyn ikke er slik vi har behov for i disse sakene.

Vi har en stor utfordring for 2009 med søknad om nytt avfallsforbrenningsanlegg på Slagentangen i Tønsberg.

Oppdrag om avfallsstatistikk kom utenom embetsoppdraget, men vi løste dette i tide likevel. Finansiell garanti for bilvraksplassene er gjennomgått og i orden.

Avfallsordninger for skip er nedprioritert gjennom en årrekke. Nå foreligger en konkret sak med klage på en havn, og vi ser at vi i 2009 må prioritere dette arbeidet opp.

Resultatområde 04 Et stabilt klima og ren luft

04.1 Klimaendringer

Vestfold Energiforum er et samarbeid mellom 13 av fylkes 14 kommuner, fylkeskommunen, Statens Vegvesen, fylkesmannen og private virksomheter. Forumets målsetting er å arbeide for mer miljøvennlig energibruk. Arbeidet i forumet fungerer bra, og antall medlemmer i forumet går bra.

Gjennom midler fra Direktoratet for Naturforvaltning og i regi av prosjektet livskraftige kommuner styrkes forumet arbeide i satsningen mot kommunen. ca 60 % av kommunen har klima -og energiplaner.

Vi opplever kommunenes holdning innsats i klimaarbeidet som god.

Det er behov for klare statlige retningslinjer for arbeidet med klima -og energiplaner ikke minst hva fylkesmannen skal legge vekt på når vi får planene til vurdering

Klima -og energiarbeidet i embetet er også godt samordnet.

04.4 Lokal luftkvalitet og støy

Oppfølging av anleggseiere som omfattes av plikt om støykartlegging har tatt mer tid enn forutsatt ved starten av 2008. Ingen kommuner rapporterte i tide, og leverte rapporter er til dels mangelfulle. Samme gjelder for jernbaneverket og Sandefjord lufthavn. Statens vegvesen har utført arbeidet tilfredsstillende. Sammen med Statens forurensningstilsyn gjennomførte vi et tilsyn med Statens vegvesen om pliktene etter støyregelverket. Dette var lærerikt og nyttig for oss, og Statens forurensningstilsyn gir oss god hjelp i dette arbeidet.

Oppdatering av opplysninger om skytebaner i databasen Forurensning er ikke prioritert av ressursårsaker.

For 2009 ser vi behovet for kursing og videre oppfølging av aktuelle anleggseiere i forhold til støykartlegging.

Resultatområde 05 Internasjonalt miljø samarbeid og miljø i nord- og polarområdene

05.1 Miljø samarbeid i internasjonale miljøfora, herunder EUs miljø samarbeid og UNEP

Ingen aktuelle oppgaver for Vestfold

05.2 Geografisk rettet miljø samarbeid, herunder miljø bistand

Ingen aktuelle oppgaver for Vestfold

05.3 Miljø samarbeid i nord- og polarområdene

Ingen aktuelle oppgaver for Vestfold

Resultatområde 06 Planlegging for en bærekraftig utvikling

06.1 Ansvar for at nasjonal politikk formidles og ivaretas

Arbeidet med plansaker prioriteres høyt i Vestfold, særlig oppfølging av fylkesplaner/delplaner, kommuneplaner/delplaner og tyngre reguleringsplaner. Det legges også stor vekt på faglige råd i dispensasjonssøknader i strandsonen. Våre hovedfokus er rettet mot særlig strandsoneforvaltning og samordnet areal- og transportplanlegging, herunder handelsetablering og kjøpesenterproblematikk. Fylkesmannen har også engasjert seg i prosjektet "Vestfoldbyen", hvor siktemålet er å komme frem til avtalefestede areal- og transportpakker med kommunene. Videre prioriteres jordvern og samfunnsikkerhet høyt, bl.a. gjennom aktiv samordning i embetet. Universell samordning og barn og unges interesser formidles i uttalelsene. Helse i plan-samarbeid er etablert i et samarbeidsprosjekt.

06.2 Fylkesmannen som styringsmessig bindeledd og rettssikkerhetsgarantist

Embetet følger aktivt opp nasjonale føringer i planer og enkeltsaker, men makter ikke å kvalitetssikre planjuridiske forhold på en god nok måte. Det skjer en rimelig god samordning med andre regionale myndigheter i plansakene, bl.a. gjennom regelmessige plansamordningsmøter. Embetet forbereder i samarbeid med fylkeskommunen en omfattende informasjon ut til kommunene og andre fagmiljøer om den nye planloven, både til administrasjonen og politikerne.

06.3 Samordning av statlige interesser

Se rapportering på 06.1 og 06.2. Vi har ikke vært involvert i diskusjoner om lokalisering av statlige virksomheter.

06.4 Kart og geodata

Hos Fylkesmannen i Vestfold (FMVE) har stillingen som GIS-rådgiver stått ubesatt i hele 2008, og vi har holdt vårt interne GIS-verktøy i drift vha små konsulentoppdrag. Det er nå ansatt en person i stillingen som vil tiltre her 18.05.09. Vi har i mellomtida inngått kontrakt med et nytt, lokalt konsulentfirma for å iverksette nødvendige oppdateringer av GIS-verktøyet, spes. med datasett som 'nye ortofoto -07)', eiendomsdata, naturbasedata, jordsmonns- og markslagsdata for å nevne noe.

Oppdaterte kartdata til Naturbase leveres med bistand fra eksternt konsulent.

Bemanningssituasjonen i -08 har ikke gjort det mulig å forestå kartlegging av MOB-land, mens MOB-sjø ble grundig kartlagt for noen år tilbake. På oppdrag fra DN og SFT leverte FMVE en metodebeskrivelse for MOB-land ved årsskiftet 07/08 som innspill til revisjon av SFT's veileder på området. Vi er ikke kjent med at revidert veileder foreligger.

FMVE deltar aktivt i Norge digitalt - organisasjonen sentralt som medlem i Temadataforum. I 2008 utarbeidet vi rapporten "Temakart i planlegging og saksbehandling" (FMVE 260608) på oppdrag fra Statens kartverk. Vårt engasjement er videreført med sekretariatsfunksjoner for en arbeidsgruppe under Temadataforum som arbeider med "Veileder for regionale temadatautvalg".

Resultatområde 07 Tverrgående virkemidler og oppgaver

07.2 Kunnskapsoppbygging og miljøinformasjon

Vår stramme budsjettssituasjon har gjort at arbeidet med veiledning og informasjon overfor kommunene er blitt prioritert ned. Det samme gjelder arbeidet med miljøstatus.

Oppdatering av databasen Forurensning er nedprioritert som følge av ressursituasjonen. Videre har det vært noe tekniske problemer med denne basen som gjør det vanskelig å prioritere arbeidet. Vi ser imidlertid nytten av å ha disse opplysningene samlet elektronisk, men anser at Forurensning er en svært komplisert og lite brukervennlig database. Bedriftenens egenrapportering gjennom Altinn får vi mange negative tilbakemeldinger på.

For 2009 vil vi fortsatt holde arbeidet med databasen Forurensning på et minimumsnivå, men vi vil gjøre det som kreves i forhold til nasjonal rapportering og som vi er blitt enige med Statens forurensningstilsyn om i eget møte.

Som nevnt under avsnitt 1,1 fungere informasjonsopplegge ved Holmen informasjonscenter bra. Søndagsarrangementene er god beøk, det samme gjelder opplegget med Gåsesafari. Det er også et eget opplegg for skolene. Målet med dette arbeidet er å skape forståelse for og kunnskap om våre verneområdet. Midler fra og godt samarbeid med Statens naturoppsyn har være en viktig årsak til at dette arbeidet går bra

Vi vil i 2009 ha økt fokus på å ajourføre arbeidet med Miljøstatus

07.3 Virkemidler og prosesser

Tilsynplanen er gjennomført med små avvik. Ny tilsynsperson er ansatt, med svært gode resultater. Kommuneundersøkelsen er gjennomført i to kommuner, og en tredje blir gjennomført ved starten av 2009.

Arbeidet med tillatelser etter forurensningsloven har i 2008 tatt lenger tid enn forusatt (3 mndr). Dette skyldes stor utskifting av saksbehandlere, samtidig som vi har hatt en del store og kompliserte saker. Noen industrikonsesjoner har tatt opp mot 3/4 år å ferdigstille.

Arbeidet med IPPC er i rute, og det er kun næringsmiddelindustrien i Vestfold som er omfattet av dette.

For 2009 vil vi forsøke å få ned saksbehandlingstiden på industritillatelser.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMVE		Sum	
	1510 Fagdep.		1510 Fagdep.	
Resultatområde 01	132		132	0
Resultatområde 02	0		0	0
Resultatområde 03	100	50	100	50
Resultatområde 04			0	0
Resultatområde 05			0	0
Resultatområde 06	167		167	0
Resultatområde 07	150		150	0
Sum:	549	50	549	50

Landbruks- og matdepartementet

Resultatområde 21 Landbruksbasert næringsutvikling

21.1 Jordbruk

- Beskrive kort de viktigste utfordringene i fylket innen jordbruksområdet

Det har de siste årene vært en nedgang i svineproduksjonen i fylket. Antall avlspurker er redusert med 23 % fra 2004 til 2008. Det er viktig å få opp igjen produksjonen både pga verdiskapingen det gir for bøndene og for næringsmiddelindustrien i fylket.

Husdyrgjødsel er dessuten en viktig ressurs i et åpen åker fylke som Vestfold. Det er viktig at husdyrgjødsel blir utnyttet som en ressurs og ikke blir et forurensningsproblem som den fort kan bli ved høstspredning. Med økte gjødselpriser og økt fokus på forurensning og vannkvalitet bør det være mulig å oppnå noe i forhold til dette sammen med næringen.

For mange av fylkets eggprodusenter må det bygges om eller bygges nytt, for å tilfredstille nye buforskrifter som gjelder fra 2012. En utfordring her er at en kan få stor overproduksjon i 2010 og 2011 dersom mange nye anlegg (hos nye produsenter) kommer til i denne perioden, samtidig som de eldre anlegga, som må fases ut, produserer helt fram til fristen. Her kan BU-midler til bruksutbygging brukes for å styre utbyggingstakt og tidspunkt, så de fleste anlegga ikke bygges før i 2011, for oppstart sent i 2011 og utover i 2012.

Vestfold hadde nest størst 1. års økologisk karensareal av fylkene i 2008. Det er en markert økning og viser økt interesse for økologisk landbruk og særlig for økologisk korn. Det er en utfordring å følge opp nye dyrkere med tilbud om intensivrådgiving slik at de lykkes i starten. Vi er i dialog med forsøksringene om dette.

Det er uttrykt bekymring fra næringen og landbruksforvaltningen over grøftetilstanden i fylket pga lite grøfteaktivitet over mange år. Vi følger opp dette i en ny arbeidsgruppe for hydroteknikk i regi av Bioforsk. Grøftebehov og miljøeffekter av grøfting bør avklares gjennom utredningsarbeid og forskning.

Det var svært få søknader om erstatning for klimabetinget avlingssvikt i 2008, og ikke en eneste søknad i vekstgruppe korn. Vil vi påpeke et par uheldige forhold siden erstatningsordningen skal gjennomgås i forbindelse med jordbruksforhandlingene i år. Dagens presentasjon av erstatningsberegningen er unødvendig komplisert. Dessuten fører dagens ordning med et vektall for hver vekst til for høye erstatninger i volumproduksjoner med lave priser og for små erstatninger i spesialproduksjoner med høye priser.

- **Gi en oversikt om hvordan midlene over kapittel 1144 post 77 til rovviltkompensasjonen er benyttet**

Det ble utbetalt 221.000 kroner i erstatning for dyr drept av eller antatt drept av rovdyr. Det var åtte innvilgede søknader, fordelt på fire kommuner.

Dette var en stor økning fra året før da det var tre innvilgede søknader på tilsammen 69.000 kroner.

- **Beskrive utviklingen i beitebruk og utarbeide tapsstatistikk**

Til tabellen: Tilslutning til organisert beitebruk er regnet som antall søyer i beitelagene sammenliknet med antall søyer ved beiteslipp totalt.

Organisert beitebruk har liten betydning i Vestfold, med bare 4 beitelag. Dette utgjør ca 5,5 % av ammekuene/ungdyra og 17,3 % av sau /lam. De fire beitelaga fordeler seg på to lag med sau og storfe, ett lag med bare sau, og ett med bare ungdyr (storfe). De fleste dyra beiter på eget eller leid areal og er ikke med i noe organisert beitelag. De brukerne som er med i beitelag har ofte dyr som beiter andre steder, og som ikke er registrert i beitelaget.

Tapsstatistikken baserer seg på talla fra beitelaga, og blir derfor lite representative for fylket. Det er registrert tap på 0-0, 3 % på storfe og 1,0- 19,8 % tap på sau (sau/lam under ett). Det er blitt store tap i enkelte besetninger, opp til 28,5 % tap av lam. Vi registrerer store forskjeller på de ulike besetningene, også de i samme område, uten at en kan tilsi skyld fra dyreeier.

Saueholdet i Vestfold er i endring. Vi har hatt en vekst i antall bruk med opp mot eller over 100 vinterfora, men ser allikevel at det nå er en reduksjon igjen i forhold til forrige år. Gjennomsnittbesetningen øker allikevel ikke, da vi har en del "hobbybruk" og bruk som har sau som tilleggsnæring (i f.eks. tjenesteytende næring). De fleste av dyra beiter i eget fylke, men noen beiter også i Telemark og Buskerud.

Vi har nesten like mange ammekuer som melkekuer.

- **Beskrive status for overføring av ansvaret for veterinærtjenester til kommunene**

Kommunene tok over vaktordningen for veterinærer fra 1.1.2008.

I Vestfold har Larvik kommune tatt ansvaret for Søndre Vestfold, mens Re kommune har tatt Nordre Vestfold. Tønsberg kommune har tatt smådyrvakta. Flere av kommunene har i året som har gått benyttet mer enn de midlene de har fått tildelt på veterinærvakt. Det ser ut til at midlene har gått med til å dekke omtrent det de bruker til vaktordning for produksjonsdyr, mens vaktordningen til smådyr har blitt en utgiftspost i tillegg. Det er kommet

flere spørsmål om hvordan dette er tenkt løst videre. Det har vært en prøveordning dette året, og det er foreløpig ikke klart om ordningen vil fortsette som nå. I Re har de gitt beskjed om at kommunene kan få en ekstraregning hvis det ved årsslutt viser seg at de faktiske utgiftene har vært større enn de foreløpige anslagene var.

Tapsstatistikk sau på utmarksbeite

Embeter	Antall sau sluppet (innen organisert beitebruk)		% tilslutning til org. beitebruk i fylket	Tapsprosent		Total tapsprosent	
	Sau	Lam		Sau	Lam	2008	2007
FMVE	527	960	15,75	1,33	11,88	8,14	5,37
Sum	527	960	0	0	0	0	

21.2 Skogbruk

Aktiviteten i skogbruket i fylket var også i 2008 svært høy. Til tross for drastisk prisreduksjon på sagtømmeret mot slutten av året, ble avvirkningen sett over hele året meget god. Det overavvirkes noe på granressursen i fylket mens det fortsatt er muligheter for å øke avvirkningen av lauv.

Lauvskogtilveksten i fylket er beregnet til vel 250.000 m³. Svært lite av dette kvantumet kan omsettes som tradisjonelt tømmer salg. Det meste av dette kvantumet må omsettes som bioenergi, ved eller flis. Per dato er etterspørselen etter bioprodukter fra skogen alt for lav. Bedre rammebetingelser for bioenergi i fylket vil på sikt føre til en bedre utnyttelsen av lauvskogressursene. Økt avvirkning i lauvskogen vil også gjøre det lettere å øke uttaket av kvalitetslauv til skur.

I Vestfold er det i løpet av de siste 10 åra blitt etablert to nye framtidrettede lauvskogbruk. Begge er i god dialog med satsingen i det nasjonale treprogrammet.

Planteaktiviteten viser en forventet økning etter år med relativt høy avvirkning. Fortsatt er det ønskelig med ennå større planteaktivitet for å sikre en høy produksjon og karbonbinding i klimasammenheng. Fylkesmannen har i samarbeid med skogeiersamvirke tatt initiativ til et prosjekt "kvalitetsskog for framtida". Dette er et treårig prosjekt der skogeierne tilbys profesjonell hjelp til å etablere og stelle ungs skogen. Et av målene i prosjektet er å lage tilbudspakker der skogeierne ved avvirkningstidspunktet også gjør avtale om framtidig tilplanting og ungs skogpleie. I tillegg er målsettingen å kunne beholde en stabil stab av godt kvalifiserte skogsarbeidere.

På skogsveisektoren er det behov for betydelige investeringer i årene som kommer. En registrering i en av fylkets større skogkommuner viser at vel 35% veianleggene ikke kan godkjennes for tømmertransport. Tilsvarende registreringer skal foretas i de øvrige "skogkommunene" i fylket. Dette er tunge investeringer for skogeierne, men samtidig en nødvendighet hvis skogressursene skal kunne utnyttes optimalt.

Skogfondsordningen burde vært bedre utnyttet enn hva tilfelle var i 2008. På små og mellomstore skogeiendommer med en svært periodisk avvirkning, er det en utfordring å få skogeierne til å sette av nok skogfond. På disse eiendommene er det avgjørende for de langsiktige investeringene, som planting, ungs skogpleie og veiopprusting, at myndighetene kan følge opp med direkte tilskudd. I Vestfold vil vi i de kommende årene satse på informasjonstiltak rettet mot regnskapskontorene i fylket for å få skattefordelene ved bruk av skogfond bedre kjent.

Det er fokusert på skogens muligheter i klimasammenheng. Klimaendringenes virkning på skogen er en annen utfordring som gir seg utslag i stress på kulturskogen av gran og kanskje også askeskuddsjuke. Disse forhold er meldt videre til skogforskningen.

Fylkesmannen har i 2008 lagt betydelig vekt på å være navet i et skognettverk der representanter fra kommunene, skogeiersamvirke, skogselskapet, og skogsentreprenørene deltar. Det ble gjennomført 4 slike nettverkssamlinger i 2008 i tillegg til en fagekursjon til Finland som strakk seg over tre dager.

21.3 Bygde- og næringsutvikling

Samarbeidet med regionale aktører innen næringsutvikling er forankret i Regionale strategier for landbruksrelatert næringsutvikling i Vestfold. Strategiene ble revidert først på året av prosessgruppen som representerer et bredt partnerskap. Det bidrar til eierskap til strategiene som utgjør de regionale føringene for næringsutviklingen i landbruket i fylket og har ligget til grunn for virkemiddelforvaltningen. Alle parter synes å forholde seg til strategiene i næringsutviklingsspørsmål. Viktige aktører i oppfølgingen av strategiene er IN Buskerud Vestfold og Fylkesmannens landbruksavdeling. Men også næringsorganisasjonene og fylkeskommunen forholder seg til dem i sitt arbeid. Gjennom tilbud til kommunene i kompetanseplanen og i kommunesamtaler fokuseres det også på næringsutvikling. Oppfølgingen fra kommunene varierer, særlig avhengig av bemanningen på landbrukssektoren, som generelt blir redusert.

Det har vært avlevert rapport i møte med partnerskapet for de regionale strategiene (RS) i januar, på bruken av BU-midlene forvaltet både av IN og FM. Administrasjonene i IN og FM konkluderte med at midlene er disponert i tråd med RS. Partnerskapet sluttet seg til denne vurderingen. Det har vært avholdt særskilt rapportmøte mellom IN BUVE og FM som har samme konklusjon som partnerskapet.

Tildelt ramme og forbruk for IN i Vestfold

Tilskuddskategori	Ramme tildelt 2008	Forbruk pr. 31.12.2008
BU - tradisjonelt	8 600 000	7 885 000
BU - tilleggsnæring		3 878 000
Inntrukne midler gamle prosjekter	3 550 000	
Totalt BU-tilskudd	12 150 000	11 763 000
Låneramme rentestøtte	21 400 000	
Overført og intrukne beløp	6 950 000	
Tot. låneramme rentestøtte	28 350 000	27 500 000

Tildelt ramme og forbruk av utredningsmidler for FM i Vestfold

Tilskuddskategori	Ramme tildelt 2008	Forbruk pr. 31.12.08
Utrednings- og tilrettelegging	2 600 000	
Overført fra 2007	2 921	
Inntrukne midler i 2008	232 301	
Sum til disposisjon 2008	2 835 222	2 835 190

De regionale strategiene er sammenfattet på side 12 i plandokumentet og viser hva tiltakene skal bidra til. Den delen er gjengitt nedenfor med fordeling av sakene. Noen av sakene vil gi både generelle og spesielle bidrag og er derfor ført dobbelt i tabellen nedenfor. Det er ingen saker som har fått tilskudd som ikke faller inn under bidragsområdene nedenfor.

Tiltakene skal i flg vår RS : (både bedriftsretta og utredningsmidler)

1) GENERELT bidra til:	Antall saker
a) styrking av tilgangen av råstoff – kvantitativt og kvalitativt – til foredlings- og bearbeidingsindustrien , samt konsum	36
b) videreutvikling av tilbudet av tjeneste- og opplevelsesprodukter mot offentlige og private markeder	1
2) SPESIELT bidra til:	
a) økt produksjon og omsetning av økologiske varer	2
b) utvikling og bruk av bioenergi	5
c) tre brukt på nye måter og/eller i nye markeder	2
d) opplevelsesprodukter knyttet til mat, kultur, miljøkvaliteter	22

e) tilbud for oppvekst, helse og omsorg under Inn på tunet	6
f) utvikling av produkter knyttet til hold og bruk av hest	5
Alle (Dette er saker på kompetanseheving, og derfor i prinsippet bidrar til alle tiltak, og det er et vurderingskriterie i RS)	8

Det er også gitt tilskudd til 2 praktikanter.

Dette viser at midlene er brukt i tråd med den regionale strategien, jf. de innledende konklusjoner fra partnerskapet og virkemiddelaktørene ved IN og FM. Det er ikke jevn fordeling av saker på de ulike tiltaksområdene. Det er heller ikke noe mål i strategien. Naturlig for Vestfold er det to områder som har hovedtyngden av saker. Det er volumproduksjoner som leverer råstoff til videreforedling og bearbeiding. Og det er saker knyttet til opplevelsprodukt på og rundt mat. For økologiske saker må det ses i sammenheng med midlene over handlingsplan for økologisk landbruk som ikke er med her.

21.4 Verdiskapingsprogrammene

Bioenergiprogrammet:

I 2008 ble det etablert 3 større gårdsanlegg i Vestfold med flisfyring med et samlet energibehov på ca 600.000 kWh. I tillegg ble det etablert et pilotanlegg med boligoppvarming basert på ved og solenergi. Her varmes småbruket i tillegg til 5 boliger.

Konkurransen fra el-pris er blitt vanskeligere etter finanskrisa. Lavere investeringslyst sammen med dårligere lønnsomhet på kort sikt, bidrar til at mange i landbruket ligger på vent i forhold til å satse på bio.

Regionalt (Vestfold, Buskerud og Telemark) ble alle kjente potensielle varmeleverandører tilbudt kurs i 2008 for å komme nærmere gjennomføring av planlagte prosjekter (25 deltagere). Foreløpig har ingen gårdbrukere i Vestfold som deltok her, tatt endelig standpunkt for å levere varme

I 2009 vil Vestfold fokusere spesielt på veksthusnæringa og muligheter/utfordringer knyttet til bruk av bioenergi.

FM i Vestfold kanalisere sin bioenergisatsing gjennom Vestfold Energiforum. Forumet består bl.a. av representanter fra olje, gass, el, skogeiersamvirke, fylkeskommunen, Fylkesmannen og kommunene i fylket.

Matprogrammet

Vestfold har høy aktivitet på matområdet. Pågangen av søknader er stor. Det er innvilget VSP-mat saker for ca 11. mill kr i 2008. Det benyttes også skattefunn og BU-midler til matsaker. Arbeidet med Vekstbedrifter startet opp i oktober og det ser ut til å bli flere interessante utviklingsprosjekt etter oppfølging hos den enkelte bedrift. Samarbeid mellom produsenter kan bli et spennende utfall av bedriftsbesøkene og gjennom nettverk og samarbeid kan flere av produsentene styrke sin posisjon fremover.

10-timers gratis rådgiving er et godt virkemiddel for å få inn gode søknader med gjennomarbeidete forretningsplaner og tilførsel av nødvendig kompetanse for bedrifter.

Fylkesmannens matkontakt sitter i nettverk sammen med IN, både i Viken-regionen og hele landet samlet. I Vestfold har vi møte på saksbehandlernivå med IN hver måned for å gå gjennom aktuelle saker på næringsutviklingsområdet.

Vi samarbeider med næringsmiddelindustrien, landbrukets produsenter med evne og vilje til utvikling, grossister, med flere.

Det er de regionale strategiene for landbruksrelatert næringsutvikling som legger føringene for vårt arbeid med VSP-mat sakene, sammen med satsingsområdene for VSP-mat.

Treprogrammet

I nært samarbeid med den nasjonale tresatsingen i IN og Trefokus, har det regionale driverprosjektet BIT - Bygg i tre, vært i gang i vel ett år. Fylkene Buskerud, Telemark og Vestfold samarbeider om å finansiere prosjektledelse og rådgivingstjeneste, og Treindustrien, skogeierandelslagene og arkitektforeningene er representert i styringsgruppa. Prosjektleder sitter hos Fylkesmannen i Vestfold. De store sagbrukene ivaretar leveranser av varer til trelastgrossister og utsalg, mens små og mellomstorebedrifter tilvirker og leverer på bestilling. For Vestfold er utviklingen og styrking av lauvtresagbrukene som markedsaktører et viktig satsingsområde. Innen industriutvikling er også styrking av bedrifter som produserer for modulbygging prioritert.

Det er flere byggeprosjekter under utvikling; - fra moderne eiendomsutvikling på avviklede industritomter til gjenreising av kulturhistoriske bygg i gamle byggemetoder. Prosjektering av en 13 kammers fisketrapp for sjøørret

i laft og naturstein, er eksempel på samarbeid mellom Treprogrammet og naturbasert næringsutvikling.

Det er et stort behov for kompetanseformidling og nettverksbygging mellom aktører i industri og byggebransje. Prosjektet satser på små og fagspissede temasamlinger som en oppfølging av åpne verdikjedekonferanser som ble gjennomført i forprosjektfasen.

Resultatområde 22 Miljøtiltak i landbruket

22.2 Tiltak for å redusere forurensninger

- Beskrive hovedelementene i Fylkesmannens arbeid med forurensningsrelaterte spørsmål på landbruksområdet.

Tilskudd til forurensningstiltak i Regionalt miljøprogram (RMP) er det viktigste bidraget i arbeidet for å redusere forurensningen. Det er tiltak mot jordtap, fosfortap, nitrogentap og tap av plantevernmidler. Fylkesmannen utformer tiltakene sammen med kommunene, faglaga og forsøksringene. Resultatet av rulleringen av RMP i 2008 ble en forsterking av tiltakene som vi allerede har vektlagt. Åker i stubb gjennom vinteren er det viktigste tiltaket. Tilskuddssatsene er sterkt differensiert i forhold til erosjonsklassene da det er de to høyeste klassene som absolutt bør ligge i stubb eller i gras.

Fylkesmannen er ansvarlig for at de obligatoriske plantevernkursene blir holdt og benytter anledningen til å forelese på den første kurskvelden der holdninger til bruk av plantevernmidler og miljøhensyn blir vektlagt.

SMIL-midler blir gitt til hydrotekniske tiltak for å redusere jordtap.

Fylkesmannen vektlegger sin kompetanefunksjon for kommunene og andre som har spørsmål om forurensning som for eksempel miljøplan, husdyrgjødsel, slam, jorderosjon, avrenning av næringsstoffer og plantevernmidler.

- Beskrive tilstand og utvikling for forurensning fra landbruket i fylket

Åker i stubb gjennom vinteren er det viktigste tiltaket mot forurensning. Utviklingen av arealet i dekar med åker i stubb de siste årene har vært slik (inkludert gras siste høsteår):

	2005	2006	2007	2008
Åker i stubb, erosjonsklasse 1+2	66532	76022	81311	84487
Åker i stubb, erosjonsklasse 3+4	37456	34838	35038	36014
Åker i stubb, totalt	103988	110860	116348	120501
Samlet endring av areal i stubb fra året før	- 8 %	7 %	5 %	4%

Dette er en positiv utvikling. I tillegg øker arealet med gras på arealer med stor og svært stor erosjon slik at risikoen for avrenning til vassdragene av jord, fosfor og plantevernmidler bundet til jordpartikler er redusert de siste tre årene.

- Beskrive behovet for konkrete tiltak og endret virkemiddelbruk

Vi ser utfordringer i forhold til å oppnå mer miljøgunstig spredning av husdyrgjødsel. Med økte gjødselpriser bør tiden være inne for i enda større grad å fokusere på husdyrgjødsel som en ressurs og dermed oppnå spredning som gir mindre forurensningen.

Vannrammedirektivet vil gi føringer for prioritering av tilskuddsmidler og kanskje også andre virkemidler. Vi ser en utfordring i at tiltaksplaner blir lagd for vassdragene i forskjellige faser. En sterk prioritering av vassdrag som er med i fase 1, kan i ettertid å vise seg å være feil i forhold til andre vassdrag med større behov for tiltak.

22.3 Miljøprogram og miljøplan

Regionalt miljøprogram for Vestfold er rullert i løpet av 2008 og oversendt SLF 15.12.08 til godkjenning. Rulleringen er gjennomført i henhold til retningslinjer gitt i nasjonalt miljøprogram ang. prosess og innhold. Resultater og anbefalinger fra evalueringen av RMP er også lagt til grunn. Spørsmål ang. harmonisering og spissing av virkemidlene på forurensningsområdet ble drøftet med fylkene Buskerud, Akershus/Oslo, Oppland, Hedmark og Østfold.

For søknadsomgangen i 2008 ble det ikke gjort vesentlige endringer i tilskuddsordningene. I Vestfold er det hovedfokus på forurensning til vassdrag.

Tilskudd fra regionalt miljøprogram utbetalt 2008 etter søknadsomgang 2007 - kroner utbetalt til hovedområder

Embeter	Gjengroing	Avrenning til vassdrag	Kulturminneverdier	Tilgjengelighet og friluftsverdier	Verdifulle kulturlandskap	Plantevernmiddel	Avfallsinnsamling	Annet
FMVE	382800	13508570	141300	26250	1191550	196830		13815
Sum	382800	13508570	141300	26250	1191550	196830		

22.4 Økologisk landbruk

Det er jobbet mye med markedet for økologiske produkter i Vestfold, men som i 2007 har vi også i 2008 valgt å legge større vekt på produksjonsrettede søknader.

Det har vært satset mye på grønnsaker, og dette er noe vi ønsker å fortsette med pga våre gode forutsetninger for økologisk grønnsaksproduksjon med godt klima og produsentmiljø. Det er gitt noe støtte til grøntsektoren.

Det store satsingsområdet har vært økologisk korndyrking. Det er stort behov for økologisk korn både til matkorn og til forkorn. Mer forkorn er en forutsetning for å kunne produsere lyst kjøtt, bla må en få opp svinekjøttproduksjonen for å kunne få til større utnyttelse av storfekjøttet i ulike blandingsprodukter (eks. pålegg og pølser).

I 2007 ble det startet et mobiliseringsprosjekt i Re kommune (" Re-modellen"). Målet var å få bønder med konvensjonell husdyrproduksjon til å legge om kornarealene sine til økologisk. Dette fungerte bra, da flere foretak bestemte seg for å legge om til økologisk, og andre foretak bestilte gratis førsteråd for å vurdere omlegging. Vi har derfor gitt midler for å videreføre arbeidet, og til mobilisering i flere kommuner. I tillegg har Tønsberg kommune fått nasjonale midler til å gjennomføre "Re-modellen". Vi tror denne mobiliseringen er en viktig årsak til at Vestfold i 2008 hadde nest størst 1. års karensareal av fylkene. Det er også gitt midler til å kartlegge mottak av økologisk korn og til gratis førsteråd i melk og til produsentnettverk på kjøttfe og sau.

Sande har lenge vært et tyngdepunkt innen økologisk landbruk, og er på landsbasis en av de største og beste på produksjon av økologiske grønnsaker. Kommunen arrangerte i slutten av august en Økofestival med formål å skape større og mer omfattende forståelse av begrepet økologi & rettferdig handel. Festivalen er kommersiell med et bredt spekter av salgsboder og utstillere for å synliggjøre mangfoldet av økologiske og miljøvennlige produkter.

22.5 Tre og miljø

Fylkesmannen i Vestfold gjennomførte i samarbeide med Vestfold Skogselskap et seminar om skogens betydning i klimasammenheng. Skogbrukets betydning både på kort og lang sikt, avhengig av investeringstakten i næringa, er nyttig for prioritering av virkemidlene som stilles til disposisjon.

I forventningsbrevet til kommunene i 2008 ble kommunene bedt om å utdype skogens betydning i deres "klima og energiplaner". Kommunenes fokus på dette området kunne ønskes høyere.

Aktiviteten i forhold til bioenergi er stabil i Vestfold. Vedproduksjonen i fylket er stor, mens satsingen på bondevarmeleveranser fortsatt er avventende. Konkuransvilkårene er forstatt vanskelige, spesielt i forhold til strøm. Finanskrise har ytterligere bidratt til at dette konkuransforholdet har forverret seg.

Det er imidlertid stor interesse for å produsere flis fra skogsvirke bare det finnes en fornuftig avsetning til en riktig pris.

Fylkesmannen har i 2008 utfordret veksthusmiljøet til økt satsing på bioenergi. Foreløpig er det kun et gartneri i Larvik kommune som har tatt i bruk flisfyring.

Satsingen på økt bruk av tre fortsetter i tre-fylkesamarbeidet, Vestfold, Buskerud og Telemark. Dette må sees på som starten på et langsiktig arbeide der samhandling med både ingeniører og arkitekter er viktig.

Resultatområde 23 Eiendoms- og bosettingspolitikk

23.2 Eiendoms- og bosettingspolitikk

Rapportere om klagesaksbehandlingen.

Gjennomført ved rapport av 16.02.2009. Fylkeslandbruksstyret i Vestfold behandlet 3 klager over avslag på søknad om konsesjon.

Resultatområde 24 Inntekts- og velferdspolitiske tiltak

Kontrollarbeidet

I samsvar med kravet fra SLF i tildelingsbrevet er det utført kontroll på 3 av de 11 landbrukskontorene i fylket. Utvalget av kontrollobjekt ble gjort utfra risiko for feilutbetalinger som følge av stort volum på utbetalingene ved ett av kontorene, og som følge av liten bemanning ved to av kontorene, med antatt større sannsynlighet for avvik på grunn av små personalressurser.

Vi konsentrerte kontrollen omkring faren for feilutbetalinger på produksjonstilskudd, og la opp kontrollen med hovedvekt på følgende:

- 1) Klarlegge praksis gjennom systematisk gjennomgang av prosedyrene for oppretting av feilmeldinger i inputkontrollen. Både aktuelle fra siste søknadsomgong og andre mulige feilmeldinger i systemet.
- 2) Klarlegge interne rutiner for oppfølging av trekk-kravet ved forsent innkomne søknader.
- 3) Prosedyrer for kontrollen av foretak (5 % + eventuelle ekstrakontroller og oppfølging av disse)

Resultatet av kontrollen viste at alle kontrollerte kommuner hadde gode rutiner for oppfølging av feilmeldinger i systemet, og god kontroll med journalføring i forhold til trekk-kravet.

Vi visste på forhånd at oppfølging av kontroller på foretakene ved avvik var mangelfull. Her har vi bedt om en innskjerping. Funn av feil i søknad ved kontroll må føre til straffereaksjon om feilen genererer for høy utbetaling til foretaket. Det ble også avdekket et leiejordsproblem, som antagelig krever et samarbeid mellom kommunene. Vi har i 3 tilfeller oppdaget at det er søkt på arealer langt fra driftscenteret og i andre kommuner/ fylker som viser seg å ikke være i drift (to av tilfellene utenom de kontrollerte kommunene). Det er ikke snakk om store arealer, men det virker nokså trykt å etablere seg med 20 daa ute av drift 10 mil fra bruket.

Konklusjonen fra kontrollen i 2008 er at tilstanden i de små mannskapssvake kommunene var langt bedre enn forventet. Hyppige samlinger på fylkesnivå har utvilsomt bidratt til en god praksis i forhold til forsvarlig behandling av innkomne søknader. På kontrollens side mangler nødvendige reaksjoner, men de er på veg da vi for søknadsomgangen pr 31.07.08 hadde flere trekk enn tidligere år.

Klagebehandlingen på fylkesnivå.

Vi tar med noen statistiske tall som nyanserer rapporteringen. Av de 79 innrapporterte sakene var 26 stoppet i feilkontrollen, med melding om at de måtte undersøkes nærmere av kommunen. I hovedsak er alle korrekt beregnet fra systemet. Lokalt kaller vi disse for feillistebehandling, men har tatt de med i klagestatistikken.

24 klager refererer seg til feil i skattedirektoratets statistikk over innberettet arbeidsgiveravgift. Alle er innvilget etter korrekt dokumentasjon.

9 klager refererer seg til ny beregning som følge av oppstart med salg av grovfôr. Disse er innvilget i forhold til ny dokumentasjon.

Reelle klager utgjorde 23 - tre avslått og 20 innvilget.

Avløsning under sykdom/ fødsel 58 søknader i 2008

På grunn av lite husdyrhold har vi relativt få saker til behandling. De få søknadene som kommer inn refererer seg gjennomgående til stor bruk der NAV-utbetalingen etter første periode overskrider maksbeløpet i vår ordning. Vi har derfor relativt få saker med utbetaling utover de første 16 dagene.

Tidligpensjon 15 søknader i 2008

Antallet er høyere enn det vi vanligvis har hatt. De fleste går gjennom forhåndssøknad, slik st de som kommer til endelig søknad går gjennom i systemet.

Landbruksvikarene

Vestfold Landbruksstjenester tok over ansvaret for landbruksvikarene for hele Vestfold. Dette fungerer fint og det er for tiden 3 landbruksvikarer i 2,5 stilling. Det har vært gjort flere forsøk på å ansette flere, og de håper på å kunne ansette en eller to nye i år. Det er behov for minst 4 landbruksvikarer i full stilling. Landbruksvikarene har hatt mye å gjøre. I perioder med mindre sykdom blir de sysselsatt med annen avløsning.

Oversikt over behandling av klager og dispensasjonssøknader 2008 - antall

Klagebehandling

Embeter	Produksjonstilskudd		Miljøvirkemidler		Andre tilskuddsordninger	
	Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått
FMVE	79	3	970	2	73	0
Sum	79	3	970	2	73	0

Dispensasjonssøknader

Embeter	Produksjonstilskudd			Miljøvirkemidler			Andre tilskuddsordninger		
	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått
FMVE	8		2	20			1		0
Sum	87	3	972	22	73	0			

Resultatområde 25 Kommunene som landbrukspolitisk aktør

25.1 Kompetansesenter

Vi har fortsatt med halvårige kompetanseplaner innholdende hel- eller halvdagskurs med kommunenes landbruksforvaltning som hovedmålgruppe, men også fylkeskommunen, Innovasjon Norge og landbrukets faglag inviteres. Råd og veiledning er knyttet til fag, politikk, prosess og nettverksbygging. ”Brukere” er internt i embetet, kommunene, skog- og jordbruksnæringen samt øvrige i samfunnet som har problemstillinger knyttet til jord-, skog, utmark og landskapsforvaltning.

Blant temaene i kompetansesamlingene er bruk av miljøvirkemidlene i landbruket og deler av virkemidlene knyttet til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, internasjonal landbrukspolitikk og WTO, samt konflikthåndtering med kommunikasjon som fundament.

KOLA-Viken, programmet for kompetansebygging i kommunene i Telemark, Buskerud, Vestfold, Akershus og Østfold er vellykket og ble videreført med ny programmodul høsten 2008 og blir videre fulgt opp med ytterligere en modul høsten 2009.

Vinteren 2008 laget vi etter mal fra LMDs embetsoppdrag, en oversikt over kommunenes oppgaver på landbruksområdet, inklusive vilt og fiskeforvaltning. Det ble og som i embetsoppdraget, lenket opp sentrale dokumenter og føringer. Hensikten var å gi landbruksforvaltningen, administrativ og politisk ledelse i kommunene en bedre oversikt over oppgaveportefølgen.

I tillegg til å bistå Statens landbruksforvaltning med å sikre best mulig rapportering gjennom KOSTRA på jord- og konsesjonslovssaker fra kommunene, har vi også kontakt med kommunene for avklaringer i forbindelse med rapporteringen.

Kr 100 000 av midler over kap. 1144 post 77 *Miljørettet prosjektarbeid m.m* til kommunerettet ble benyttet til finansiering av kurs-/samlingene i kompetansplanen. Kr 20 000 til vannrammedirektivet ble pga en glipp ikke brukt.

I Vestfold er vilt- og fiskforvaltningen lagt til landbruksavdelingen. Dette kompletterer vår rolle overfor kommunene på en god måte. Aktuelle tema er en del av kompetanseprogrammet, i tillegg til løpende kontakt.

25.2 Landbrukspolitisk dialog med kommunene

På fagnivå skjer det på ulike arenaer hvor en treffer fagfolkene i kommunen, bla gjennom kompetansesamlingene.

Adm. og politisk ledelse treffes f.eks på de månedlige møter som regional stat sammen med KS arrangerer. Arealdisponering er et aktuelt tema hele tiden i et pressområde som Vestfold. Vår utarbeidede statistikk over jordavgang er grunnlag i meningsutveksling med kommunene bla i plansaker. De ble og presentert på temamøte sammen med Jordvernforeningen hvor mange ordførere deltok, og hvor ordførere ble overrasket over nedbyggingstakten i egen kommune.

Ressurssituasjonen i kommunene er ikke bedret, med anstrengt kommuneøkonomi er det kanskje ikke å forvente, men ved ledighet har kommunene, stort sett, erstattet den som slutter.

Samarbeidet med KS regionalt skjer ved at de deltar med representant i partnerskapet rundt arbeidet med både Regionalt miljøprogram og Regionale strategier for landbruksbasert næringsutvikling og ellers i sammenhenger hvor det er naturlig at kommunene samlet er representert ved KS.

25.3 Miljøvirkemidlene i jordbruket og de økonomiske virkemidlene i skogbruket

Forbruksrapport for 2008 og behov for midler for 2009 ble oversendt SLF 01.12.08.

Skogbruksplanlegging med miljøregistreringer og tilskudd til miljøtiltak i skogbruket er registrert i fagsystemet TSKOG.

Resultatområde 26 Jord- og landskapsressurser

26.1 Jordvern og kulturlandskap

Innen kulturlandskap var mye fokus rettet mot "Utvalgte kulturlandskap i jordbruket" i 2008. En foreløpig områdeplan ble utarbeidet for "Skjærgården øst for Nøtterøy og Tjøme" og oversendt direktoratene for behandling. Ved rulleringen av RMP var det også fokus på kulturlandskap og nye/endrede virkemidler for å løfte arbeidet og øke aktiviteten.

Vestfold er et fylke med stort press for utbyggingsarealer både til bolig, næring og samferdsel. Våre byer og tettsteder er omgitt av dyrket og dyrkbar mark. Tallene som rapporteres inn via KOSTRA mener vi å ha dekning for å si at er korrekte i Vestfold. Avgangen av dyrka og dyrkbar mark var stor i 2007 med hele 946 daa, og skyldes i stor grad utvidelse av E18. Vestfold ligger ikke godt ann i forhold til målet om halvering av omdisponeringen innen 2010.

	Dekar	Andel
1994-2003	1030	100 %
2004-2007	740	72 %

Vi bruker vår statistikk for jordavgang i kommunedialogen i kommuneplan- og reguleringsplansaker og påpeker at matjord er en ikke fornybar ressurs. Vi opplever en økende tendens til at der det ønskes tatt dyrka mark vil de erstatte den med oppdyrking. Dette aksepterer vi ikke.

Fylkesmannen har god dialog med kommunene for å nå målene. Korte avstander gir muligheter for samlinger for kommunene ved behov. Forvaltningen av SMIL – midlene og RMP er viktig i denne sammenheng. Fylkesmannen har hatt møter med enkelte kommuner, administrasjon og politikere i forbindelse med planarbeid. Her blir også hensynet til kulturlandskapet diskutert.

26.2 Samfunnsplanlegging

Embetet har jobbet aktivt med geografiske informasjonssystemer siden midt på 90-tallet. Mye av dette arbeidet har vært knyttet til Arealis-prosjektet, og Vestfold har vært et pionerfylket når det gjelder å tilrettelegge for systematisering og utveksling av tematiske geodata. Vestfold har og vært aktive i Geovekstsamarbeidet i denne perioden, og er vel det fylket som har størst dekning og best kvalitet på basis kartdata. Laserdata som grunnlag for vedlikehold av fkb, nytt høydegrunnlag og skogtakseringsprosjekter er i ferd med å bre seg ut i Vestfold.

Vi deltar i flere utviklingsprosjekter med fagkompetanse.

Vi har i hele 2008 slitt med å rekrutere sårt tiltrengt GIS kompetanse. Den kompetansen vil først være på plass medio 2009. Av den grunn har embetet så langt ikke prioritert å få på plass GIS-verktøy som vil fungere sammen med saksbehandlersystemet Ephorte. Det er derfor et misforhold mellom datagrunnlag, og utnyttelsen av dette i saksbehandling og utviklingsarbeid.

Vern av dyrka og dyrkbar mark er fylkets største miljøutfordring i et langsiktig perspektiv, med stor befolkningsvekst og stor andel dyrka mark for det meste lokalisert rundt byer og bygdesentra.

Plangruppen hos Fylkesmannen deltar tidlig i planprosesser som revisjon av kommuneplaner med hensikt å klargjøre nasjonal politikk tidlig i prosessene. På samme måte har landbruksavdelingen sammen med representant for plangruppen deltatt i Vegvesenets referansegruppe i forbindelse med utbyggingen av E18 gjennom Vestfold. På samme måte vil vi følge opp NSB. Denne deltagelsen avklarer mange utfordringer tidlig i prosessen og gjennom faglig dialog viser det seg at vi bidrar til å finne løsninger som reduserer beslaget av dyrka jord og forringelsen av kulturlandskapet.

Ressursrapportering

Ukeverkene er fordelt etter beste skjønn fordi vi ikke har tidsregistrering på de ulike resultatområdene.

Resultatområde	FMVE	Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	
Resultatområde 21	332	332	0
Resultatområde 22	75	75	0
Resultatområde 23	50	50	0
Resultatområde 24	40	40	0
Resultatområde 25	55	55	0
Resultatområde 26	60	60	0
Sum:	612	0	612 0

Kunnskapsdepartementet

Resultatområde 31 Tilsyn og forvaltningsoppgaver på utdanningsområdet

31.1 Tilsyn

Fylkesmannen har i 2008 ført tilsyn med både private og offentlige skoleeiere. En stor del av tilsynene er hendelsesbaserte, og er gjennomført på grunnlag av medieoppslag eller direkte henvendelser.

I ett tilfelle, en privat grunnskole, er ikke pålegg fulgt opp av skoleeier, som klaget på Fylkesmannens pålegg om retting. Klagen ligger til behandling i Utdanningsdirektoratet.

Nasjonale prøver, karakterer, elevundersøkelsen og GSI er brukt som bakgrunnsmateriale ved tilsyn i private skoler for å se om de kan indikere områder man bør undersøke nærmere. Det gjelder både selve læringsarbeidet, men også hvordan de er ivaretatt i skoleiers kvalitetssystem, jf privatskoleloven § 5-2.

Det er benyttet ulike metoder. Systemrevisjon og dialogmøter kombinert med dokumentgjennomgang er mye brukt, men det er også gjennomførte skriftlige tilsyn, der skoleeiers redegjørelse og annen tilgjengelig dokumentasjon ligger til grunn for Fylkesmannens vurdering.

Private skoler som er gjenstand for tilsyn, velges delvis utfra hvor lenge det er siden siste tilsyn og risikovurderinger, som bygger på tilgjengelig data og vår kunnskap om skolene.

En del av tilsynene med private skoler var i 2008 og skriftlig oppfølging av tilsyn i 2007.

Utdanningsdirektoratet har mottatt egen rapport for det nasjonale tilsynet.

	Tilsynsobjekt	Tema/Myndighetskrav	Avvik	Merknad	Pålegg	Metode	Kommenter
FMVE	Sandefjord kommune - Breidablikk ungdomsskole	§ 13-10: Kommunen forsvarlig system for oppfølging av timetall iht læreplan		Påpekning av kommunens ansvar for oppfølging.	■		
FMVE	Tønsberg kommune-Husøy skole	§ 9a-2: Har skolen ivarettatt eleven forsvarlig i forbindelse med sykdom i skoletiden	Brudd på lovens regler om saksbehandling.		■		
FMVE	Tønsberg kommune - Presterød skole	§ 9a-3: Psykososiale miljø	Brudd på lovens regler om saksbehandling.		■		
FMVE	Nøtterøy kommune – Grindløkken skole	§ 8-2: Organisering av elevene i grupper			■		
FMVE	Tønsberg kommune-Ringshaug skole	§ 8-2: Organisering av elevene i grupper			■		
FMVE	Sandefjord kommune – Bugården ungdomsskole	§ 9a-3: Psykososialt miljø			■		Saken avsluttet da eleven har byttet skole.
FMVE	Tønsberg kommune – Byskogen skole	Hjemsending av klasser i timer uten lærervikarF 12-08		Skolen har hatt tilfeldige hjemsendinger grunnet akutt vikarmangel.	■		
FMVE	Tønsberg kommune - PPT	§ 5-6 Lang ventetid for utredning			■		Bemanning er bedret og situasjonen er under endring
FMVE	Sandefjord kommune - Breidablikk ungdomsskole	Elevers opplæringstilbud i regi av Sandefjord kommune			■		Kommunen har ikke maktet å etablere tiltak som har bidratt til bremse negative utvikling i særlig grad til tross for vedtak om spesialundervisning og tilrettelegging. Likevel ingen brudd på lov eller forskrift.
FMVE	SMI-skolen	Opplæring i regionale helseforetak. Diverse bestemmelser			■	Møte på skolen med sentrale informanter	
FMVE	Vestfold fylkeskommune	Fengselsundervisning. Oppl.1. § 13-3, fjerde ledd			■	Møte på skolen med sentrale informanter	
FMVE	Vestfold fylkeskommune	Oppfølgingstjenesten. Oppl.1. § 13-3 og forskrift kap 13.			■	Skrifflig	Oppfølging av avvik fra tidligere tilsyn.
FMVE	Steinerskolen	Privat.1. §§ 5-2 tredje ledd og 3-9			■	Skrifflig	Oppfølging av avvik fra tidligere tilsyn.
FMVE	Jareteiegen Montessoriskole	Diverse bestemmelser	Punkt 5 i prioriteringsrekkefølgen i inntaksreglementet er ikke et saklig begrunnet kriterium, jf § 3-1 i privatskoleloven og punkt 3.1 i denne rapporten.	Punkt 4 i inntaksreglementets prioriteringsrekkefølge er generelt formulert. Det bør bearbeides slik at det kommer klart fram hva som ligger i begrepet "helhetlig sammensetning". Det er ikke samsvar mellom dokumentet "Foreldrehåndboken: det psykososiale skolemiljøet" og praksis ved inntak, jf punkt 3.2 i rapporten. Det er vanskelig å se helheten i	■	Dokumentgjennomgang og intervjuer	

				styrets kvalitetssikringssystem, og om det dekker alle aktuelle områder.			
FMVE	Internasjonal Montessoriskole	Privat.l. § 3-1 og økonomiforskrift			☐	Skrifflig	Oppfølging av avvik fra tidligere tilsyn.
FMVE	Stokke kommune	Frukt og grønt. Oppl.l. § 13-5 og forskrift kap. 7B			☐	Skrifflig	Hendelsesbasert tilsyn
FMVE	Moe skole	Godkjenning av skolelokaler			☐	Befaring	
FMVE	Vammen Montessoriskole	Oppfølging av tilsyn i 2007	Ingen	Ingen	☐	Skrifflig	
FMVE					☐		
FMVE	Moe skole	Oppfølging av tilsyn i 2007			☐	Skrifflig	
FMVE	Skolen i Stiftelsen Havnøy	Diverse			☐	Dialogmøte og dokumenttilsyn	
FMVE	Stokkekollektivet, Klokkegården skole	Godkjenning av lokaler			☐	Skrifflig	Venter på kommunal godkjenning før vi godkjenner
FMVE	Mokollen skole	Skolens inntaksreglement og permisjon for elever § 3-13	Korrigerer praksis med å permittere elever for å delta i turer i skolens regi. Oppretting av inntaksreglementet.		☒	Skrifflig oppfølging av tilsyn i 2007	Pålegget gjelder skolens inntaksreglement. Skolen har påklaget Fylkesmannens pålegg. Klagen ligger til behandling i direktoratet.
FMVE	Larvik kommune	Elever tas ut av ordinær undervisning for øving i kulturskolen			☐	Muntlig	Praksis endret etter muntlig kontakt med kommuneledelsen

31.2 Klagesaksbehandling

		Type klage	Medhold/Delvis medhold	Avslag	Sum
FMVE					
FMVE	Klage i grunnskolen	§ 5-1 spesialundervisning	6	14	
FMVE	Klage i grunnskolen	§ 7-1 skyss	5	22	
FMVE	Klage i grunnskolen	§ 8-1 skolested	0	14	
FMVE	Klage i grunnskolen	§ 2-10 bortvisning	0	4	
FMVE	Klage i grunnskolen	§ 2-1 søknad om ekstra skoleår	4	2	
FMVE	Klage i grunnskolen	§ 2-11 permisjon	0	2	
FMVE	Klage i grunnskolen	§ 2-1 (4) hoppe over et skoleår	1	0	
FMVE	Klage i grunnskolen	Fritak for vurdering i norsk sidemål	0	1	
FMVE	Klage i grunnskolen	Fremskutt skolestart	0	1	
FMVE	Klage i grunnskolen	Omgjøring av vedtak om bytte av skolested fvl § 35	0	1	
FMVE	Klage i grunnskolen	Søknad om saksomkostninger fvl § 36	1	0	
FMVE	Klage i grunnskolen	§ 2-8 morsmålsundervisning	0	1	
FMVE	Klage i videregående opplæring	§ 9a-2 skade på elev	0	1	
FMVE	Klage i videregående opplæring	§ 3-1 (5) sjettede skoleår	0	1	
FMVE	Klage i videregående opplæring	F § 6-20 fortrinn	0	2	
FMVE	Klage i private skoler	Inntak	1	1	
FMVE	Klage i grunnskolen	Standpunktkarakterer	54	17	
FMVE	Klage i forbindelse med spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder	§ 5-7 ressurser	0	3	

31.3 Grunnskolen informasjonssystem, GSI

Egen rapportering innen 1 april til utdanningsdirektoratet.

31.4 Informasjon og veiledning

Embedsoppdraget har ikke rapporteringskrav.

31.5 Eksamen og nasjonale prøver

Sentralt gitt eksamen i grunn- og videregående skole og nasjonale prøver er blitt gjennomført etter sentrale retningslinjer. Fylkesmannen har hatt løpende kontakt med fylkeskommunen og kommuner angående eksamensavvikling. Det er i 2008 ikke gjennomført tilsynaktiviteter i forhold til gjennomføringen av lokale eksamener.

Informasjon som en har fått gjennom arbeidet med eksamen og nasjonale prøver inngår som en del av bakgrunnsanalysen for tilsyn med kommuner og private skoler.

31.7 Tilskuddsforvaltning

Ingen rapporteringskrav.

31.8 Koordinering av sensur for sentralt gitt eksamen i videregående opplæring

31.9 Forvaltning av private skoler i utlandet

31.10 Pedagogisk-psykologisk tjeneste for elever ved norske private skoler i utlandet

Resultatområde 32 Oppgaver tilknyttet Kunnskapsløftet og annet utviklingsarbeid

32.2 Kompetanseutvikling

Fylkesmannen inngikk i 2006 en tre-årig intensjonsavtale med Høgskolen i Vestfold om implementering av ny Rammeplan. Denne ble i 2008 videreført med fokus på pedagogisk ledelse j.fr Strategi for kompetanseutvikling. Dette ble gjennomført med fellessamlinger for samtlige styreere i kommunale og private barnehager i Vestfold (ca. 250 deltakere). Siste samling finner sted våren 2009. Kr. 250 000 av kompetansemidlene, avsatt til kommune, ble i samråd med kommunene brukt til dette opplegget.

Gjenstående midler, som er tildelt kommunene gjennom Fylkesmannen, ble fordelt ut fra en fordelingsnøkkel utarbeidet sammen med kommunene. Midlene ble fordelt på bakgrunn av søknad og tidligere utarbeidede egne, kommunale handlingsplaner.

I tillegg ble det to-årige Fyrtårnsprosjekt hvor 5 barnehager ble plukket ut som demonstrasjonsbarnehager og som gjennomføres i regi av Høgskolen i Vestfold sluttført sommeren 2008. Temaene er knyttet opp mot formålsbestemmelsene i barnehageloven og rammeplanen. De fleste av disse barnehagene har *Barns medvirkning* som satsningsområde.

Fylkesmannen har satt fokus på barns språkutvikling og tiltak for å bedre språkforståelsen ved gjennomføring av en introduksjonsdag for skole- og barnehageansvarlige i kommunene.

Dette arbeidet videreføres i 2009.

Fylkesmannen har i den forbindelse også deltatt ved to studieturer til København. En i egen regi. Den andre sammen med 4 av kommunene i Vestfold.

32.3 Skoleporten

Brukerstøttefunksjon er opprettet hos Fylkesmannen i Vestfold i henhold til embetsoppdrag. Fylkesmannen presenterte Skoleporten og dens funksjoner ved to ulike konferanse rettet mot kommuner, fylkeskommune og private skoler. Inkludert analyse og oppfølging av Elevundersøkelsen, PAS og GSI er dette beregnet til 18 ukeverk.

Fylkesmannen bruker resultatene fra nasjonale kartlegginger, undersøkelser og eksamener som del av grunnlaget for innretning av tilsynsarbeidet.

32.4 Nasjonale strategiplaner, program og utviklingsoppgaver

I Vestfold er det opprettet et fast forum for samarbeid og informasjon mellom offentlige skoleeiere, KS ,Utdanningsforbundet og Fylkesmannen. (Lederforum for oppvekst og opplæring). Det ble avholdt 5 møter i 2008. Fylkesmannen bruker møtene aktivt til å orientere, veilede og motivere skoleeiere i forhold til aktuell nasjonal politikk på barnehage- og grunnsopplæringsområdet. Nasjonale strategiplaner og programmer inngår som en naturlig del i denne virksomheten.

Fylkesmannen har:

- Videreformidlet informasjon skriftlig eller ved muntlige fremstillinger i Lederforum for oppvekst og opplæring, andre konferanser/kurs og i møter med skoleeierne
- Bistått NAFO med gjennomføring av nettverkssamling i fylket
- Ift strategiplanene ”Likeverdig opplæring i praksis” og Strategi for styrking av fremmedspråk i grunnsopplæringen” har Fylkesmannen hatt en konferanse med fokus på minoritetsspråklige elever. Samarbeidspartner var Høgskolen i Vestfold.
- Tildelt utviklingsmidler og spredt erfaringer fra prosjektskoler ifm prosjektet Fysisk aktivitet og måltider i skolen.
- I samarbeid med kommunene og fylkeskommunen er det etablert ”Handlingsprogram 2008-2018. Gode oppvekstvilkår for barn og unge i Vestfold”. Fylkesmannen er sekretariat for arbeidet
- Videreføring av kompetanseutvikling på lese- og skrivefeltet for lærere og biblioteksansatte gjennom avtale og samarbeid med Vestfold Fylkesbibliotek

Tildelt utviklingsmidler og spredt erfaringer fra deltakerskoler i lærende nettverk Vestfold.

32.5 Tiltak innen tilpasset opplæring og spesialundervisning - kap. 230.01

Fylkesmannen har analysert kommunenes rapportering på spesialundervisning, og den informasjon en har fått fra klagesaksbehandlingen. Resultatene er tatt opp med kommunene i fellesmøter, og i enkeltmøter med noen kommuner. Fylkesmannen har særlig pekt på to forhold. For det første er andelen av elever som får spesialundervisning høy. Kommunene er blitt anmodet om å vurdere om noen av disse elevene kan bli bedre hjulpet ved at skolene blir bedre til å tilrettelegge tilpasset opplæring. For det andre har Fylkesmannen pekt på det settes inn relativt lite spesialundervisning de første skoleårene, mens det er en massiv innsats mot slutten av grunnskolen. Fylkesmannen har pekt på at en forskyving av innsatsen mot de første skoleårene trolig vil gi bedre resultater, og dessuten i det lange løp være kostnadsbesparende.

Det er også gitt veiledning om føringene som er gitt i lov- og regelverk om spesialundervisning og tilpasset opplæring i tilknytning til enkeltsaker.

32.6 Utviklingsarbeid – Urfolk og nasjonale minoriteter

32.7 Opplæring innenfor kriminalomsorgen

Resultatområde 38 Tilsyn og forvaltningsoppgaver på barnehageområdet

38.1 Tilskuddsforvaltning

Det er sendt inn særskilt rapportering som viser hvilke kontroller som er gjort for hver tilskuddsordning når det gjelder å kontrollere informasjon/data i søknadene. I tillegg er det gjennomført et stikkprøvebesøk i Stokke kommune og Larvik kommune med kontrollav flere tilskuddsordninger. Her var det både intervjuer og dokumentgjennomgang. Det er laget egne rapporter for dette.

38.2 Klagesaksbehandling

24 klager fra Sandefjord kommune etter forskrift om likeverdig behandling.

Kommunens vedtak opphevet og klagere gitt delvis medhold.

Klagesaksbehandling barnehageloven med forskrifter

		Type klage	Medhold/delvis medhold	Avslag
FMVE				
FMVE	Klage etter barnehageloven med forskrifter	Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tiskudd, § 6	24	

38.3 Informasjon og veiledning

- Fylkesmannen i Vestfold har etablert en formell dialog med kommunene (Barnehageforum). Denne dialogen består i hovedsak av kvartalsvise dagsamlinger med barnehageadministrasjonene. Høgskolen i Vestfold, utdanningsforbundet og fagforbundet deltar på disse samlingene.
  - Temaene i år har vært en videre oppfølging av Barnehagereformen og de ulike sidene ved den (likebehandling, utbygging og kvalitetsutvikling m.m.)

Ett barnehageforum (vår) Tema: Statlige føringer og arbeidet med strategi for kompetanseutvikling (pedagogisk ledelse).

Ett barnehageforum (høst) Tema: Språk med bl.a deltakelse fra Kunnskapsdepartementet.

To-dagers kurs for kommunene våren 2008 Tema: Kommunens som barnehagemyndighet – tilsynsrollen

Ett dagskurs om forbyggende innsats heri Manifest mot mobbing.

Løpende veiledning ved henvendelser. Fylkesmannen opplever en del henvendelser fra foreldre. Disse vil gjerne ha støtte/veiledning før de går i dialog med kommunen eller barnehagen.

Fylkesmannens nettside blir tatt i bruk mer og mer for å legge ut generell informasjon og informasjon om kurs (interne og eksterne) o.l.

38.4 Tilsyn

Det er gjennomført en to-dagers samling på kommunetilsyn. Dagene ble brukt til gjennomgang av områder for tilsyn og tilsynsmetoder. For øvrig har kommunene fått fortløpende veiledning etter behov.

Tema for tilsynet var kommunen som barnehagemyndighet j.fr § 8, tilsyn jf. barnehagel. § 16, pedagogisk bemanning jf. barnehagel. § 17 og 18 heri evt dispensasjonssaker og godkjenning av barnehager jf. barnehagel § 10.

Tilsynsoversikt barnehageområdet

	Tilsynsobjekt	Tema/Myndighetskrav	Avvik/Funn	Frist for lukking av avvik	Pålegg	Merknad	Ressursbruk	Kommentar
FMVE					■			
FMVE	Horten kommune	Se kommentar			■	2 merknader	1 ukeverk	Tilsyn etter systemrevisjonsmetoden.: Møte med rådmann, kommunalsjef, barnehageansvarlig i kommunen, rådgiver i administrasjon, to utvalgte enhetsledere/styrere i private og kommunale barnehager.
FMVE	Nøtterøy kommune	Se kommentar	1 avvik	01.12.2008	■	Plan for lukking av tilsendt og avvik lukket.	1 ukeverk	Tilsyn etter systemrevisjonsmetoden: Møte med kommunaldirektør, barnehageansvarlig i kommunen, to utvalgte styrere i private og kommunale barnehager. Plan for lukking av tilsendt og avvik lukket.
FMVE	Re kommune	Se kommentar	3 avvik	01.12.2008	■		1 ukeverk	Tilsyn etter systemrevisjonsmetoden: Møte med rådmann, kommunalsjef, barnehageansvarlig i kommunen, to styrere i private og kommunale barnehager. Plan for lukking tilsendt og avvik lukket.
FMVE	Sande kommune	Se kommentar			■	2 merknader	1 ukeverk	Tilsyn etter systemrevisjonsmetoden: Møte med kommunalsjef, barnehageansvarlig i kommunen, to utvalgte styrere i private kommunale barnehager.

Resultatområde 39 Oppgaver tilknyttet Barnehageløftet og annet utvikling

39.1 Utbygging

Fylkesmannen har ved flere møter i det barnehagenettverket man har med kommunene fokusert på utfordringene knyttet til utbygging. Fylkesmannen har jevnlig innhentet informasjon fra de kommunene som hadde størst ventelister, uten at man vurderte situasjonen slik at det var det nødvendig med egne møter. Ved årets slutt hadde alle kommunene i fylket nådd regjeringens mål for barnehagedekning i 2008.

39.2 Kvalitetsutvikling

Fylkesmannen inngikk i 2006 en tre-årig intensjonsavtale med Høgskolen i Vestfold om implementering av ny Rammeplan. Denne ble i 2008 videreført med fokus på pedagogisk ledelse j.fr Strategi for kompetanseutvikling. Dette ble gjennomført med fellessamlinger for samtlige styrere i kommunale og private barnehager i Vestfold (ca. 250 deltakere). Siste samling finner sted våren 2009. Kr. 250 000 av kompetansemidlene, avsatt til kommune, ble brukt til dette opplegget.

Gjenstående midler, som er tildelt kommunene gjennom Fylkesmannen, ble fordelt ut fra en fordelingsnøkkel utarbeidet sammen med kommunene. Midlene ble fordelt på bakgrunn av søknad og tidligere utarbeidede egne, kommunale handlingsplaner.

I tillegg ble det to-årige Fyrtårnsprosjekt hvor 5 barnehager ble plukket ut som demonstrasjonsbarnehager og som gjennomføres i regi av Høgskolen i Vestfold sluttført sommeren 2008. Temaene er knyttet opp mot formålsbestemmelsene i barnehageloven og rammeplanen. De fleste av disse barnehagene har *Barns medvirkning* som satsningsområde.

Fylkesmannen har satt fokus på barns språkutvikling og tiltak for å bedre språkforståelsen ved gjennomføring av en introduksjonsdag for skole- og barnehageansvarlige i kommunene.

Dette arbeidet videreføres i 2009.

Fylkesmannen har i den forbindelse også deltatt ved to studieturer til København. En i egen regi. Den andre sammen med 4 av kommunene i Vestfold.

Fylkesmannens ressursbruk i forhold til arbeidet med kvalitetsutvikling er anslått til 25 ukeverk.

39.3 Nasjonale strategiplaner og særskilte satsingsområder

Fylkesmannen arrangerte en dagskonferanse for styrere og ansatte i PPT/skoler om forebyggende arbeid. Konferansen var knyttet til ”**God oppvekst – Handlingsprogram for 2008 – 2018 i Vestfold**” der hovedfokuset ligger på ansvarliggjøring av den enkelte som arbeider med barn i forhold til psykososiale forhold og mestring.

Det ble påbegynt et arbeide med Handlingsplan for likestilling i grunnskole- og barnehage ble høsten 08:

- møte med MIB gruppa fra forrige handlingsperioden med gjennomgang av ny plan
- møte i nettverk øst (Telemark, Buskerud, Østfold, Vestfold og Oslo & Akershus) hvor planen ble tatt opp
- Telemark, Buskerud og Vestfold samarbeider videre om planen med bl.a en felles oppstartskonferanse (05.03.09 i Drammen). I forbindelse med denne konferansen har det vært en rekke planleggingsmøter
- møte med Høgskolen i forbindelse med deres interesse for å delta i arbeidet med rekrutteringsteam
- invitasjon ut til kommune om demonstrasjonsbarnehage
- tilskudd til 2 kommuner (Tønsberg og Larvik) - studietur og utviklingstiltak

Fylkesmannen er også involvert i arbeidet med NAFO barnehagene i fylket.

Fylkesmannens ressursbruk i forhold til dette arbeidet anslås til 5 ukeverk

Ressursrapportering

Resultatområde	FMVE		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.		
Resultatområde 31	227	30	227	30
31.1 Tilsyn	91	0	0	0
31.2 Klagesaksbeha	51	0	0	0
31.5 Eksamen og na	37	0	0	0
31.7 Tilskuddsförv	21	0	0	0
Resultatområde 32	13	30	13	30
32.2 Kompetanseutv	6	30	0	0
32.3 Skoleporten	7	0	0	0
Resultatområde 38	18	10	18	10
38.1 Tilskuddsförv	5	0	0	0
38.4 Tilsyn	7	10	0	0
Resultatområde 39	44	30	44	30
Landsdekkende oppgaver – Kunnskapsdepartementet		1	0	1
Sum:	302	101	302	101

Barne- og likestillingsdepartementet

Resultatområde 42 Familierett

42.1 Ekteskapsloven og lov om registrert partnerskap

Det er behandlet 1299 søknader om separasjon og skilsmisse.

42.2 Anerkjennelsesloven

Ikke rapporteringskrav. Saksantallet rapporteres direkte fra Ephorte

42.3 Barneloven

Ikke rapporteringskrav. Saksantallet rapporteres direkte fra Ephorte

42.5 Veiledning og informasjon

Ingen rapporteringskrav

Resultatområde 43 EØS-avtalens finansielle ordninger

Ingen rapporteringskrav

Resultatområde 44 Familievern

I Vestfold fylke er det to familievernkontorer, et i Sandefjord og et i Tønsberg.

Det har ikke vært gjennomført tilsynsbesøk med disse kontorene i 2008. (I 2007 var det tilsyn med begge)

Resultatområde 45 Barnevern

45.1 Tilsyn med barneverninstitusjoner og oppfølging av og tilsyn med den kommunale barneverntjenesten

Ikke krav til rapportering i årsrapporten

45.2 Fritak for taushetsplikt

Det er behandlet 23 søknader.

45.3 Kompetansetiltak/Informasjonsvirksomhet

Kun rapporteringskrav til BLD

45.4 Biologisk opphav

Ingen rapporteringskrav

45.5 Eidsvoll omsorgssenter for barn - tilsyn og klagebehandling

45.6 Handlingsplan mot kjønnslemlesting

Oppdraget om kartlegging av kompetansebehov i barneverntjenesten er trukket tilbake i brev av 26.1.08.

Resultatområde 46 Universell utforming

Universell utforming ivaretas først og fremst gjennom våre uttalelser og oppfølging av arealplansaker. Universell utforming er nå et innarbeidet tema i planbestemmelser i private og kommunale planer.

Resultatområde 48 Likestilling

For interne forhold henvises til denne rapporten punkt 1.3, 98.2 og 98.3. Når det gjelder oppfølging av kommunene ble det før siste kommunevalg forsøkt arrangert et møte om krav / anbefalinger for kjønns sammensetning på valglistene utfra et likestillingsperspektiv, men møtet måtte avlyses på grunn av manglende deltagelse.

Rutinemessig blir det årlig gitt en påminnelse i styringsdialogen om at det skal være et punkt om likestilling i årsrapporten.

Kommunene blir også løpende minnet på kravet til kjønnsfordeling i styrer råd og utvalg.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMVE	Sum
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 42	42 0	42 0
Resultatområde 44	4 0	4 0
Resultatområde 45	128 0	128 0
45.1 Tilsyn med ba	85 0	0 0
Resultatområde 46	2	2 0
Resultatområde 48	2	2 0
Sum:	178 0	178 0

Justis- og politidepartementet

Resultatområde 51 Siviladministrasjon

51.1 Stiftelser

Saksfeltet har utgått.

51.2 Vergemålsloven

29 saker er behandlet.

Oppgaver etter vergemålsloven

Embeter	Antall saker	Antall tilsyn
FMVE	29	0
Sum	29	0

51.3 Forlikrådene

Det er behandlet syv saker. Det er ikke funnet grunnlag for å gjennomføre tilsyn.

51.4 Tilsynsråd for fengslene

Det er ikke behandlet noen saker i 2008. Oppnevning foretatt i januar 2009.

51.5 Tomtefestelov

Det er ikke behandlet noen saker.

51.7 Kommunale politivedtekter

Det er ikke behandlet noen saker.

51.8 Hundeloven

Det er ikke behandlet noen saker.

Resultatområde 52 Borgerrettigheter

52.1 Fri rettshjelp

Det er behandlet 1335 søknader om fritt rettsråd og 28 søknader om fri sakførsel. Elektronisk søknadssystem er innført med stor deltagelse fra advokatene både på kurs og i praktisk bruk..

52.3 Navneloven

Det er behandlet 14 klagesaker.

Resultatområde 53 Forebyggende samfunnssikkerhet

53.1 Oversikt over regionale samfunnssikkerhetsutfordringer

Det er gjennomført 2 møter i Fylkesberedskapsrådet i 2008. På disse møtene er risiko- og sårbarhetsforhold i fylket drøftet, og i tillegg har det vært orientering om ulike temaer tilknyttet samfunnssikkerhet og beredskaps generelt.

Fylkesmannen har gjennomført en dialogkonferanse med deltagere fra offentlig sektor og næringslivet tilknyttet sårbarhet og beredskap tilknyttet viktig infrastruktur. Basert på konferansen er det besluttet opprettet et samarbeidsforum mellom offentlig sektor og næringslivet.

53.2 Risiko- og sårbarhetsanalyser

Fylkes-ROS fra 2002 er i 2008 vært gjenstand for en omfattende revisjon og ny revidert Fylkes-ROS foreligger ved utgangen av 2008.

Tilknyttet revisjonen av Fylkes-ROS er det ved omfattende deltagelse fra de sentrale aktører innenfor samfunnsikkerhet og beredskaps i fylkes bygget opp en "Hendelses-bank" over alle aktuelle uønskede hendelser som vil kunne ramme fylket.

Denne "Hendelses-banken" ligger til grunn for Fylkesmannens revisjon av Fylkes-ROS og for revisjon av kommunenes ROS-analyser.

53.3 Arealplanlegging

Det har gjennom året vært et aktivt engasjement tilknyttet kommunenes arbeid med kommuneplaner og reguleringsplaner.

Det er meldt innsigelser i flere saker.

53.4 Veiledning og systematisk gjennomgang og vurdering av kommunene

Det er gjennomført tilsyn/veiledningssamtale i 7 kommuner i løpet av året. I Sandefjord kommune er det etter avtale og i samarbeid med med DSB gjennomført samtidig tilsyn hvor DSB hadde tilsyn med kommunens brannvesen.

Resultatområde 54 Beredskapsforberedelser

54.1 Beredskapsplaner innen samfunnsikkerhet

Ved tilsyn i kommunene er det lagt vekt på kvalitet og deres kriseplaner og kriseorganisering. Det er tatt til orde for samordning av generelt kriseplanverk, planverk for Helse- og sosial beredskap og smittvernplaner. På samme måte samordning av planverk på virksomhetsnivå med kommunenes overordnede planverk.

Det er ved egen undersøkelse i regi av fylkesmannen kartlagt i hvilken grad kommunene har nødstrømsaggregater til sentrale funksjoner i deres virksomhet. Undersøkelsen viste at flere av kommuner ikke er godt nok dekket. Dette er påpekt i tilsynsrapporter og i eget brev til kommunene.

54.2 Kommuneøvelser

Det er gjennomført kommuneøvelser i 4 kommuner i løpet av året. Tema har vært atomhendelse, og øvelsene er gjennomført med godt resultat.

54.3 Regional samordning – øvelse

Basert på fylkesmannens samarbeid med øvrige beredskapsaktører innenfor Vestfold Beredskapsforum ble det gjennomført årets "Samvirkeøvelse" med godt resultat. Scenario var denne gang gisseltaking mpå sykehus med tilhørende eskalering av hendelser tilknyttet dette.

Fylkesmannens kriseledelse er i regi av DSB øvet på tema atomhendelse med godt resultat.

54.4 Havneberedskap – øvelse

Ikke oppdrag i Vestfold

54.5 Samarbeid med Forsvaret – øvelse

Ingen spesiell øvelse med Forsvaret er gjennomført, men det har via Fylkesberedskapsrådet og Vestfold Beredskapsforum vært god kontakt og samarbeid med Forsvaret ved HV01.

54.6 Regional samordning

Regional samordning er ivarettatt via Fylkesberedskapsrådet og Vestfold Beredskapsforum. Begge steder er det bred deltagelse fra aktuelle aktører.

Avtale om skogbrannovervåking med fly er videreført som forutsatt.

54.7 Utvikling av nasjonalt ressursregister for redning og beredskap (NARRE)

54.8 Felles digitalt nødnett

Resultatområde 55 Regional og kommunal krisehåndtering

55.1 Organisering for krisehåndtering

Det er arbeidet fram forslag til instruks for kryptorum som forutsettes godkjent av NSM i 2009.

55.2 Krisehåndtering

Det er løpende gjennomført varsling fra fylkesmannen basert på gjeldende Vaslingsdirektiv.

55.3 Evaluering

Det har i 2008 ikke vært større hendelser i fylket som har medført påfølgende evaluering av gjennomførte tiltak

Ressursrapportering

Resultatområde	FMVE		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 51	10		10	0
51.2 Vergemålslove	10		0	0
Resultatområde 52	80		80	0
52.1 Fri rettshjel	75		0	0
Resultatområde 53	100		100	0
Resultatområde 54	50		50	0
Resultatområde 55	30		30	0
Sum:	270	0	270	0

Kommunal- og regionaldepartementet

Resultatområde 61 Samordning, omstilling og fornying i kommunene

61.1 Kommunerettet samordning

For resultatområdet 61.1 vises til kap. 2.1, rapporteringen på sentrale politiske føringer –

(Fornyning av offentlig sektor) – generelle samordningsoppgåver.

Som det bl.a. framgår der, er det nær sammenheng mellom Fylkesmannens kommuneretta samordning og oppfølgingen av kommuneøkonomien, se resultatområde 62, nedenfor.

61.2 Omstilling og fornying i kommunene

Tilsvarende gjelder for resultatområdet 61.2: se kap. 2.1, rapporteringen på sentrale politiske føringer – Fornyning av offentlig sektor (– generelle samordningsoppgåver).

61.3 Samordning av statlig tilsyn

Samordning av tilsyn er også behandlet under kap. 2.1.

Resultatområde 62 Kommuneøkonomi

62.1 Kontroll og godkjenning etter økonomibestemmelsene i kommuneloven

1. Behandling av kommunale budsjettvedtak, jf. kommunelovens § 59 og 60. *Antall*

- a) Hvor mange budsjetter har fylkesmannen behandlet i 2008? 0
- b) Budsjettet ble opphevet på grunn av formelle feil. 0
- c) Budsjettet ble opphevet på grunn av budsjettets økonomiske innhold. 0
- d) Budsjettet ble opphevet av andre årsaker 0

2. Godkjenning av **kommunale låneopptak**, jf. kommunelovens § 50 *Antall*

- a) I hvor mange søknader om godkjenning av kommunale låneopptak har fylkesmannen truffet vedtak i 2008? 0
- b) Hvor mange av disse låneopptakene godkjente fylkesmannen? 0
- c) Hvor mange av låneopptakene ble ikke godkjent av fylkesmannen? 0

3. Godkjenning av **kommunale garantier**, jf. kommunelovens § 51 *Antall*

- a) I hvor mange søknader om godkj. av kommunale garantivedtak har fylkesmannen truffet vedtak i 2008? 5
- b) Hvor mange av disse garantivedtakene godkjente fylkesmannen? 5
- c) Hvor mange av garantivedtakene ble ikke godkjent av fylkesmannen? 0

I tillegg har Fylkesmannen behandlet 4 saker om låneopptak i interkommunale selskaper i Vestfold.

I 2008 har det ikke vært noen kommuner fra Vestfold registrert i ROBEK-registeret.

62.2 Økonomiforvaltning – veiledning

De økonomiske rammebetingelsene for kommunene i Vestfold-kommunene har også i 2008 vært preget av lave skatteinntekter, lav uttelling i inntektssystemet, lite skjønnsmidler og økt etterspørsel etter kommunale tjenester. Fortsatt er det slik at mekanismene i inntektssystemet og nivået på skatteinntektene gjør at flere av kommunene i Vestfold knapt nok har frie inntekter til å dekke det beregnede utgiftsbehovet. De vedtatte omleggingene i inntektssystemet har ikke endret merkbart på dette forholdet. Nivået på skjønnsmidlene som bevilges til Vestfold er, regnet pr innbygger, blant det laveste i landet også i 2008. Særlige utfordringer og problemer i fylket har derfor heller ikke i 2008 i noen vesentlig grad latt seg løses gjennom disponering av skjønnsmidlene.

Veilede kommuner i økonomisk planlegging og forvaltning.

Vestfold har ikke hatt kommuner registrert i ROBEK-registeret i 2008. Innretningen på Fylkesmannens veiledning i forhold til økonomisk planlegging og forvaltning har derfor vært noe annerledes enn i tidligere år. Den kapasiteten som tidligere er brukt på lovhjemlet oppfølging av kommuner i ROBEK-registeret er i 2008 i sin helhet brukt på kommuner utenfor registeret. Dette betyr ikke at veiledningsarbeidet har vært nedprioritert, snarere tvert imot. Fylkesmannen har i 2008 prioritert aktiv veiledning med sikte på at økonomiske problemer skal unngås. Vi har derfor hatt en aktiv rådgivningsfunksjon, både knyttet til den generelle økonomiske situasjonen i kommunene, og knyttet til særlige økonomiske utfordringer i enkelte kommuner. Den økonomiske situasjonen for kommunene i fylket i 2008 har medført en betydelig etterspørsel etter denne formen for veiledning og rådgiving. Fylkesmannen har i 2008 særlig bidratt med råd og veiledning i forhold til utarbeidelsen av budsjett/økonomiplan i kommunene. Videre har Fylkesmannen bidratt med aktiv veiledning og rådgiving i forbindelse med gjennomføring av innsparings-, effektiviserings- og reduksjonsprosesser i forbindelse med budsjettarbeidet.

Veilede og formidle kunnskap om regelverk på økonomi-, rapportering og planleggingsområdet og føre tilsyn med at bestemmelsene etterleves.

Fylkesmannen formidler løpende kunnskap om budsjett- og regnskapsbestemmelsene i lov og forskrift, herunder notater, høringsutkast og standarder for god kommunal regnskapsmessighet. Særlig i de tilfeller der denne typen materiale ikke også sendes direkte til kommunene vil Fylkesmannen ha et særlig ansvar for informasjon og veiledning. I 2008 har det vært et særlig behov for orientering og tilrettelegging av informasjon knyttet til forståelsen av kommunelovens bestemmelser om inndekning av regnskapsmessig underskudd, ulike problemstillinger rundt kapitalforvaltning og konsekvenser av endrede regler for føring av medverdiavgiftskompensasjon.

Yte faglig støtte og veiledning til kommunene i bruk av KOSTRA-data.

KOSTRA, som rapporteringssystem i kommunene, har nå kommet langt i den betydning at den kommunale kompetansen knyttet til utfylling av skjema og innsending av data fungerer godt. Fylkesmannens arbeid har derfor blitt enda mer rettet mot bruken av de tilgjengelige KOSTRA-data i styringsdokumenter, beslutningsunderlag og ulike analyser. Det er fortsatt Fylkesmannens oppfatning at SSB og/eller KRD bør ha et større ansvar for å utvikle funksjonalitet og brukervennlighet rundt den enorme mengden statistikk som nå er tilgjengelig. Fylkesmannen har også i 2008 drevet en betydelig veiledningsvirksomhet knyttet til utfylling og forståelse av de ulike rapporteringsskjemaene.

KOSTRA – bruk av data i internt analysearbeid.

De ulike avdelingene hos Fylkesmannen har i 2008 fortsatt arbeidet med analyse av fylket, kommunene og utvalgte problemstillinger. Arbeidet er organisert i en analysegruppe med en representant fra hver avdeling og er med på å utvikle Fylkesmannens rolle som formidler av nasjonal politikk, lyttepost funksjonen og rollen som initiativtaker og samordner i Vestfoldsamfunnet. Arbeidet bidrar til å skape grunnlag for en helhetlig fremstilling av informasjon, både innad hos Fylkesmannen og utad. Det er også et siktemål å klarlegge trender for utviklingen i fylket, som bakgrunn for å analysere innsatsområder og prioritere tiltak. Embetet har i 2008 videreutviklet tilstandsrapporten for fylket. Ut fra tilstandsrapporten utarbeides det mer konkrete og poengterte dokumenter til bruk ved for eksempel kommunesamtaler, intern aktivitetsplanlegging og initiativ i forhold til media. Rapporten er i 2008 blitt oppdatert ved fremleggelsen av KOSTRA-tallene i juni. I 2009 starter arbeidet med en mer dynamisk rapportering knyttet til de ulike fagstatistikkene som inngår i rapporten og de ulike tidspunktene disse statistikkene er tilgjengelige på. Oppdatert tilstandsrapport legges fortløpende ut på Fylkesmannens hjemmesider.

Informere kommunene om statsbudsjettet og inntektssystemet.

Fylkesmannen organiserer orienteringsmøter knyttet til fremleggelsen av kommuneproposisjon i mai og statsbudsjett i oktober. Vi har som mål å presentere innholdet i kommuneproposisjonen og statsbudsjettet samme dag som disse dokumentene legges frem, eller senest med en dags opphold. Også i 2008 har vi hatt en tre-delt presentasjon, ved først å ha en gjennomgang for pressen med vekt på lokale konsekvenser, deretter har vi gjennomgått hovedinnhold og konsekvenser for kommunene v/ økonomisjefer/rådmenn. På et noe senere tidspunkt, i samarbeid med KS, arrangerer vi et større møte for politisk- og administrativ ledelse i kommunene, der stortingsbenken, departement, KS og Fylkesmannen deltar. Det er en klar positiv tilbakemelding fra kommuner og presse på dette informasjonsopplegget.

Fordele skjønnsmidler til kommunene.

Fylkesmannen har også i 2008 fordelt skjønnsmidlene etter to hovedlinjer. For det første er Fylkesmannens innstilling til fordeling av skjønnsmidlene i statsbudsjettet basert på kommunenes innmeldte problemstillinger og påpekte særlige behov i forhold til inntektssituasjonen. Videre er en del av skjønnsmidlene holdt tilbake og øremerket kommunale utviklingsprosjekter. Dette er gjort fordi vi regner nytteverdien av de begrensede skjønnsmidlene som størst når de benyttes målrettet til konkrete prosjekter i en eller flere kommuner. Den samlede tildelingen av skjønnsmidler til Vestfold i 2008 har ikke vært tilstrekkelig til å korrigere verken påviste

skjønnsmessige særforhold i fylkets 14 kommuner, eller de betydelige utfordringene som følger av Vestfold-kommunenes svært lave inntektsnivå.

I statsbudsjettet for 2009 ble det lagt inn et en styrking av skjønnsmidlene med 100 mill. kr, øremerket inntektssvake kommuner i Sør-Norge. Vestfold ble tildelt 12 mill. kr av disse midlene og Fylkesmannen har i eget brev til departementet redegjort for fordelingen. Etter vår oppfatning var dette et målrettet tiltak med direkte effekt i mange av de mest inntektssvake kommunene i landet. Tilskuddet bedret også situasjonen i Vestfold noe. Det er ikke gitt signaler om at dette ekstra skjønnsstilskuddet vil bli videreført etter 2009. Fylkesmannen i Vestfold vil anbefale en videreføring av disse midlene også i senere år.

Bistå departementet i innsamling av informasjon fra kommunene.

Fylkesmannen har løpende gjennomført de innsamlinger av opplysninger og data, i forbindelse med kartlegginger av kommunene, som har vært etterspurt fra departementene eller andre.

Status for ROBEK-kommunene i Vestfold, oppfølging av andre kommuner.

Det har i flere år vært Fylkesmannens uttalte mål at ingen Vestfold-kommuner skal være registrert i ROBEK-registeret. I 2008 har ingen av fylkets kommuner vært notert i registeret. Fylkesmannen aktiviteter i 2008 har derfor i stor grad dreid seg om rådgiving og støtte slik at økonomisk balanse og kontroll opprettholdes i kommunene. Vi har i liten grad økonomiske hjelpemidler i dette arbeidet (se også punktet om skjønn), men baserer oss desto mer på rådgiving og tett overvåking av alle kommunene gjennom året. De kommunene som er inne i en negativ utvikling får særlig oppmerksomhet og klare tilbakemeldinger i forhold til vedtatte budsjetter, planer og eventuelle tiltak. Det er vår oppfatning at denne oppfølgingen er med på å legge grunnen for nødvendige styringsmessige korreksjoner og gir upopulære vedtak en større grad av legitimitet. Vi orienterer også disse kommunene spesielt om følgene av å være innmeldt i ROBEK, i form av krav om forpliktende plan, Fylkesmannens lovlighetskontroll og muligheter for å miste skjønnsmidler.

Andre forhold

I tidligere rapporteringer har Fylkesmannen påpekt en del utfordringer knyttet til en situasjon preget av kraftig økonomisk vekst. Vår bekymring har særlig knyttet seg til de styrings- og prioriteringsmessige utfordringene som følger av en situasjon preget av:

- høy forventning om vekst i kommunale inntekter og aktivitet
- økte kostnader knyttet til lønn, finans og investeringer (bygg og anlegg)
- mangel på arbeidskraft
- behov for store utbygginger (innen bl.a. eldreomsorgen)
- etterslep innen bl.a. vedlikehold

Ved starten av 2008 fastslo Fylkesmannen at mange av de påpekte utfordringene dessverre var reelle. Manglende dekning av den reelle utviklingen i kommunenes utgiftsnivå, økte lønninger/pensjoner, økt rentenivå og en betydelig prisøkning innenfor bygg og anlegg gikk igjen i alle kommunene ved starten av året. Disse faktorene belastet de kommunale budsjettene mer enn de siste årenes økninger i kommuneopplegget har gitt rom for. Kommunene i Vestfold startet derfor stort sett også dette året med en situasjon preget av reelle behov for innsparingstiltak og effektivisering. Gjennom 2008 har finanskrisen utviklet seg og fått betydelige dimensjoner. Dette har også i stor grad påvirket kommunene, vesentlig i negativ retning så langt. De problemene kommunene startet året med er derfor ikke løst, men snarere forsterket av den internasjonale finanskrisen og virkningene som følger av denne. Dette medfører at resultatene i kommunene blir til dels svært dårlige i 2008 og at kommunenes utsikter for 2009 i dag fremstår som ytterligere forverret. Så godt som samtlige kommuner i fylket har vært gjennom innsparings- og reduksjonsprosesser i forbindelse med behandlingen av budsjett 2009 og økonomiplan 2009-2012. Til dels har disse prosessene hatt et omfang i enkelte kommuner som må karakteriseres som svært dramatiske. Jfr. For eksempel Stokke kommunes kontakt med departementets politiske ledelse i 2008. Vi legger derfor til grunn at kravene til økonomisk oppfølging og veiledning av kommunene vil bli ytterligere forsterket i 2009.

I forhold til den aktuelle situasjonen og i forhold til tidligere rapportering, vil Fylkesmannen peke på noen prinsipper som synes mer og mer viktige i forhold til kommunal finansiering og tjenesteyting. For det første er det slik at kommunenes kjerneoppgaver i sin natur er relativt faste og forutsigbare over tid. Oppgavens omfang og nivå er i stor grad relatert til for eksempel folketall, befolkningsstruktur og rettighetslovgivning. Finansieringen bør derfor også følge dette mønsteret og være mest mulig knyttet til utviklingen i disse størrelsene, innenfor rammene av et inntektssystem som oppfattes som rettferdig. Store svingninger i de kommunale inntektene fra år til år – uten sammenheng med tilsvarende endringer i de faktorene som er avgjørende for utgiftsnivået, vil lett være uheldig og skape en situasjon der forbruket og tjenesteproduksjonen innefor sektoren ikke er samfunnsøkonomisk optimalt. Betydelige økninger i inntektsnivået vil i slike situasjoner lett føre til at det iverksettes driftstiltak som ikke har et bærekraftig økonomisk fundament over tid eller at det foretas investeringer som tilsvarende ikke har langsiktig finansiering og en begrunnelse i langsiktige tjenestelige behov. Kraftige reduksjoner i inntektsnivået vil tilsvarende

føre til kortsiktige innsparingstiltak som i stor grad rammer mottagerne av tjenestene. Først rammes mottagerne av de direkte følgene av kuttet, dårligere kvalitet eller et utilstrekkelig omfang av tjenesten. Over tid rammes brukerne også indirekte gjennom de negative virkningene denne typen korreksjoner har på den kommunale organisasjonen. Konsekvenser som redusert fagmiljø innenfor viktige yrkesgrupper og økt gjennomtrekk, vil gi negative konsekvenser for brukerne over hele spekteret av kommunale tjenester. Basert på erfaringen her i Vestfold er derfor konklusjonen helt klar; for brukerne og for de kommunale organisasjonene er et jevnt og forutsigbart tjenestenivå klart å foretrekke, fremfor de betydelige svingningene vi har kunnet observere de siste årene.

Resultatområde 63 Kommunalrett og valglov

63.1 Kommunalrett

Det vises til tabell.

Lovlighetskontroll

Embeter	Saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i			Lovlighetskontroll initiert av fylkesmannen			Vedr. habilitet	Vedr. lukking av møter
	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig		
FMVE	3	3	0	0	0	0	0	0
Sum	3	3	0	0	0	0		

63.2 Valg

Det har ikke vært gjennomført Stortings- eller kommunevalg i 2008 og det har derfor ikke vært gjennomført aktiviteter knyttet til valg i dette året.

Resultatområde 64 Forvaltningsloven og offentlighetsloven i forhold til kommunesektoren

Alle klagesaker fra kommunene er behandlet fortløpende. Kommunene er gitt veiledning på forespørsel i forvaltningsrettslige problemstillinger.

Antall klager på avslag om begjæringer om innsyn, jf. offentlighetsloven § 9 tredje ledd og forvaltningsloven § 21 annet ledd

Embeter	Antall
FMVE	11
Sum	11

Resultatområde 65 Kommuneinndeling og interkommunalt samarbeid

65.1 Kommuneinndeling

Ingen aktuelle saker.

65.2 Interkommunalt samarbeid

Ved fordelingen av prosjektskjønnsmidler prioriteres fortsatt felleskommunalt fornyingsarbeid. Fylkesmannen har gjennom flere år aktivt støttet forskjellige prosjekter i regi av 12-k samarbeidet. Dette samarbeidet omfatter alle Vestfold-kommunene, bortsett fra Sande og Svelvik som regionalt har valgt å samarbeide med Buskerud-

kommunene i Drammens-regionen. Dette er i tråd med det dominerende pendlings- og reisemønsteret i området. Disse to kommunene har derfor fått støtte til utviklingsprosjekter med Drammen og omegnskommuner, som i sin tur er støttet av Fylkesmannen i Buskerud. Felleskommunalt fornyingsarbeid i Vestfold er også omtalt i kap. 2.1.

Fylkesmannen har også støttet et initiativ fra kirkelig fellesråd i Holmestrand og Holmestrand kommune om å etablere ulike administrative fellesløsninger for flere av de kirkelige fellesrådene.

Et nytt initiativ innenfor kommunalt samarbeid kommer fra kommunene Re, Holmestrand og Hof. Disse kommunene vil vurdere sammenslåing av flere kommunale tjenester. Samarbeidet er startet opp i 2008, og vil søke Fylkesmannen om fornyingsmidler i 2009. Konkrete resultater av dette arbeidet kan komme i de nærmeste årene, og vil bli rapportert nærmere på etter hvert.

Resultatområde 66 Bolig- og bygningsrett

66.1 Byggesaker

Det er behandlet 230 saker (inkl. sette-saker). Av disse er 43 omgjort/opphevet, dvs. 18,6 %.

66.2 Saker om ekspropriasjon

det er ikke behandlet saker.

66.3 Klage etter eierseksjonsloven

Det er ikke behandlet saker.

Klage etter eierseksjonsloven - antall

Embeter	Antall klager	Tatt til følge	Ikke tatt til følge	lovbestemmelser er vurdert under klagebehandlingen
FMVE	0	0	0	
Sum	0	0		

66.4 Klage på kommunalt vedtak om forkjøpsrett av leiegård

Det er ikke behandlet saker.

Klage på kommunalt vedtak om forkjøpsrett av leiegård - antall

Embeter	Antall klager	Tatt til følge	Ikke tatt til følge	lovbestemmelser er vurdert under klagebehandlingen
FMVE	0	0	0	
Sum	0	0		

Ressursrapportering

Resultatområde	FMVE	Sum
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 61	66	0
Resultatområde 62	30	0
Resultatområde 63	30	0
Resultatområde 64	6	0
Resultatområde 65		0
Resultatområde 66	110	0
66.1 Byggesaker	100	0

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Resultatområde 73 Sosialtjeneste

73.1 Lov om sosiale tjenester

Ingen rapportering

73.2 Arbeids- og velferdsforvaltningen og sosiale tjenester – formidlingstiltak og kompetanseutvikling

Det henvises til egen rapportering til Arbeids- og velferdsdirektoratet med frist 01.02.08. Rapporten vedlegges i sin helhet.

73.3 Kvalifiseringsprogrammet

Denne rapporteringen er ivare tatt gjennom tertialvise rapporteringer i det felles fylkesprosjektet – jfr. brev fra Arbeids- og velferdsdirektoratet datert 20.02.09

73.4 Gjeldsrådgivning

Det henvises til egen rapportering til Arbeids- og velferdsdirektoratet med frist 01.02.08. Rapporten vedlegges i sin helhet.

73.5 Kartlegging av funksjons- og arbeidsevne

Vi har fått melding om at denne rapporteringen utgår

Resultatområde 74 Levekår

74.1 Handlingsplan mot fattigdom

Det henvises til egen rapportering til Arbeids- og velferdsdirektoratet med frist 01.02.08. Rapporten vedlegges i sin helhet.

Resultatområde 78 Innvandring og integrering

78.1 Statsborgersaker

Det ble gjennomført 2 statsborgerseremonier i Vestfold i 2008. Seremoniene ble avholdt på Teie Hovedgård i Tønsberg.

I mai ble det sent ut 290 invitasjoner, 61 personer meldte seg på og 50 møtte opp på seremonidagen. 13 personer ønsket overføring til høsten.

I oktober ble det sendt ut 170 invitasjoner, 55 personer meldte seg på og 40 møtte opp på seremonidagen. De nye statsborgerne hadde anledning til å ta med 1 gjest, men flere hadde med gjester som ikke var påmeldt. I tillegg var det invitert ordførere og statsetatsledere i Vestfold. Programmet ble gjennomført med en seremonidel, gjestetaler og kulturinnslag, og bespising

Statsborgerseremonier

Embeter	Antall seremonier	Prosent nye statsborgere som har deltatt
---------	-------------------	--

FMVE	2	21
Sum	2	

78.2 Bosetting av flyktninger

Fylkesmannens inntrykk er at kommunene er godt kjent med Husbankens tilskuddsområder, og at kommunene tar direkte kontakt med Husbanken. Fylkesmannen deltar for øvrig i Vestfold Flyktningeforum, der bosetting og utfordringer mht til dette regelmessig blir tatt opp, og hvor Husbanken settes på dagsorden når det er behov for det, jf. Resultatområde 72.6. Fylkesmannen har i tillegg behandlet enkeltsak der flyktningefamilie fikk bistand i kontakten med kommunen for å få tilrettelagt bolig i kommunen.

78.3 Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere(introduksjonsloven)

6 av 14 kommuner i Vestfold samarbeider om interkommunal løsning. Enkeltvedtak etterintroduksjonsloven som påklages behandles av avdeling for helse og sosial. Vi gir også råd og veiledning i spørsmål som har med ordningen og loven å gjøre. I 2008 hadde vi 10 saker tilklagebehandling, hvorav alle ble stadfestet. Klagerne fordelte seg likt mellom kvinner og menn. Klagene gjaldt avslag på forlengelse av program (2), avslag på deltagelse i program (4), avslag på permisjon (1), stans i program (1) og trekk i stønad (2).

78.4 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og norskopplæring for asylsøkere

Ingen rapportering

Resultatområde 79 konsultasjonsprosedyrer mellom statlige myndigheter og sametinget

Ingen saker i forhold til samiske interesser i Vestfold

Ressursrapportering

Resultatområde	FMVE		Sum	
	1510 Fagdep.		1510 Fagdep.	
Resultatområde 73	75	36	75	36
Resultatområde 74	0	0	0	0
Resultatområde 78	18	0	18	0
Resultatområde 79	0	0	0	0
Sum:	93	36	93	36

Helse- og omsorgsdepartementet

Resultatområde 75 Habilitering og rehabilitering

75.1 Habilitering og rehabilitering

Ingen rapporteringskrav

75.2 Barn med nedsatt funksjonsevne og deres familier

Ingen rapporteringskrav

75.3 Unge personer med nedsatt funksjonsevne i alders- og sykehjem

Som det framgår av særskilt rapportering datert 19.06.08, hadde Vestfold 2 beboere under 50 år som i løpet av 2008 bodde på sykehjem.

I KOSTRA-rapporteringen framkommer et høyere antall. Det har i alt vesentlig sammenheng dels med feilregistrering fra et par kommuners side, dels at personer som har bodd i vederlagsberettiget, privat rusinstitusjon er registrert samme sted.

Resultatområde 76 Kvalitet og samhandling

76.1 Samarbeid mellom 1. og 2. linjetjenesten

Fylkesmannen deltar i samarbeidsorgan mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten og har bistått sammenslutning av kommunene i Vestfold, 12-K i deres planlegging i felles rehabiliteringsvirksomhet

76.2 Individuell plan

Spørsmålet om individuell plan blir ofte berørt og påpekt i enkeltsaker som vi har til behandling. Det har for øvrig vært tatt opp som tema i møter vi ellers har med kommunene.

I forhold til rusmiddelarbeid og Individuell Plan vises til punkt 88.2

76.3 Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten

Kvalitetsstrategien har vært tatt opp i de opplæringsamlingene som vi har hatt med kommunene på de ulike satsingsområdene. Vi mener det er viktig å integrere denne strategien i det øvrige arbeidet slik at kvalitet blir mest mulig en naturlig del av/implementert i ordinær drift.

76.5 Felles digitalt nødnett

Ikke aktuelt for Vestfold

Resultatområde 77 Andre oppdrag

77.1 Helsemessig og sosial beredskap

Avdelingen har deltatt i arbeidet med revisjon av fylkes-ROS for Vestfold. Arbeidet pågikk over 9 måneder i 2008

77.2 Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittelig saksbehandlingstid
FMVE	23	
Sum	23	

77.3 Særfradrag

Det er innkommet 18 særfradragssaker i 2008. 17 er behandlet med en gjennomsnittlig liggetid her på ganske nøyaktig 2 mnd. Variasjonen i liggetid er stor.

Særfradrag for utgifter til behandling utenfor den offentlige helsetjenesten. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid.

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMVE		
Sum	0	

77.4 Førerkortsaker

1019 saker ble behandlet i 2008. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var 14,4 dager for saker hvor vi ikke behøvde å innhente tilleggsdokumentasjon.

I saker der vi måtte innhente tilleggsinformasjon hadde vi totalt 23,4 dager sakbehandlingstid ved kontoret. Dersom en regner med ventetiden på innhenting av uttalelser fra spesialt, oppklaring fra søker og annet var den totale tiden fra saken kom inn til den var avsluttet 55,7 dager i denne gruppen. Forklaringen på at vi brukte lenger tid på saker med tilleggsdokumentasjon, mener jeg bl. a. er at disse sakene er vanskeligere, og vi behøver lengre tid bla på å tenke ut hva vi behøver av tilleggsdokumentasjon.

Vi har hatt en markert økning i antall saker per måned spesielt fra 2. halvår 2008 og saksbehandlingstiden har derfor gått markert opp siden 2007. Departement og direktorat må være oppmerksom på dette da vi ikke har ledig kapasitet ved kontoret som kan settes inn for å øke saksbehandlingskapasiteten for førerkortsaker.

Førerkort. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMVE	1019	14
Sum	1019	

77.5 Pasientjournaler

Vi har hatt 9 saker, journaler

Pasientjournaler. Antall saker.

Embeter	Antall
FMVE	
Sum	0

77.6 Rett til trygderefusjon

Ingen rapporteringskrav

77.7 Helse- og sosialmelding

Kun i form av helse- og sosialmelding gitt som oppdrag

77.8 Rettssikkerhet ved ytelse av helsehjelp med hjemmel i Pasientrettighetsloven kap. 4A

Ingen rapportering

Resultatområde 83 Folkehelsearbeid

83.1 Folkehelsearbeid generelt

Til sammen 6 planer/delplaner/planprogram. Viktigste tema: Boligsosialt arbeid, barn og skolevei, barn og unges interesser, radonforekomst. Bare én gang i et planprogram har universell utforming måtte etterlyses.

- Ved utgangen av 2008 var det 11 av 14 kommuner som hadde inngått avtale om partnerskap. 14 frivillige org eller/råd, har inngått avtale. Helse i plan er fortsatt et utviklingsarbeid for partnerskapet. Det vises forøvrig til fylkeskommunens rapportering på folkehelsearbeidet.
- Det har vært lagt mye ressurser i helse i planarbeidet. Foruten å rekruttere nye kommuner som står foran planrevisjon, har ett av fagtemaene vært verktøy for statistikk og analyse, bla ble det avholdt et dagseminar om temaet.

Hvor mange kommuner som har tatt i bruk kommunehelseprofiler, er vanskelig å dokumentere, da ”ta i bruk” ikke er presisert. Alle kommuner som går inn i en planprosess hvor FM deltar, blir vist kommunehelseprofiler og kommunebarometeret, men det er ikke kontrollert hvem som videre tar det i bruk.

Folkehelsearbeid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMVE		
Sum	0	

83.2 Miljørettet helsevern

4 saker, gjennomsnittlig behandlingstid er 19 uker, hvorav én har tatt over 48 uker. Klageinnhold er støyproblematikk ved 2 ballbinger, 1 fotballløkke og 1 skytebane. At mange av MHV-sakene tar lang tid, har med sakenes beskaffenhet å gjøre, ikke nødvendigvis FM's kapasitet. Til forskjell fra andre saker hvor det skal vurderes om man er innenfor eller utenfor et regelverk, handler mange av disse sakene om å finne minnelige løsninger med flere aktører. Dette tar tid pga av befaringer, nye innspill, svar fra motpart, ”megling”, etc.

83.3 Ernæring, fysisk aktivitet og tobakk

Det vises til fylkeskommunens rapportering om folkehelsearbeidet i brev av 28.01.2009 [Rapportering 2008](#) som omtaler disse forhold. I tillegg har det vært tatt initiativ overfor ungdomsskolene for å øke deltakelsen i ”FRI”-programmet. Det har vært investert i et tett samarbeid med tannhelsetjenesten. Ungdomsrøykingen er i ferd med å gå nedover, mens voksenrøykingen holder seg stabilt høyt. Det er liten etterspørsel og oppslutning på annonserte røykesluttkurs, med unntak av Kreftforeningens tilbud som både er kjønnsdelt og gratis. Røykfrie videregående skoler er politisk vedtatt, mens det ennå nok er noe igjen på håndhevingen av vedtaket. Idrettskretsen har blitt en stor samarbeidspartner hvor lavterskel fysisk aktivitet og livsstilsveiledning er kjerne tilbudet. Målgruppen er sykmeldte, uføre eller andre som står i fare for å falle ut av arbeidslivet. Konseptet er bygget rundt ”Aktiv på dagtid”-modellen og er tenkt å bli et tilbud i alle kommuner som ønsker å delta. Hittil er 3 kommuner med.

83.4 Forebygging av osteoporose og osteoporotiske brudd

Ingen rapporteringskrav

83.5 Forebygging av uønsket svangerskap og abort

FM fikk tildelt midler direkte fra hdir, 4 kommuner + at Høgskolen i Vestfold fikk midler til en kvinnehelsestasjon. Dette var første året vi var involvert i tildeling av midler til denne handlingsplanen.

Det har ikke vært noen kurs i FM's regi. Antall deltakere på lokale kurs har vi ikke data på.

83.6 Smittevern

Alle kommuner i Vestfold har inngått avtale med Sykehuset i Vestfold med smittevern bistand til institusjoner og hjemmebaserte tjenester. Sykehuset i Vestfold har rapportert på gjennomførte oppdrag i 2008.

Det er ikke gjennomført egen smittevernkonferanse, men smittevern var ett av temaene under et felles møte for alle kommuner som har fengselsinstitusjoner. Vestfold har fem kommuner som dekker 7 anstalter

Resultatområde 84 Primærhelsetjeneste

84.1 Allmennlegetjenesten inkludert fastlegeordningen

Det er gjennomført 4 møter med kommunelegene fra Vestfoldkommunene. Temaene har vært orientering om nasjonale prioriteringer i helsetjenesten, ny lov om pasientrettigheter § 4a, Miljørettet helsevern. Beredskap for leger i samfunnsmedisinske stillinger.

Det er samarbeidsutvalg for alle kommuner, men funksjonen varierer, både med tanke på møtehyppighet og møtedeltakelse for allmennlegene

84.2 Turnustjeneste

Ingen rapporteringskrav

84.3 Lov om helsetjenesten i kommunene, klager og godkjenninger

Rapporten er skrevet ut fra en fortolkning om at det kun gjelder saker som hører inn under de fem forskriftene som er nevnt. Vi har som nevnt ikke hatt slike saker i 2008.

Vi har behandlet en rekke andre saker, også klager, med hjemmel i lov om helsetjeneste i kommunene, men som ikke er regulert av disse forskriftene.

Lov om helsetjenesten i kommunene med tilhørende forskrifter. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMVE	0	10
Sum	0	

84.4 Helsetjenesten til innsatte i fengsel

Det er gjennomført en egen kursdag/samling for alle kommuner med fengselsanstalt i fylket.

84.5 Helsetjenestetilbud til asylsøkere og flyktninger

Økonomisk bistand til kompetansebygging: et dagseminar om flyktninger og asylsøkere i helsetjenesten

84.6 Helse- og sosialtjenester i et flerkulturelt samfunn

Ingen satsninger i regi av Fylkesmannen

84.7 Helsetjenestetilbud til personer utsatt for seksuelle overgrep eller vold i nære relasjoner

12 av 14 kommuner deltar i ordningen med overgrepsmottak i Vestfold fylke.

(2 kommuner deltar i ordning med overgrepsmottak i annet fylke). Overgrepsmottaket i Vestfold er organisert rundt et ambulerende team med døgneredskap der 12 sykepleiere har spesialkompetanse på fagområdet. Sykepleierne samarbeider med legevaktslege/fastlege om undersøkelsen av pasienten. Tilbudet til overgrepsutsatte gis i hovedsak ved fylkets 4 legevakter. Ved behov gis tilbud hos fastlege eller ved helsestasjon for ungdom. Pasienter får tilbud om medisinsk undersøkelse og behandling, rettsmedisinsk undersøkelse og psykososial støtte og behandling

84.8 Helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Vi har ikke oversikt over tilbudet om gratis vitamin D-dråper

Det vises til egen rapportering på Opptrappingsplanen for psykisk helse

84.9 Svangerskapsomsorgen

Av 14 kommuner har 12 tilbakemeldt.

10 kommuner melder at dekningsgraden av jordmødre er god nok til at gravide kan velge kommunal jordmørtjeneste, slik intensjonen i retningslinjene er.

I kommune øker stillingsressursen for å tilby bedre svangerskapsomsorg, bla kurs og oppfølging etterpå. En kommune melder at de av totalt 450 gravide i 2008, kunne bare 270 gis tilbud om kontroll. Etterspørsel ut over dette måtte avvises av den kommunale jordmørtjenesten.

84.10 Kjønnslæstelse

Vi fikk kr 200.000,- midt i året, sammen med oppdragene. Dette ble kunngjort til ledende helsesøstre. Midlene er fordelt på 4 kommuner i sum fra 5 til 100.000,- og har gått til i hovedsak følgende temaer/formål: Samtalegrupper for jenter/kvinner som har blitt omskåret, prosjektet "Kvinner liv og helse i eksil" (forebygging av KKL, TVE og uønsket graviditet), Informasjonsarbeid v/kurs og fagdager internt i kommune for personellet som møter problemstillingen, samhandling med innvandrersorganisasjoner, samtalegrupper med innvandrerungdom hvor seksuell helse også er tema

84.11 Tannhelse

Tannhelsetjenesten har vært en fast samarbeidspartner i folkehelsearbeidet i flere år, spesielt på temaet levevaner. I løpet av året har det vært forhandlet om en konkret samarbeidskontrakt med tht som omhandler "Vann som første tørstedrikk", tobakkskadeforebyggende arbeid, samt retningslinjer for ernæring i barnehager. Alle 11 partnerskapskommunene omfattes av dette.

Resultatområde 85 Spesialhelsetjenesten

85.1 Abortloven

Ingen rapporteringskrav

85.2 Sterilisering

Ingen saker i 2008 (har sendt e-post om dette til helsedirektoratet 23.01.09)

85.3 Lov om transplantasjon

Ingen transplantasjoner i Vestfold

85.4 Tillatelse til å rekvirere sentralstimulerende legemidler

Spesiell forskrivningstillatelse 324 saker.

Generell forskrivningstillatelse 9 saker

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid 8 dager

Tillatelser til å rekvirere sentralstimulerende legemidler. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
---------	--------------	------------------------------------

FMVE	333	8
Sum	333	

85.5 Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep

Ingen saker

Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMVE	0	
Sum	0	

85.6 Godkjenning av private sykehus, privat medisinsk laboratorie- og røntgenvirksomhet*

Ingen rapporteringskrav

85.7 Funksjonsprogram for nye offentlige sykehusbygg

Ingen rapporteringskrav

Resultatområde 86 Omsorgstjenester

86.1 Omsorgsplan 2015

Som tidligere rapportert, har Fylkesmannen i Vestfold opprettet et samordningsforum for Omsorgsplanen 2015 med deltagelse fra ledernivå i SIV, PIV, fylkeskommunen, høyskolen, KS, kommunale PLO-ledere utvalgt av KS, 12-kommunesamarbeidet, sykepleieforbundet og fagforbundet. Forumet har hatt 4 møter i 2008 med et svært vidt spekter av temaer som er relevante for oppfølgingen av Omsorgsplanen 2015.

Det har ellers vært avholdt møte med alle kommunene samlet knyttet til bl.a rapportering (se 86.3). Fylkesmannen har ellers innkalt enkeltkommuner (5) til samtale der det har vært behov for å følge opp investeringsplaner, legetjeneste i sykehjem, kompetanseløftet e.l og hvor det ikke har vært tilstrekkelig å gjennomgå innsendt dokumentasjon.

Fylkesmannen har et nært samarbeid med undervisningssykehjemmet på alle måter. En repr. fra Fylkesmannen sitter i styringsrådet og vi følger ellers enkeltprosjekter både faglig og med tilskudd. Det er dessuten opprettet et samarbeidsprosjekt mellom undervisningssykehjemmet og fylkesmannen knyttet til det nye kapitlet om pasientrettighetslovens Kap. 4 A. Dette prosjektet vil omtales nærmere i Helse og sosialmeldingen fra Fylkesmannen/Helsetilsynet i Vestfold

86.2 Demensplan 2015

Som kjent, har fylkesmannen ikke eget oppdrag knyttet til demensområdet. Vi har imidlertid via undervisningssykehjemmet, hatt kontakt med demensnettverket som er opprettet i fylkes samt deltatt på oppstartamling for demensomsorgens ABC. Det har vært viktig for både undervisningssykehjemmet og fylkesmannen at denne satsingen best mulig koordineres med de andre innsatsområdene i Omsorgsplanen 2015. Det har ikke vært helt enkelt å få til, siden mye av informasjonen fra direktoratet har gått direkte til Nasjonalt kompetansesenter

86.3 Kompetanseløftet 2015

Egen rapportering per 1. mars. Se denne

86.4 Investeringstilskudd til sykehjem og omsorgsboliger

Vestfold fikk i 2008 søknader om investeringstilskudd til 412 enheter. Av disse søknadene er 341 enheter sykehjem og 46 enheter bolig anbefalt fra Fylkesmannens side. 25 enheter – bolig – er ikke anbefalt.

På grunn av små totalrammer er kun 46 enheter prioritert for utbetaling i 2008 for Vestfoldkommunene.

86.5 Kvalitet i helse- og omsorgstjenesten

Jf rapport til pkt 76.3

86.6 Legetjenester i sykehjem. Undervisningssykehjem

12 av 14 Vestfold-kommuner har ved lokal normering vurdert behov for økning av legeårsværk i sykehjem, totalt er det planlagt økning med 203,8 timer, tilsvarende en vekst på nær 43%. Se egen rapportering til Helsedirektoratet per 31.mars 2008.

Fylkesmannen har etablert et nært samarbeid med undervisningssykehjemmet, se pkt 86.1

86.7 Økt forvaltningskompetanse. Saksbehandling i helse- og sosialtjenesten

Fylkesmannen gjennomførte 2007/2008 en kartlegging av kommunenes praktisering av rundskriv I-6/2006 Trygghetsalarm og matombringning. En oversikt over kommunenes svar ble oversendt Helsedirektoratet 3. juli 2008 til orientering og for vurdering av om det er behov for en nærmere presisering av når trygghetsalarm ytes som en tjeneste etter § 4-2 bokstav a.

Vi har mottatt 6 klagesaker om vederlag for opphold i institusjon i 2008. Vi hadde en restanse på 2 saker pr. 31.12.07. Vi har behandlet 7 saker i 2008.

Den 04.12.08 inviterte vi kommunene til kurs om saksbehandling av søknader om omsorgslønn. Fylkesmannen informerte om erfaringene med sin klagesaksbehandling av disse sakene. Det framkommer gjennom klagesakene og øvrig kontakt med kommunene at det er behov for kurs om omsorgslønn. Hovedfokuset for kurset var særlig utfordringene som gjelder saksbehandlingen, herunder vurdering av hva som regnes som "særlig tyngende omsorgsarbeid", "normalomsorg" og vurdering av arbeid som er fysisk og psykisk belastende. Hvordan kommunen bør utrede saken og beregne (utmåle) omfanget av omsorgslønnen og behandling av søknader framsatt i ettertid, ble tatt opp. I tillegg var det innlegg om samtykkekompetande, herunder hvem som kan søke om tjenester og hvem skal høres, og et innlegg om kommunenes plikt til internkontroll og om kvalitetsforskriften.

Alle kommunene i Vestfold var påmeldt. I tillegg deltok representanter fra FM i Buskerud, Statens helsetilsyn, samt en kommune og Habiliteringstjenesten i Østfold.

86.9 Rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemming

Det er innsendt rapport til Helsetilsynet pr. 20.01.09 der hele tallmaterialet fremkommer. Det er fattet 634 beslutninger i henhold til § 4A-5 ledd og overprøvd 30 vedtak for 22 personer.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid på avsluttede saker i etter sosialtjenestelovens § 4A i 2008, er 55 dager – eller i underkant av 2 mnd.

86.10 IPLOS – individbasert pleie- og omsorgsstatistikk

Vi har deltatt på helsedirektoratets to dagers samling om IPLOS for fylkesmenn, samt dagsseminaret helsedirektoratet arrangerte for kommuneledelsen. Sendte spesifikk oppfordring til kommuneledelsen om å delta på dette seminaret.

Gjennomført systemrevisjon på enkeltkommunenes saksbehandling – iverksetting og dokumentasjon av pleie og omsorgstjenester, og observert at kommunene gjennomgående bruker IPLOS som kartleggingsverktøy i saksbehandlingen.

Leverte høringsuttalelse på ny IPLOS veileder.

Oppdatert og oversendt oversikt over IPLOS kontakter i kommunene til helsedirektoratet.

Gjennomført kartlegging i alle Vestfoldkommunene for å få bedre oversikt over hvor langt kommunene har kommet i innføring av IPLOS, samt å få bedre kjennskap til sårbare områder for bruk av IPLOS.

På bakgrunn av kartleggingen, planlagt samling for alle IPLOS kontaktene i fylket

Gitt kommunene spesifikk skriftlig påminnelse om deres meldeplikt til datatilsynet.

Resultatområde 87 Psykisk helse

87.1 Tvungen undersøkelse

Ingen rapporteringskrav

87.2 Behandling uten eget samtykke

Ingen rapporteringskrav

87.3 Privat forpleining i det psykiske helsevernet

Ingen rapporteringskrav

87.4 Godkjenning av institusjoner som skal ha ansvar for tvungent psykisk helsevern

Ingen rapporteringskrav

87.5 Vedtak om overføring

Ingen rapporteringskrav

87.6 Forpleining, kontroll og tilsyn med pasienter i det psykiske helsevern

Ingen rapporteringskrav

87.7 Opptrappingsplan for psykisk helse

Gjennom tett dialog med kommunene ble alle innen utgangen av året 2008 funnet å fylle alle vilkår for utbetalingen av øremerkede tilskudd. Rapportene for 2007 er kvalitetssikret og vidererapportert til Helsedirektoratet. Ihht direktoratets forordning vedrørende ubrukte midler, er det tilbakeholdt ca. 2,5 mill av 2. termins tilskudd 2008 til en kommune. Det har fra fylkesmannens side arbeidet aktivt med å samkjøre fagutviklingsarbeidet på områdene rus og psykisk helse. Hovedutfordringene er samhandlingen rundt enkeltbrukere med langvarige og sammensatte vansker. På området barn og unge er hovedutfordringen å bidra til bedre tvarrfaglig samhandling for å få til tidligere intervensjon når psykososiale vansker erkjennes. Svært mange av kommunene har - motsatt opptrappingsplanens opprinnelige måltall - funnet det riktig også å sette inn ressursene for dette formål andre steder enn gjennom styrking av helsetjenestene i helsestasjon og skole.

87.8 Dispensasjon fra forskrift om faglig ansvarlig for vedtak i det psykiske helsevernet

Ingen rapporteringskrav

87.9 Godkjenning av psykiatriske poliklinikker

Ingen rapporteringskrav

87.10 Gjennomføring av tvungent psykisk helsevern for personer som ikke har bosted i riket

Ingen saker

Resultatområde 88 Rusområdet

88.1 Alkoholloven

Det er behandlet 19 saker. Det er også gjennomført skjenkekontroll på Color Line-fergene som går ut fra Vestfold rundt årsskiftet 2007/2008.

88.2 Rusmiddelarbeid

I samarbeid med fylkesmannen i Vest-Agder, Aust-Agder, Telemark og Buskerud, samt Borgestadklinikken og regionalt helseforetak ("Regionalt samarbeidsforum for rus og psykisk helse"), gjennomført strategiseminar for å utarbeide en kompetanseutviklingsplan innen rusfeltet.

I samarbeid med fylkesmannen i Vest-Agder, Aust-Agder, Telemark og Buskerud, samt Borgestadklinikken, gjennomført:

- Idémøte om opptrappingsplanen for rusfeltet.
- Ruskonferanse (del I) med vekt på samhandling, Individuell Plan og rettssikkerhet/saksbehandling.

I samarbeid med Borgestadklinikken gjennomført konferanse om praktisk arbeid med rusmiddelmissbrukere. En forlengelse (del II) av Ruskonferansen med hovedvekt på samhandling, Individuell Plan og rettssikkerhet/saksbehandling.

Gjennomført etikkseminar i samarbeid med rusforum i Vestfold.

samarbeid med Vestfold legeforening gjennomført emnekurs i rus for leger.

I samarbeid med Kriminalomsorgen gjennomført seminar om fengselshelsetjeneste.

Det er avholdt ett møte i rusforum i Vestfold.

Rusforum i Vestfold og Koordinatorforum for psykisk helse i Vestfold er nå slått sammen til ett faglig forum: "Forum for rus og psykisk helse i Vestfold". Forumet har i 2008 gjennomført en samling.

Det er gjennomført konferanse for å spre erfaringer rundt "rus og psykiatriteam". Man er langt på vei i gang med planlegging og etablering av "Rus og psykiatriteam" i 2 til 3 kommuner i Vestfold. En slik etablering vil samordnes med planlegging og mulig etablering av ACT-team.

Kommunene Tønsberg og Sandefjord er med i landsomfattende forsøksordning med bruk av tillitspersoner for koordinering av psykososialt arbeid for mennesker med rusrelaterte problemer.

Begge kommunene har ansatt person(er) som deltar i forsøket.

I dagsprevalensundersøkelse gjennomført i mai 2008, oppga 11 kommuner at de hadde tatt i bruk Individuell Plan for totalt 185 personer med rusmiddelavhengighet.

1 kommune har engasjert brukere/brukerorganisasjoner i planlegging og utvikling av tilrettelagte boligtiltak for rusmiddelmissbrukere. 1 kommune har stor brukermedvirkning på individnivå og til dels systemnivå. 1 kommune planlegger opprettelse av eget brukerråd.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMVE		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.		
Resultatområde 75	2	0	2	0
Resultatområde 76	33	0	33	0
Resultatområde 77	46	0	46	0
77.4 Førerkortsake	32		0	0
Resultatområde 83	40	13	40	13
Resultatområde 84	80	17	80	17
Resultatområde 85	39	0	39	0
Resultatområde 86	5	23	5	23
Resultatområde 87	0	37	0	37
Resultatområde 88	2	70	2	70
Sum:	247	160	247	160

Statens Helsetilsyn

Resultatområde 81 Tilsyn og klagesaksbehandling etter sosialtjenesteloven

Ikke angitt rapporteringskrav i oppdraget

81.1 Planlagte tilsyn

Ikke krav til rapportering i årsrapporten

81.2 Områdeovervåking

Ikke krav til rapportering i årsrapporten

81.3 Klager etter sosialtjenesteloven

Ikke krav til rapportering i årsrapporten

81.4 Spesielle oppgaver etter sosialtjenesteloven kap. 4A

Ikke krav til rapportering i årsrapporten

81.5 Andre oppdrag

Ikke krav til rapportering

81.6 Hendelsesbasert tilsyn

Vi hadde fire saker der som ble vurdert som hendelsesbasert tilsynssak, men ingen av disse ble oversendt Statens Helsetilsyn.

Resultatområde 82 Tilsyn og klagesaksbehandling etter helsetjenestelovgivningen

Ikke krav til rapportering i årsrapporten

82.1 Hendelsesbasert tilsyn

Ikke krav til rapportering i årsrapporten

82.2 Planlagte tilsyn

Ikke krav til rapportering i årsrapporten

82.3 Områdeovervåking

Ikke krav til rapportering i årsrapporten

82.4 Klager etter helsetjenestelovgivningen

Ikke krav til rapportering i årsrapporten

82.5 Andre oppdrag

Ikke krav til rapportering i årsrapporten

Ressursrapportering

Resultatområde	FMVE		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 81	115	0	115	0
Resultatområde 81.1 og 81.2	30		0	0
Resultatområde 82	140	0	140	0
Resultatområde 82.2 og 82.3	26		0	0
Sum:	255	0	255	0

Samferdselsdepartementet

Resultatområde 91 Avkjørselssaker etter vegloven

Det er behandlet 9 saker.

Resultatområde 92 Konesjon til anlegg og drift av taubaner

Det er ikke behandlet saker.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMVE		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 91 og 92	2		2	0
Sum:	2	0	2	0

Utenriksdepartementet

Resultatområde 93 Apostiller

Det er behandlet 1363 dokumenter.

Resultatområde 94 Forberedelse av saker om honorære konsuler

Ingen saker om honorære konsuler i Vestfold

Ressursrapportering

Resultatområde	FMVE		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 93 og 94	2		2	0
Sum:	2	0	2	0

Kultur- og kirke departementet

Resultatområde 95 Tros- og livssynssamfunn

Det er behandlet 82 saker.

Resultatområde 96 Gravferdsloven

Det er behandlet 119 søknader om spredning av aske.

Resultatområde 97 Lov om helligdager og helligdagsfred

Det er behandlet 5 søknader om dispensasjon.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMVE		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 95	5		5	0
Resultatområde 96 og 97	5		5	0
Sum:	10	0	10	0

Fornyings- og administrasjonsdepartementet

Resultatområde 98 Administrative oppdrag

98.1 Rekruttere og beholde medarbeidere

Fylkesmannen i Vestfold har i ikke hatt ansatte med innvandrerbakgrunn i 2008. Fylkesmannen følger imidlertid retningslinjene i PM 2002-23 og PM 2004-12 når det gjelder å innkalle søkere med innvandrerbakgrunn til intervju. Vi har lav andel av søkere med innvandrerbakgrunn, dette gjelder spesielt for stillinger der det kreves høyskole-/universitetsutdanning. Til stillinger der kravet til utdanning er lavere, har vi andelen av søkere med innvandrerbakgrunn vært høyere.

Fylkesmannen har søkt råd hos NAV Arbeidslivssenter om hva vi kan gjøre for å få søkere fra nevnte grupper. Vi sender nå alle stillingsutlysinger til egen kontaktperson i NAV med ansvar for rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn og nedsatt funksjonsevne.

Tilsatte med innvandrerbakgrunn

Embete	Antall 2008	% 2008	Antall 2009	% 2009
FMVE		0		0
Sum	0	0	0	0

98.2 Kompetanseutvikling

Fylkesmannen har gjennom mange år arbeidet målrettet med å utvikle styrings- og arbeidsformer som skal gi gode resultater og gode arbeidsbetingelser. Dette forutsetter også evne og vilje til kontinuerlig å analysere, utfordre og justere etablert praksis i organisasjonen. Vår erfaring er at dette skjer best i bredt forankrede prosesser der kompetanse er en gjennomgående bunnplanke.

I 2008 er det gjennomført et internt kompetanse- og organisasjonsutviklingsprosjekt ved hjelp av kompetansemidler fra Vox. Det startet høsten 2007 ved at Arbeidsforskningsinstituttet gjorde en undersøkelse, som resulterte i en rapport primo 2008. Her ble utfordringer knyttet til embetets oppgaveløsning belyst. Rapporten la grunnlag for en tiltaksplan med rene kompetansehevingstiltak og tiltak som vil lede til organisasjonsutvikling. Nær 100% av de ansatte ble omfattet av tiltakene. Prosjektet ble avsluttet ved utgangen av 2008, men på noen områder hadde tiltakene født utviklingsprosjekter, som fortsetter i 2009. Det gjelder særlig

- Prioriteringsledelse, som knytter seg til utfordringer når pålagte og forventede oppgaver ikke er forenlig med tilgjengelig tidsressurs.

- Videreutvikling av IA-arbeidet. En arbeidsgruppe under prosessledelse av NAV har levert en rapport med beskrivelse av status i IA-arbeidet og forslag til tiltak. Denne rapporten danner grunnlag for en tiltaksplan i 2009.

For å kunne gjennomføre et så omfattende prosjekt, engasjerte man en av de ansatte som prosjektleder, som hadde en partsammensatt referansegruppe å forholde seg til samt at embetets ledergruppe fungerte som styringsgruppe. Det er samlet sett brukt betydelig egenressurser på denne satsingen.

I 2008 har i alt 89 ansatte deltatt i programmet, hvorav 50 av deltakerne er over 50 år.

I tillegg til sentrale tariffavsatte kompetanseutviklingsmidler, har embetet lokalt avsatt midler til kompetanseutvikling, hvor avdelingene håndterer fagspesifikke kompetansepåfyll og stipend til utdanning. Rapporteringen på fordelingen av kompetansemidler fordelt på kjønn, og over/under 50 år er gjort samlet for eksterne og lokale kompetansemidler.

Fylkesmannen har i 2008 brukt ca kr 1 280 000 til kompetansetiltak. Dette utgjør ca kr 14 000 pr årsverk.

Fordeling menn/kvinner i lederstillinger

Embete	Kunngjorte lederstillinger	% tilsatte kvinner	% tilsatte menn	% kvinnelige ledere	% mannlige ledere
FMVE	1	0	100	1	6

Fordeling av kompetansemidler

Embete	% kompetanse kvinner	% kompetanse menn	% under 50 år	% over 50 år
FMVE	40	60	30	70

98.3 Medvirkning

Generell informasjon til alle ansatte foregår ved hjelp av fylkesmannens intranett, avdelingsmøter og allmøter. Fylkesmannen har samarbeidsmøter for medvirkning hver annen måned med organisasjonene etter hovedavtalen, i tillegg til budsjettmøter. I samarbeidsmøtene tas det opp saker til informasjon, drøfting og forhandling i h.h.t. Hovedavtalens regler. I særskilte saker nedsettes det representative arbeidsgrupper i samarbeid med organisasjonene.

98.5 Føringer på IKT-området

Informasjonssikkerhet

Fylkesmannen i Vestfold har et fungerende sikkerhetsutvalg som ivaretar at personsensitiv informasjon behandler i følge personopplysningsloven og forskrift om behandling av personopplysninger. Vi har utarbeidet "Retningslinjer for informasjonssikkerhet" og en kortere veileder som alle ansatte er kjent med. Vi har behov for å revidere dette, men vi avventer tilråding fra sentral arbeidsgruppe for dette området nedsatt av FAD.

Embetet har videre laget retningslinjer for bruk av fjernaksess. Disse har følgende hovedpunkter:

- Fjernaksess mot embetets systemer skal kun skje vi den sentrale løsningen i FRI.
- Alle våre brukere har fjerntilgang til e-post, intranett og tidsregistrering.
- Brukere med formell avtale om hjemmekontor og som ikke har tilgang til å behandle skjermert informasjon i Ephorte kan få full tilgang.

Microsoft lisensiering

Vi bruker støttesystemer for å holde orden på installerte versjoner av Microsoft programvare som er lisensiert i departementets avtale med Microsoft. For å holde oss innefor våre kvoter bruker vi Open Office på flere av våre bærbare datamaskiner. Disse er heller ikke medlem av vårt Microsoft nettverk for å unngå at de utløser lisenser av typen CAL.

98.6 FRI (Fylkesmennes regionale informasjonsnett)

98.7 Trippelnett

98.8 Sentral drift av Fri rettshjelp-ordningen

98.9 Drift av ePhorte helpdesk og ePhorte testsenter for fylkesmannsembetene

Resultatområde 99 Partistøtteordningen

Det er behandlet 129 søknader/saker.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMVE	Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	
Resultatområde 99	10	10	0
Sum:	10	0	10 0